

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Csendőr és pártpolitika.

Igy kezdi a „8 Órai Ujság“ a február 19-i vezércikkét, melyben több elismerő mondat kíséretében azt olvassuk, hogy a magyar csendőr több, mint karhatalom: pártatlan oszlopa a polgári társadalomnak. Mi átszűrjük mindig önbírálattal az elismerést, de azt teljes egészében aláírjuk, hogy a csendőrség csakugyan a polgári, vagy mondjuk így: a nemzeti társadalom pártatlan oszlopa. Szívesen látjuk feladatunk lényegét a közvélemény tükrében így megvalósulva, mert ez is jele annak, hogy a törvény hagyományos csendőr-útjáról a változott idők sem sodortak le bennünket.

Az említett vezércikk azonban a továbbiakban a csendőrség régi szellemének az átalakításától tart, mert „hivatalból“ adnak neki olyan olvasmányt, amelyből mindent megtanulhat, csak alkotmány- és tekintélytiszteletet nem. Azelőtt ugyanis a Budapesti Hírlap járt „hivatalból“ a csendőrparancsnokságoknak, de amikor „az öreg B. H.-t mindenéből kifosztották“, a csendőrségi előfizetéseket átvitték a „horogkeresztes“ ujságra, mely azóta a magyar csendőr „egyedüli szellemi tápláléka“. Ne olvastassanak — mondja a vezércikk — a csendőrrel szélsőséges pártlapot, hanem alkotmányhű, nemzeti felelősségének tudatában levő magyar ujságot.

Hát mi nem „olvastatunk“ a csendőrrel semmit. Olvasson, amit akar, nem nekivalót úgy sem vesz a kezébe. A Budapesti Hírlapot is csak az a csendőr olvasta, aki akarta s amennyire nem tragédia számunkra az öreg B. H. sorsa, éppen úgy nem törődünk azzal sem, hogy most már ki mit olvasson helyette. Lapkiadók előfizetőgyűjtéséhez semmi közünk, egyébként ettől a kereskedelmi tevékenységtől a „hivatalos“ lapjártatás legalább olyan messze esik, mint Makó Jeruzsálemtől. Hivatalból soha nem volt ellátva napilappal a csendőrség és ma sincs, különben pedig csak a képzelet légiures terében létezhetik olyan rendelkezés, amely a csendőr napi olvasnivalóját megszabná. Adunk mi a csendőrnek szellemi táplálékot ebben a mi bajtársi lapunkban, talál magának szellemi elfoglaltságot az ezernyi szolgálati ismeret és tennivaló tengerében s ha még mindig akad ideje, hogy napilapot vegyen a kezébe: forgassa kedvére azt, amelyiket akarja. Ismételjük: tudja

azt a csendőr, melyiket vegye. Ha nem így volna, akkor a csendőrség nem lehetne az, ami. Sokkal derekabb emberek kerülnek hozzánk és sokkal jobban tudjuk őket tovább nevelni, semhogy ilyen kényszernapilapos szellemi mankót kellene a hónuk alá tenni. Semmiféle napilappal a csendőr a magyar mivoltából, alkotmánytiszteletéből, ebből a kettős bástyából ki nem emelhető. Nem kell a csendőrt a pártpolitikától féltetni, mert tudja, hogy abban a pillanatban, amint ebbe bekapcsolódik, már nem lehet csendőr. [Ez a csendőrség létének alapfeltétele, hát erre igazán nem kell bennünket figyelmeztetni. Ne féltsék a csendőrt attól, hogy a törvény mellől bármerre elkanyarodik, mert hiszen a csendőr maga az eleven törvény. A kettő csak együttesen képzelhető el, egyik a másik nélkül életképtelen. Akár balról, akár jobbról, akár félbalról, avagy a szélrózsa bármelyik tájáról intéznek törvényellenes támadást az állam rendje és az alkotmány ellen, éppen a csendőr kanyarít a nyakukba bűnügyi nyomozást. Akinek pedig ez a hivatása, aki ennyire benne él az élet forgatagában, azt nagyon naiv dolog lenne szellemi üvegbura alá préselni bármelyik napilap hivatalos, kötelező, vagy csak irányított „olvasztásával“ is. Aki a törvénnyel úgy összeforrva, olyan sorsközösségben él, mint a csendőr, az könnyen lefricskáz magáról mindenféle nem kívánatos sajtóhatást.

Természetesen nem becsüljük le a megszokott napilap befolyásoló hatását, de nyugodtan mondhatjuk, hogy kevesen annyira vértettek ellene, mint a csendőr, aki vaskövetkezéssel csak és kizárólag a törvény embere. Ha a mi fejünk nem fáj ettől, másé se fájjon. Kár a közvélemény egy részében azt az alaptalan aggodalmat kelteni, hogy a csendőrség pártpolitikai vizekre evez. Tesék elhinni, hogy a csendőrnek a pártpolitikához annyi érzéke és hajlandósága sincs, mint a taplónak a muzsikához, hiszen főleg ez teszi — csendőrré.

Az aztán már helyes, hogy alkotmányhű, nemzeti felelősségének a tudatában levő ujságot olvasson a csendőr. Más nem is olvas, még ha fizetnek neki, akkor sem. Persze, pártpolitika nélküli napilap csak ábránd, de ez nem baj, mert azzal már a csendőr nem törődik, hogy az egyetemes magyar sorsot és rendet érintő kérdéseken felül melyik lap merre és miért pártpolitizál. Nem kell ahhoz önképzőköri gyámkodás, hogy a csendőr megtalálja ebben a helyes utat s ha valamelyik csak milliméterre is eltérne ettől, az abban a pillanatban kiütöközik és akkor már — csak volt csendőr.

A motozás.

írta: TOLDI ÁRPÁD százados.

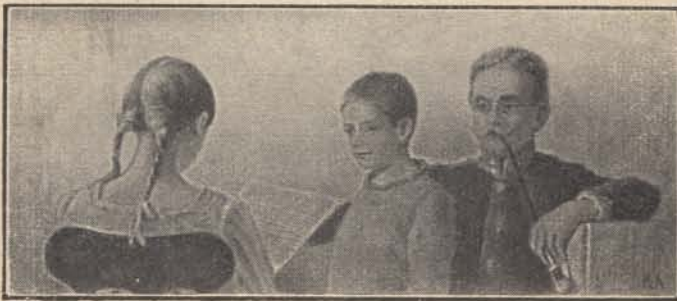
Azért mondom röviden csak „motozás“-nak s nem beszélek „személymotozásról“, mert a bűnügyi nyomozás szempontjait tekintve jobban fejezi ki az idevágó összes teendőket az általánosabb jelentésű „motozás“. (Éppen úgy, mint a házkutatást is helyesebben nevezhetem nyomozói nyelvjárással egyszerűen „kutatás“-nak.) A Bp-ban körvonalazott személymotozás nem domborítja ki kellően a korszerű nyomozás során végzendő motozás igazi jelentőségét; mi nyomozók a motozástól sokkal többet várunk. A mi szemünkben, a mi felfogásunk szerint a motozás majdnem olyan teendő, mint a helyszínelés. A különbség talán csak annyi, hogy az adatgyűjtést az egész helyszín helyett egy meghatározott szűkebb területre; egyetlen személy alapos átvizsgálására korlátozzuk. Ezen az emberen azonban éppen úgy igyekszünk minden tekintetbejöhethető adatot felfedezni, összegyűjteni s mint nyomokat vagy bűnjeleket biztosítani, akárcsak a tökéletes helyszínelő munkánál.

Az adatgyűjtés egyik fontos eszköze tehát a nyomozás során végzett motozás is. Segítségével és eredményeként nemcsak bizonyos tárgyakat (pl. bűnjeleket) kívánunk előkeríteni, hanem választ kívánunk kapni számtalan más kérdésre is: a nyomozó mindenből mindent szeretne megtudni, kiolvasni, tehát a motozás szolgáltatta adatokból is! Ha lehet, választ a tényálladék minden kérdésére! Ilyen szemmel kell tehát néznünk a motozást s nem szabad — mint valami másodrangú tényezőt — lebecsülnünk, nem kevésbé fontos, mint a helyszínelés!

És itt felhívom a figyelmet arra a tényre is, hogy nem minden bűncselekménynek van „helyszíne“, de gyanúsítottja mindegyiknek van és igen sok eset lehetséges, amikor éppen a motozás lesz az egyetlen mód arra, hogy tárgyi bizonyítékok birtokába juthasson a nyomozó. A motozás a helyszínelést is gyakran kiegészítheti, vagy kutatással kapcsolatban kerülhet alkalmazásra, de mint teljesen önálló és legfontosabb adatgyűjtési eszköz is gyakorta érvényesül nyomozások során. Ha felsoroljuk a motozásnak mindazokat az eseteit, midőn a csendőr e jogával élni köteles vagy élhet, láthatjuk, talán éppen ez az a teendő, amire a gyakorlati szolgálat legtöbbször nyújt alkalmat. A csendőrnek az elfogottat mindig, az elővezetendőt akkor kell megmotoznia, ha szükségesnek látja; meg kell motoznia mindig az átvett foglyot, házkutatásnál motoznia is kell, ha a keresett tárgy a jelenlevő személyeknél is lehet; továbbá motoz még nyomozás során (a gyanúsítottakat, áldozatot, sértettet) és talált hulla agnoszkálása végett.

A motozás általános alapelveiről nem beszélek részletesen, mert ezek a helyszíni adatgyűjtés, vagyis jobban mondva a nyomozás általános alapelveivel azonosak.

Tudnunk kell azonban, hogy kinél, hol, hogyan és mit kereshetünk. Az időpont megválasztása tekintetében az legyen általában az elv, hogy meglepően azonnal motozzunk, mihelyt ennek szükségét felismertük. A motozás szükségességének kérdését pedig mindig vessük fel azonnal, erről ne feledkezzünk meg, vagy ne jusson későn az eszünkbe. Nem egy olyan esetet láttunk már, hogy „ma nincs eredmény, de tegnap még lehetett volna!“ De megfor-

Csendőrszobában.

Néhány jó puska, szép zöldfehér ágyak,
Otthonos, komoly csend,
Beszédes, esinos rend,
A falon nagy képek őriznek régi katonákat.

Az egyik képen — mit bús homály takar —
Virágkoszorúsan,
Szenvedő nagy-búsan
Hívó imát sóhajt — szántottarcú, őszes jómagyar.

Tisztes homlokán régi, szép múltvilág;
Csuklott térdén kardja,
— Ősi, markos szablya —
A kép alatt üde kis csokorral
Friss vízben áll pár fehér virág.

Szabó Dénes csendőr
(Perkátá).

Az igazolványos.

írta: CSALÁNYI KÁROLY tiszthelyettes
(Budapest).

A csendőrök izzadtan érkeztek a pihenőre. A szoba nyirkoshideg volt és füstös. A rozsdás dobkályha fűjt, kérlelhetetlenül.

— Barátságatlan hely! — duzzogott a fiatalabbik.

A járőrvezető lerakta holmijait. Előszedte aztán a szalonnát, kenyeret s nyársat faragva, előkészült a szalonnasütéshez. Válaszra sem méltatta társa megjegyzését.

A másik merően nézte. Zsebbedugott kézzel a semmibe bámult.

— Maga nem éhes?

— Elég füstöt nyeltem, jóllakhattam! Inkább levegőzöm egy kicsit...

Kiment. A levéltelen akácosban varjú károgott s egy fáradt mozdony szuszogása hallott messziről. Ha most kimehetne a megállóhoz! Őt pereig áll a vonat s ő tudja, hogy Balog Imréné most utazik. Ha csak néhány szót válthatnának egymással... Csak néhány szót...! Egy félóra alatt megjárhatná... Talán észre sem venné az „öreg“ odabenn... De mégis: így, kard nélkül nem... nem lehet! Ide van kötve ehhez a füstös szobához hat óra hosszára s most pihennie kell, parancsra, akár tetszik, akár nem... Mikor neki égetően sürgős és életbevágóan fontos beszélőnivalója volna, alig néhány száz méter-

dítva is történt már: elsiettük a fellépést és a motozást; nincs eredmény, pedig holnap biztosan lett volna. Mérlegeljük tehát minden egyes esetben kellő alaposítással és előrelátással — ha motozásra sor kerülhet —, hogy mikor következik be a motozás legecélszerűbb időpontja.

A nyomozás szempontjából nézve motozáson egy személy felöltött ruházatának, az egész testének és minden nála levő tárgyának alapos átkutatását kell érteni. Ennek az átvizsgálásnak többféle célja lehet és pedig:

1. nyomok felfedezése,
2. elrejtett bűnjelek vagy gyanús eredetű tárgyak előkerítése,
3. támadás végrehajtására alkalmas tárgyak,
4. öngyilkosság elkövetésére szolgáló dolgok,
5. szökés megkönnyítésére vagy véghezvitelére használható tárgyak őrizetbevétele,
6. a kilét megállapítása (személyazonosítás),
7. ismeretlen hulla agnoszkálása.

A motozás két eshetőség elé állítja a nyomozót: az egyik az, midőn előre nem tudja, milyen adatokat sikerül majd felfedezni és összegyűjtenie, de motoz, mert esetleg értékes adatok (nyomok, bűnjelek) birtokába juthat; a másik pedig az az eset, midőn valamely előtte már ismert tárgyat keres a motozandónál, mert feltehető, hogy az a tárgy nála van. Az előbbit a helyszíneléshez, az utóbbit a kutatáshoz hasonlíthatjuk: a végzett munka is e kettőnek során teljesített eljárásnak felel meg, s aszerint, amint az egyik vagy a másik célkitűzés áll előttünk, vagy olyan szempontok szerint dolgozunk, mintha helyszínelnénk, vagy pedig úgy, mintha kutatást végeznénk. Az ismeretlen adatok

felfedezése — a nyíltan fellelhető adatoktól egészen a górcsővi vagy egyéb szakértői vizsgálatok körébe tartozó lappangó adatokig — a motozás egész területén, annak a legparányibb részénél is lehetséges; míg ellenben a már ismert tárgyak felkutatásánál a motozás területének csupán azon részei jöhetnek tekintetbe, ahol az illető tárgy elfér, tehát ahová elrejtethető. Az előbbi esetben tehát a motozandó ruházatát, testét és tárgyait a jól képzett helyszínelő szaktudásával úgy kell átvizsgálunk, hogy ezekből semmi, a legparányibb részecske se maradjon ki és minden fellelhető adatot valóban fel is fedezzünk; a másik esetben pedig csupán mindazokat a rejtkehelyeket kell megtalálnunk, ahonnan a keresett tárgy előkerülhet.

Az itt leszögezett két eshetőségnek megfelelően lássuk most előbb azt, hogy általánosságban miféle adatokat szolgáltathat a motozás, azután pedig a tekintetbejöhethető rejtkehelyekről fogok majd szólni.

A motozásnak hét különböző célját soroltam fel. Az alábbiakban is ehhez a sorrendhez tartom magamat.

Hogy a motozandó ruházatán, testén és tárgyain nyomok fordulhatnak elő, azt többnyire már megtörtént esetek alapján tapasztalatból is tudjuk, de megtanít bennünket a nyomokról szóló tan is (l. Olchváry—Milvius—Ridegh: Nyomozástan), hogy nyomokat nemcsak a helyszínen, az elkövetés tárgyán, az elkövetési eszközön, de a gyanúsított és sértetten (áldozaton) egyaránt kereshetünk és találhatunk. A gyanúsított az áruló nyomok egész serege keletkezhetik, miközben a helyszínre megy,

nyire, a megállónál. A vonat ijesztoően közeledett. Nem várt, nem hagyott gondolkozási időt. Határozni kellett: vagy megy, vagy elmulasztja ezt a jó alkalmat.

Elindult. Néhány lépést tett, azután megállt. Mert mintha utána szólt volna valaki:

— Hová megy, Kovás! — Lehet, hogy csak varjúkárógás volt, nem is emberi hang. Nagyon szégyelte magát. Most mit csináljon? Hallgatott. Nem tudott mozdulni. Úgy állt ott, mint egy katonaszobor: fesszesen, vigyázzban. Repült az idő. A vonat már régen elpöfökelt valamerre, de ő még mindig ott állt tétován.

— Jöjjön már be! — hallatszott belülről.

Erre megfordult és visszament a házba.

— Nézze, sütöttem magának is szalonnát. Egye meg, aztán feküdjön le végre! Hosszú út van még előttünk, — szólt a törzsőrmester és feleletet sem várva a falfelé fordult.

Kovács esendőr valami köszönésfélét mormogott zavarában, de azután nekilátott a jó sültszalonnának. Ízlett. Nagyot ivott rá s ő is ledőlt. Mozdulatlannal feküdt, nem tudott aludni.

— Mi baja magának?

— Nem alszik, törzsőrmester úr?!

— Nem én! De magát mi bántja? Már régen feltűnt nekem, hogy megváltozott egy idő óta...

Hosszú csend.

— Én nem leszek tovább esendőr! — bökte ki nagysokára Kovács. — Igényjogosultsági igazolványt

akarok kérni, hogy elmehessek valahová... Más pályára, ahol könnyebb a szolgálat és az embernek több szabadideje van... A civil sorsa mégis csak más...

— Csodálom magát, fiatalember, nem ilyenek ismertem meg és mondhatom: esalódtam...

— Törzsőrmester úr kérem: a régi ismerősöm most válik az urától... Ha most nem volnék esendőr: elvehetném...

— Hm... Így nem veheti el?

Kovács a mennyezetet bámulta. Behűnyta szeméit és szégyenlősen mondta:

— Őt nem...

Hallgattak. A esendőr nem beszélt tovább, a törzsőrmester pedig nem faggatta. Éppen eleget tudott már úgyis. Hosszú idő múlva mégis megszólalt.

— Azt várja talán, hogy helyeselni fogok? Téved...! De azért csak menjen. Ide olyanok kellenek, akik megállanak a szavuk mellett, nem mint maga!

A esendőr felkapta fejét, de nem volt, ami biztatná, visszahanyatlott hát a vánkosra. Érezte, hogy igazat mondtak a szemébe.

Letelt a pihenő s folytatták a portyázást. A ragyogó nap simogatta orcájukat. A sövények tetején hangosan civakodott a veréb, gyerekek kiabáltak az udvarokon, a falu tulsó oldalán meg a ku-

mialatt ott a bűneselekményt végrehajtja s midőn a tett színhelyéről távozik vagy menekül. A sérteten (áldozaton) pedig olyan nyomok maradhatnak, melyeket rajta a gyanúsított idézett elő. Ahhoz nem fér kétség, hogy ily nyomok felfedezésének — a nyomozás sikerét tekintve — a legtöbb esetben rendkívüli a jelentősége.

A motozandó (gyanúsított, sértett) ruházatán található: szakadás, tépés, vágás nyomát; beleakadt növényi részeket; magvakat, ágdarabokat, töviseket, törmeléket; rátapadt sarat, ledörzsölt falat, kerítésmoszatot, festéket, pókhálót, port, lisztet, növényi peccsétet, kormot, olajat, kenőcsöt, s foltothagyó egyéb anyagok nyomát; hajszálakat, véryomokat, emberi ürüléknyomokat, reszeléket, fűrőhulladékot, fűrészport, rozsdafoltot, lőporszemcsét, robbanóanyagok maradékát vagy foltját, visszamaradt szagokat; a lábbelin: talajrészecskéket, horzsolásokat és mindent a felsoroltak közül, ami csak reáragadhat a lábbelire.

Néhány előfordult esetből kiragadott példát is felemlíték.

Pl. A helyszínre bemászó gyanúsított kiszakította a kerítésen a ruháját, a kiszakadt darabot a nyomozó a gyanúsított ruhájával azonosította. — A gyanúsított ruházatában talált szénamurvak bizonyították, hogy a szénapadlason rejtőzött. — Mennyezetbontó ékszerüzlet-tolvaj ruházatán a beledörzsölődött vakolatot megtalálták. — A gyújtogató térdén talált sárfoltok bizonyították, hogy térdelve ő rejtőzött egy ól mögött. — Kéjgyilkos térdein és könyökén talált fűfoltok bizonyították. — A tolvaj kabátján felfedezett korom és szag bizonyította, hogy ő lopta el a füstőléből a húsokat. — A gyilkos

ruháján megtalálták az áldozat véreinek nyomait és hajszálait. — A kasszafűró ruházatában fűrőszilánkokat találtak. — Ekrazit foltját találták a gyanúsított merénylet ruházatán. — A lábbelin talált talajrészecskék vizsgálata megdöntötte a jól kigondolt alibit. — Az áldozat ruházatán a gyanúsított hajszálát találták. — Az áldozat ruháján a sérült gyanúsított véryomait megállapították. — Az erőszakos merénylet öndőnyomait megtalálták a sértett nő ruházatán. — Azonosításra alkalmas lőporszemcséket fedeztek fel a sértett ruháján. — A merénylethez használt vitriol a sértett ruháján tárgyi bizonyíték. — A gázoló autó abroncsgumijának mintája lerajzolódott az áldozat ruházatán. — Még számtalan hasonló példával szolgálhat a tapasztalat.

A motozandó testen található nyomok felfedezése egyrészt a nyomozó csendőr, másrészt az orvos szakértő feladata. A talált nyomok vizsgálata mindenesetre szakértői teendő; a nyomok jelentőségének elbírálása és az azokból levonható helyes következtetéseknek a további nyomozás érdekében való felhasználása azonban megint csak a nyomozó kötelessége. Az emberi testen előforduló nyomok is számosak: a legkülönbözőbb sérülések, u. m. nyomás, szorítás, ütés, zúzódás, harapás, karcolás, vágás, szúrás, lövés, pörkölés, égés, rándulás, ficam, törés stb. nyomai; maró-anyagok, festő-anyagok, por, piszok; erőszakos tisztítás, mosás nyoma; füst, lőpor, szilánkok; vér és emberi ürülékek nyoma; fertőzés és egészségrontás nyomai; használati tárgyak (gyűrű, szemüveg) nyoma stb.

Előfordult esetekből vett néhány példa: A talált sérülésből megállapították a sérülést előidéző

tyák csatáztak vígan, hangosan. Kovásnak mind egy volt. Az arcán únottság látszott és nyugtalan-ság. Nyilván a leszerelést forgatta eszében újra.

Közben a vasútállomásra érkeztek. Néhány vonatot kellett ott bevárniok. A perronon szemlélődtek éppen, mikor elébük került egy jókiállítású férfi. Bolti fekete télikabát volt rajta és csikos pantalló, meg pincés a fején, éppen olyan, amilyenről Kovás álmodozott...

— Alászolgája, törzsőrmester úr! Talán még tetszik rám emlékezni? Ballagó Sándor vagyok, együtt szolgáltunk valamikor Ladányban...

— Igen, igen... a Ballagó Sanyi, a lovascsendőr, kinek mindig oly szépen ragyogott a csizmája, hogy mindenki megcsodálta...

— Régen volt már az kérem, bár most is úgy volna...

— Amint látom, jól van?

— Igen, hát nem is panaszkodom...

— A vasútnál van?

— Dehogy! Nem! Csak voltam... Tetszik tudni: egyszer tettem bolondot életemben, mikor a csendőrségtől leszereltem. Igényjogosultsági igazolvány alapján fékező lettem a vasútnál... Á, kérem — legyintett kezével — aki egyszer csendőr volt, annak már nem való az ilyesmi. Nem mondom, a fegyelem enyhébb, de nekem sehogy sem tetszett. Otthagytam... Legszívesebben visszamentem volna a csendőrséghez, de már késő volt, nem lehetett... Hej, de

sokszor megbántam, hogy leszereltem! Most már én is törzsőrmester lehetnék...

— Hát családja van-e?

— Asszony, család!... Minek?! Az ember örül a mai világban, ha maga meg tud élni! Nem igaz?

— Hiszen azért szerelt le annak idején, hogy hamarabb megnősülhessen!

— Sajnos, azért!... Ha csendőr maradtam volna, akkor talán már meg is nősülhettem volna, de így... nem volt mire!

— Most mivel foglalkozik?

— Pincér vagyok a Koronában. Élek, élek, de bizony minden nap rettegni kell, hogy ki tűr el ettől a kis kenyértől is! De most már alászolgája, jön a vonatom!

— Isten áldja meg!...

Kovás csendőr hosszasan nézett utána. Valahogy nagyon nyugtalan lett. Egyszer aztán megszólalt.

— Rossz csendőr voltam én eddig, törzsőrmester úr?

— Nem! Miért kérdi?

— Akkor... tessék elfelejteni, amit ma beszéltem... Meggondoltam a dolgot... Mégis csak inkább maradok... Nem kérek igazolványt!...

A járőrvezető biztatón mgszorította a kezét:

— Hát csak szedje össze magát!...

eszközt. — Fojtogatás nyomai a nyakon felismerhetők. — Szorítás, fogás és horzsolások nyomai bizonyították, hogy a nő merényletje erőszakot alkalmazott. — A védekező áldozat által a gyanúsított okozott sérülés nyomra vezetett. — Az ablakon át behatoló betörőn az üvegszilánkok által okozott sérülést felfedezték. — A kézrekerült gyanúsított talált kutyaharapás árulója lett. — Az áldozatnak a gyilkos hajára freccsent vérét megtalálták. — A megmosdott gyilkos körmei alatt is felfedezték a véryomokat. — Az elhaltban talált mérgegyomok bizonyították a bűncselekményt. — A merénylet kezén talált sárga ekrazitnyomok kétségtelen bizonyítékot szolgáltatottak. — A meggyilkolt nőn talált ondónyomok a megbecstelenítést igazolták. — Az áldozat ujjain üresen talált gyűrűnyomok mutatták, hogy a gyilkos a gyűrűket elrabolta; ezek vezettek nyomra. — Elütött áldozat testen az autó hűtőjének rajza megmaradt, ez tette lehetővé a gázoló felkutatását. — A folyóból kifogott leányhulla gyomrában friss füge maradványait találták, ez vezetett a gyilkos nyomára. Stb.

A motozandónál talált használati tárgyakon és eszközökön is igen értékes nyomok lehetnek: véryom, festéknyom, rátapadt idegen anyagok, szennyződés, hajszál, szag; törés, csorba; lőfegyveren a lövés nyomai; esetleg idegen ujjnyom stb. Néhány példa: A gyanúsított megtisztított zsebkésén is kimutatták a véryomokat. — Egy trafikosnő gyilkosának zsebkendőjében az áldozat véryomait találták. — Egy gyilkos dragonyos kardesorbájában göresővel fűrészeeskét találtak; ez döntő bizonyíték lett. — A pisztolyon megállapította a szakértő a friss lövés nyomát. — A boxeren megállapították az áldozat véres hajszálát; a kalapácson, boton hasonlóan. — A gyanúsítottnál talált óra belső fedelén talált ujjnyom az áldozaté volt. — Feszegetéshez használt csavarhúzó a felfeszített szekrény festéknyomát fedezték fel.

Ha azt vizsgáljuk, hogy a motozás milyen bűnjelket vagy gyanús eredetű tárgyakat hozhat napvilágra, azt mondhatjuk, hogy minden elképzelhető eshetőség előfordulhat, amennyiben a keresett tárgy méreteinél fogva egyáltalán alkalmas arra, hogy valaki magánál elrejttesse.

A tapasztalat is mutatja, hogy a legkülönbözőbb bűncselekmények legváltozatosabb elkövetési eszközei: fegyverek, robbantóanyagok, betörőszerszámok, tolvaj- és zsebmetszőfelszerelés; kábítószer, mérge, stb. gyakran a gyanúsított megmozgásánál kerülnek elő. De ugyanúgy a bűncselekményből származó zsákmány (eltulajdonított tárgyak és értékek), a bűncselekmény által létrehozott tárgyak (hamisított pénz, okirat, kémfeljegyzés), de különösen olyan tárgyak előkerítése, melyek nem kifejezetten bűnjelke, de kapcsolatban vannak a bűncselekménnyel (pl. álruha, feljegyzések, levelek, vasúti jegy, feladóvevény) többnyire éppen a motozásnál fog sikerülni. A motozásnál talált tárgyak közül azokat kell gyanús eredetűnek tekinteni, melyek jogszerű megszerzéséhez és birtoklásához kétség fér. Maguk a ruházat egyes darabjai is lehetnek bűnjelke vagy gyanús eredetűek! Meg kell nézni, hogy megvan-e az összhang a ruhadarabok és fehérneműdarabok között. (Feltűnő különböző

minőség, különböző név-kezdőbetűk; társadalmi helyzethez nem illő ruházati cikkek és tárgyak; esetleg álruháról is lehet szó!)

Bűnjelke rejtekhelyeként tekintetbe jöhet a gyanúsított minden egyes ruhadarabja; minden nála levő tárgy, melyben valami elrejtendő és a motozandó teste is. Akár férfi, akár női ruháról van szó, tudnunk kell, hogy csak akkor alapos a motozás, ha a legkisebb ruhadarabtól kezdve a legnagyobbig mindent úgy átvizsgáltunk, hogy akora hely, ahol valami bűnjel (esetleg összehajtott cigarettapapíros is!) elérhetne, sehol ki nem maradt! Ugyanígy kell átvizsgálnunk (átvizsgáltatnunk) a testet, a test kifelé nyíló üregét (fül, orr, száj, végbél és hüvely) és szükség esetén Röntgen-átvilágítással a test belsejét is (lenyelés). Hogy valami hol lehet elrejtve, azt maga a tárgy, az elrejtésre kínálkozó lehetőség és az elrejtő ötlet szabja meg. Ezekkel mindig számolnunk kell, ha a motozáshoz fogunk és tervszerűen jó nyomozói elképzeléssel két eshetőségnek megfelelő feltevés alapján dolgozunk: az egyik az, hogy a tárgy nyíltan, szinte kéznél van; a másik pedig, hogy agyafúrtan kieszelt módon van elrejtve. (Pl. A lehúzott és hanyagul az asztalra dobott kesztyűt a motozó nem nézte meg, de az egész embert eredménytelenül alaposan átkutatta, pedig a kesztyű ujjában volt a lopott gyűrűből kivett drágakő).

Nem sorolom fel az egyes ruhadarabokat, a motozandónál előfordulható tárgyakat és az azokon elképzelhető rejtekhelyeket, hanem inkább előfordult esetek példáival mutatok rá a sokszor szinte hihetetlennek tetsző lehetőségekre. Felhívom azonban a figyelmet különösen olyan tárgyakra, melyek számalom, részvet vagy tapintat felkeltésére alkalmasak; ilyenek: kötések, sebtapaszkok, művégtagok, mankó, orvosság, gyerekpólya, gyerekjáték stb. De még ennél is élesebben figyeljük azokat a tárgyakat, melyektől könnyen lehet szabadulni: irattáska, bot, ernyő, fényképezőgép. Ilyen tárgyak könnyen átadhatók bárki idegennek is egy lekötélező mosollyal és bocsánatkéréssel, hogy „legyen szíves megfogni egy pillanatra”, vagy közeledő veszély esetén egyszerűen elhagyhatók ilyen tárgyak és gazdájuk nem kerül meg. Ha tehát a gyanúsítottat több ember között fedeztük fel (pl. vasúton), célszerű minden ténykedését azonnal alaposan figyelemmel kísérni és a környezetében levőket is megkérdezni, hogy valami tárgyát nem hagyta-e el vagy nem adta-e át valakinek.

Példák: A kabát rejtett zsebében álkulcsokat találtak. — Cigányasszony szoknyája alatt felakasztva lopott baromfiak lógtak. — Nyakkendő esokrában gyűrű volt bekötve. — Kötött sálba lopott függő volt beleakasztva. — Női ruhadisz alá bevarrt kémfeljegyzés. — Bundabélés alá bevarrt lopott bankjegyek. — Aranylapok és ékszerek a talp alatt és az üreges sarokban. — Hamis pénz a cipőben. — Lopott pénz a csizmaszárban. — Női harisnyakötőben, kerek cipőfűzőben összesodort kémjelentés — Kommunista címek a kalapszalag esokrában. — Zálogjegy a lyukas mellényzseb alatt a bélésben. — Pénzutasvány a sapka ernyőjében. — Lopott ékszer a zsebben levő almában. — Női hajban belefésülve 8 darab arany karkötőóra. — Lábak

közé lógó, derékra felkötött forgópisztoly. — A ruha alatt derékra csavart vég selyem. — Cigány-asszony végbelében rongyba csavart 6 drb bankjegy és egy gyűrű. — Fülbedugott vattában briliáns. — Foghiány helyére foghídként behelyezett ónpapírba sodort bankjegy. — Művégtag üregébe rejtett ékszerek. — Rejtekhelyül használt duplafedelű tárcák, dobozok s táskákban kémjelentések, titkos címek, utasítások, stb. — A vonatban nyugodtan horgoló nő pamutgombolyagában 11 drb briliáns. — Üvegestót (kém) üvegtábláin szappannal rajzolt terepvázlatok. — Fényképezőgépben vasúti tolvaj lopott ékszerei. — Üreges botban elrejtett kokain. — Gyermekpólyában hamis bankjegyek. — Lenyelt drágakövek a gyomorban (Röntgen-átvilágítás). — Cigarettaban, szivarban kémjelentés. — Egy megmotosztónál rongyba csavarva a kabát alatt hiányos betörőfelszerelést találtak; kézre került a társa is, akinél a többi darabok voltak hasonlóképen elrejtve. — A zsebkésben beledolgozott álkulesok voltak pengék helyett. — Cigánynál tolvajhorgok a kabát hátába akasztva. Stb. stb.

Támadás vagy öngyilkosság végrehajtására alkalmas tárgy minden fegyver, vagy fegyverül alkalmazható tárgy, szerszám, használati eszköz; maróanyag, folyadék, mérge; sodrony, zsineg. A szökést megkönnyítik: a pénz, értéktárgyak, igazoló és utazási okmányok, egyéb iratok. Ezek felkutatása és őrizetbevétele nem annyira nyomozói feladat, mint inkább csak megelőző óvintézkedés. Magától értetődik azonban, hogy az idevonatkozó tárgyak utáni motozásnak is az ismertett elvek szerint tervszerűen és éppen olyan alaposan kell megkövetelnie, mintha nyomozás során bűnjeleket keresnénk. E téren tanúsított felületesség miatt nem egyszer kellett már a csendőrnek drágán fizetnie.

Személyazonosítás végett motozást az igazoltatásnál alkalmazunk akkor, midőn a bementett személy adatok valódiságát az igazolás alá vont egyén ruházatának, testének és nála levő tárgyainak alapos átvizsgálása útján is tisztázni kívánjuk. Ez akkor fordulhat elő, ha az igazoltatandóban mást vélünk felismerni, mint akinek mondja magát; ha külső megjelenése, ruházata, modora, viselkedése, beszéde nincsen összhangban azzal, amit magáról állít; ha igazolásként átadott igazolványának hitelességéhez kétség fér; ha a csendőr kérdéseire adott válaszai gyanúkteltőek és ha személyazonosságának megállapítása másként nem lehetséges. (Hatóság, megbízható ismerősök). A motozással ilyenkor olyan adatokat keresünk, amelyek vagy megerősíthetik gyanúkat, hogy hamis nevet mondott be, vagy eloszlatják ezt a gyanút: tehát minden ruhadarabját, tárgyait és testét e két szempont figyelembevételével vizsgáljuk át és e két kérdést minden egyes darabnál fel kell tennünk. A személyazonosság megállapítását lehetővé teszik a motozandónál talált különböző iratok, feljegyzések, levelek, fénykép; használati tárgyak, szerszámok, műszerek; maga a ruházat; a testen levő ismertetőjelek, sérülések, jegyek a bőrön, tetoválások; a kezek állapota és foglalkozás, mesterség nyomai a testen; esetleg a zsebek porának; a zsebekben levő tárgyakban és ezeken talált pornak, szennyeződésnek

gőrcsövi vizsgálata. A további eljárás az igazoltatás és a személyazonosító eljárás körébe tartozik; erről tehát részletesebben itt most nem beszélek.

Gyakori feladata a motozásnak ismeretlen hulla (eszméletét vesztett ember) kilétének a megállapítása, amit nyomozói nyelven általában agnoszkálásnak nevezünk. A motozást ilyenkor a legnagyobb alaposan az itt előbb ismertett elvek szerint oly irányban kell végezni, hogy a kilétre vonatkozó adatokat találjunk és ezáltal a járőr, de leginkább a közönség általi felismerést lehetővé tegyük. Tekintettel azonban arra, hogy az agnoszkálással járó sokirányú teendőknek a motozás csak egyik részletfeladata, ennek a tárgykörnek beható ismertetése jelen munkám keretein kívül esik.

A motozás során felfedezett nyomokkal és előkerült bűnjelekkel a nyomozónak éppen úgy kell eljárnia, mintha a nyert adatok a helyszínelés (kutatás) adatai lennének. Tehát a bűnjelekezelés általános szabályai minden tekintetben ezekre is vonatkoznak. Szakértői vizsgálat igénylését, a vizsgálati anyag rendelkezésre bocsátásának módját, a bűnjelek csomagolásának és szállításának szabályait az Olehváry—Milviusz—Ridegh: Nyomozás-tan ismerteti részletesen. Ha szakértői vizsgálatot igénylő nyomok a motozandó testén vannak, gondoskodni kell arról, hogy ezek meg ne semmisülhessenek: tehát vizsgáltassuk meg a motozandót azonnal. Ember élete elleni bűncselekmények (bal-esetek) esetén az áldozatnak ezt a vizsgálatát is rendszerint a vizsgálóbíróval együtt kiszálló törvénytörvényes orvosszakértő végzi; szükség esetén azonban más orvost (szakértőt) is felkérhetünk erre. Ha a kézrekerült gyanúsított hasonló vizsgálatára van szükség, a járőr ezt azonos módon végeztesse. Ilyenkor gondoskodjék azonban arról, hogy a gyanúsított a testen levő nyomokat (pl. véryomok a hajban, kézen, a testen) meg ne semmisíthesse. (Őrizze gondosan a gyanúsítottat és ha kell, bilincselje a kezeit hátra, vagy alkalmazzon más célszerűnek látszó rendszabályt). A motozás során őrizetbevett bűnjeleket a Szut. előírásai szerint kell jegyzékbe foglalni. Felhívom a figyelmet azonban arra, hogy minden tárgynál fel kell tüntetni, hogy melyik bűnjel, melyik gyanús eredetű, melyik a motozandó és melyik más tulajdona. A feljelentés (jelentés) mindig ne adjon pontos magyarázatot a jegyzékbe foglalt bűnjelekre (tárgyakra) vonatkozóan, mert erre a vádhatóságnak (bírósnak) feltétlen szüksége van!

Megismervén a motozás lehető célkitűzéseit és az ezeknek megfelelő nyomozói munkát, megemlítem még a motozásnak nem annyira a nyomozás érdekeit előmozdító, hanem inkább csak csendőrségi szolgálati vonatkozású szabályait. — A férfimotozandót célszerű előbb általánosságban áttapogatni, hogy nincs-e fegyver nála. Azután lehetőleg 2 bizalmi egyén jelenlétében le kell vetkőztetni és minden ruhadarabját, tárgyait és testét is ismertett célkitűzésnek megfelelően, tervszerűen és egyenként át kell kutatni.

A testnek nyomok utáni átvizsgálását esetleg a járőr, de a test üregeinek és a test belsejének megvizsgálását mindig csak orvos végezze. Nőt, csak nő motozhat meg. Ezt azonban nem úgy kell

érteni, hogy a motozandót egy nővel (pl. bábával) egyszerűen átnézzük. Ily eljárás a célnak legtöbbször nem felelne meg. A nyomozás érdekeinek megfelelő, helyes eljárás a következő. Figyelembe kell venni, hogy a motozásra kerülő nő-gyanúsított minden tekintetben éppen olyan veszélyes lehet, mint a férfi-bűnözők. A biztonsági intézkedések legyenek tehát ennek megfelelően alaposak. A helyiséget, ahol a motozás történik, nézze át a járőr: támadásra, öngyilkosságra elkövetésére alkalmas tárgyakat a helyiségben kéznél ne hagyjon kinn; az ablakokat és ajtókat zárja le s csak egy ajtó maradjon nyitva, e mellett pedig kívül a járőr álljon; ezt belülről bezárni semmiesetre sem engedje. A ruházat motozásához alkalmazzon megbízható ügyes nőt (bába, ápolónő), a test átvizsgálására pedig célszerűen inkább orvost kérjen fel. Alkalmazzon lehetőleg 2 megbízható nőbizalmi. A motozó nő vetkőztesse le a motozandót és amíg az orvos ennek testét vizsgálja át az adott eset kívánalmainak megfelelően, a motozó nő az egyik bizalmival együtt az összes ruhadarabokat vigye ki magával és ezek átkutatását a járőr útbaigazítása szerint, a járőr jelenlétében végezze. Csak ilyen eljárás biztosít arról, hogy a motozás valóban a nyomozás érdekeinek megfelelően megy végbe.

Általában minden motozásnál figyelni kell a motozandót, nehogy valamit megsemmisíthessen, eldobhasson, dughasson, átadhasson, lenyelhessen, önmagán levő nyomokat eltüntethessen, vagy önmagán hamis nyomokat csinálhasson.

Ha a járőr motoz, legyen elővigyázatos, mert a motozás a csendőr megtámadására a legjobb alkalom; elszánt, erős gyanúsított a motozó csendőrt megragadhatja s amíg vele dulakodik, a járőrtárs sem tudja zavartalanul fegyverét használni. Veszélyes egyéneket ezért motozás előtt célszerű megbilincselni, ha ez addig már különben nem történt volna meg.

Az új útlevelel.

Ismerteti: NAGY KÁLMÁN rendőrfogalmazó.

A m. kir. belügyminiszter úr 110.000—1937. V. a. számú körrendeletéből kivonat:

Az egyre gyakrabban előforduló útlevelelhamisítások úgy külső alakjukban, mint belső beosztásukban az eddigiektől eltérő, új mintájú útlevelek forgalombahozatalát tették szükségessé. Az 1937. évi március hó 1-től kezdődően már csak új mintájú útlevelet szabad kiállítani. Ettől a naptól kezdődően régi mintájú útlevelet meghosszabbítani sem szabad.

Az útlevelel tulajdonosának fényképét a fedőlap belső oldalán az erre megjelölt helyen kell megrögzíteni és az útlevelelkiállító hatóság száraz bélyegzőjével ellátni, úgy, hogy a pecsét részben a fényképre, részben pedig az alatta levő lapra essék.

Különös súlyt kell helyezni arra, hogy a kb. 5×7 cm nagyságú fényképek élethűek legyenek. Tekintettel arra, hogy az új útlevelelnek a fénykép beillesztésére szolgáló oldalán csak egy fényképet lehet elhelyezni, a közös útlevelet kérő személyektől lehetőleg közös fényképet kell kívánni. Közös fény-

kép hiányában vagy ha az útlevelet később kell a feleségre kiterjeszteni, a második fényképet az útlevelel első üres oldalán az eddig szokásban volt módon kell az útlevelellapra rögzíteni. A fénykép lebélyegzésére ebben az esetben is száraz bélyegzőt kell használni.

A fedőlap belső oldalán a megjelölt helyen kell az útlevelet az útlevelel tulajdonosával és az esetleg vele utazó feleségével aláíratni, továbbá az útlevelel kiállítására jogosult tisztviselő aláírásával és pecsétjével ellátni.

Az útlevelel első oldalán az útlevelel „Az útlevelel száma” kezdetű rovatba csupán az útlevelel nyilván tartás-sorszámát kell bejegyezni.

„A tulajdonos neve” és „A vele utazó feleségének neve” rovatokban a tulajdonos nevének bejegyzésekor félreértések elkerülése végett a családi nevet alá kell húzni. Férjes nők leánykori családi nevének aláhúzását mellőzni kell.

A 4. oldalon a hatóságok bejegyzései részére szánt helyen csupán utalni kell azokra a bejegyzésekre (kiterjesztés, korlátozás stb.), amelyeket a magyar hatóságok az útlevelelbe utólagosan jegyeztek be. Az utalás az utólagos bejegyzés tárgyának rövid megjelölése és a bejegyzést tartalmazó oldal számának feltüntetése mellett történik. Pl. „Feleségére kiterjesztve a 10. oldalon”. „Határszéli bevonási záradék a 12. oldalon.” Az utalás bejegyzését az utólagos bejegyzést teljesítő magyar hatóságnak az utólagos bejegyzéssel egyidejűen kell teljesítenie.

Az útlevelek meghosszabbítása legfeljebb hat évben az 5., 6., 7. oldalakon erre a célra szánt rovatokban történik. A meghosszabbításra az útlevelel 4. oldalán — a m. kir. hatóságok bejegyzéseire szánt helyen — utalni nem kell.

A rendelet további és itt nem ismertetett része az útlevelelkiállító hatóságok részére tartalmaz utasításokat. Lényeges tudnivaló, hogy ezeket az útleveleket eltérően a régiektől, indokolt esetben két, esetleg három évi időtartamra is ki szabad állítani, illetőleg meghosszabbítani. Ebben az esetben a bélyegilletéket csak egyszer kell leróni, a kiállítási díj azonban természetesen kétszeres, illetve háromszoros.

Mint érdekességet említem meg, hogy a fenti rendelkezés szerint egy útlevelel olyan egyén részére, aki nagyon keveset utazik s így az útlevelel 43. oldala a különféle feljegyzésekkel be nem telik, tulajdonképpen 21 esztendeig lehet érvényes. Nevezetesen az első kiállítási alkalomkor három évi időtartamra szólhat az útlevelel és meghosszabbítható hatszor három-három évre. Ennek persze gyakorlati jelentősége nem sok lehet, mert az útlevelel lényeges kelleke, hogy a tulajdonos az útlevelelbe beragasztott fényképről felismerhető legyen. Azt pedig általában nem igen lehet elképzelni, hogy valakit egy 21 évvel ezelőtt készült fényképről is fel lehessen ismerni.

Az új útlevelel alakja, előállítási módja, a papír anyaga a hamisítást csaknem teljesen kizártá teszi. Ellenőrzése és kezelése sokkal könnyebb és egyszerűbb, mint a régi útlevelelké volt. Hogy mást ne említsék, a régi útlevelelben a hatósági feljegyzések az útlevelel különféle lapjain voltak bejegyezve úgy, hogy az ellenőrző közegnek mindig át kellett lapozni az egész útlevelet, hogy megállapítsa, nincs-e abban valami hatósági feljegyzés. Amint most látjuk, a

hatósági feljegyzések céljára a 4. oldal áll rendelkezésre, ahonnan az ellenőrző közegek könnyen megállapíthatja az esetleges intézkedéseket. A régi útlevélben a meghosszabbítást is azon a lapon jegyezték fel, amelyik éppen üresen következett. Az új útlevélben az 5-től 7. oldalig bezárólag csak a meghosszabbítás részére van a hely fenntartva.

A régi útlevél egyszerű, puha papírlapba volt bekötve, még pedig képesek segítségével. Ennek következtében az útlevélek hamar elrongyolódtak és a képesek könnyen szétestek s így a lapok is kihullottak. Az új útlevél kemény fedőlapba s fűzéssel van bekötve, ami megakadályozza az útlevél korai elrongyolódását és a lapok széthullását. A fedőlapon a magyar címer és a „Magyar királyság“ (Royaume de Hongrie) szavak arany-nyomással vannak feltüntetve, ami az ellenőrző közegek munkáját szintén lényegesen megkönnyíti.

A fényképek beillesztése is egész új rendszerint történik, ami kizárttá teszi a fénykép sérülés nélkül való kicserélését, szóval megnehezíti az útlevélhamisítást. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy az útlevelet a magyar ipar állította elő, még pedig olyan kiválóan, hogy vetekszik akármelyik más kultúrállam utazási okmányával.

Az útlevél utolsó (44.) oldalán figyelmeztetés van az útlevéltulajdonosok részére. Ez a figyelmeztetés az útlevél elvesztése esetén követendő eljárásra, a külföldön huzamosabb ideig tartózkodó magyar állampolgárok munkavállalására tartalmaz felvilágosításokat.

Az útlevélek kiállítási díja (egy évre) 4, illetve 20 pengő. Az útlevélkiállítással kapcsolatban továbbra is érvényben marad a 172.100—1935. VIII. a. B. M. sz. rendelet. Eszerint mindenki, aki útlevelet akar váltani, személyesen tartozik megjelenni az útlevéllap kiállítására illetékes hatóságnál, vagyis községekben a jegyzői, illetve körjegyzői hivatalban, városokban a rendőrkapitányságon, a budapesti m. kir. rendőrség hatósága alá tartozó területen pedig a budapesti főkapitányság útlevélosztályán.

A személyes megjelenés alól csakis akkor lehet eltekinteni, ha kellőképp igazolva van, hogy az illető a személyes megjelenésben komoly okoknál fogva (pl. betegség, hivatalos elfoglaltság stb.) gátolva van. Ez esetben kiállítható az útlevél a fél által az útlevélkérelem előterjesztésére megbízott és magát kellőképp igazoló családtag vagy szabályszerű meghatalmazással ellátott más megbízható nagykorú egyén kérelmére is. Az útlevelet kérő köteles sajátkezű aláírásával ellátott két darab fényképet beadni.

Az útlevélkérelem felvétele alkalmával a félnek igazolni kell, hogy az útlevélkiállító hatósági területén legalább hat hónap óta lakik. Amennyiben hat hónapnál rövidebb ideig lakik valaki egy helyen, úgy előző lakhelye községi előljárásiának, városokban a rendőrkapitányságnak bizonylatával igazolni kell, hogy ott mennyi ideig lakott és mivel foglalkozott. Személyazonosságát pedig az általa becsatolandó két fénykép hátlapján az előző lakhelye szerint illetékes községi előljárásiának, illetőleg rendőrkapitányságnak kell igazolnia. Ha a félnek előző rendes lakóhelye külföldön volt, úgy az ország

területére történt visszatérés idejét útlevelével kell igazolnia. Folyamodó fényképe ez esetben is mellékelendő.

Minden egyes útlevélkérelnél megfelelő okmányokkal kell igazolnia nevét, születési helyét és idejét, vallását, foglalkozását, szüleinek nevét és állampolgárságát. Köztudomású vagy az útlevéllapot kiállító hatóság által ismert adatok igazolása nem szükséges. Az állampolgárság igazolása rendszerint 10 évnél nem régebbi keletű állampolgársági bizonyítvánnyal, vagy 4 évnél nem régebbi keletű illetőségi bizonyítvánnyal történik.

Megjegyzem még, hogy az útlevéleket kis- és nagyközség, valamint megyei városok lakói részére az illetékes alispánok, törvényhatóságú és rendezett tanácsú városokban lakók részére a m. kir. rendőrkapitányságok vezetői, Budapesten és a hozzátartozó területen a budapesti főkapitány állítja ki. A külföldön tartózkodó magyar állampolgárok részére a magyar külképviseleti hatóságok, vagy a m. kir. külügyminiszter által megbízott idegen államok képviselői jogosultak útiokmányokat kiállítani.

A csendőrnapi megünneplése.

Fellobogozott laktanyákban, istentiszteleteken, elődeinkről bensőséges megemlékezéssel és bajtársi fehérszital mellett ünnepeltük a csendőrnapi országszerte. A budapesti csendőrnapi a következőkben számolunk be.

A budavári Kapisztrán-helyőrségi templomban *Folba János* m. kir. főesperes, pápai prelátus végezte az ünnepi misét, miközben elmondotta a csendőrnapi méltató beszédét:

Keresztény Testvéreim!

Midőn a váratlanul megbetegedett tábori Püspök Úr azzal a megtisztelő feladattal bízott meg, hogy a mai csendőrnapi alkalmából az ünnep jelentőségét tolmácsoljam, elfogódtam; mert a m. kir. csendőrség akkora nemzeti és történelmi érték, amelyet nem lehet néhány perces beszédbe foglalni.

Csonka maradna szavam, ha történelmét próbálnám összefoglalni. Felállításának sürgető körülményei; a feladatok vége nélküli sora, amelyeknek a szolgálataiba állították; az a mód, ahogy szervezetét felépítették, eszközeit megállapították; s végül az a körültekintő gond, amellyel tagjait a nemzet leg egészségesebb, legrátermettebb katonaanyagából kiválogatni rendelték: egymagában is meghaladná beszédem méretét. S annál fájóbb volna e csonk, mert e gazdag történelemből teljesen ki kellene hagynom mindazokat a férfiakat, akiknek a nevéhez a m. kir. csendőrség alapítása, fejlesztése, de még inkább az a hősi történelme fűződik, amely azt világviszonylatban is irigyelt magyar tulajdonná és büszkeséggé s a hasonló idegen intézmények utánzásra méltó mintájává avatta. Nem említhetném elgondolóját a nagy Rádayt, nem a felfordulás szomorú mátyásait: Feryt, Menkinát és társait. El kellene siklanom a világ háború lövészárkaiban értünk halt hősök, el épűgy a szentendrei járőr, a békési árvíz csendőreinek, el a nagy Magyarország hatvanhárom vármegyéje tizezernyi csendőreinek páratlan teljesítménye felett.

Eppen azért a krónikás részletmunkája helyett mondanivalómat abba az emlékembe kísérem bele-

foglalni, amely a m. kir. csendőrséggel való első találkozásomhoz fűződik, s amelyből annak nemzetünk számára való egész értékét és jelentőségét kiérzem.

Gyermek voltam, amikor ez történt. Rekkenő, nyári délben a puszta akácosában vonult el mellettünk jellegzetes menetöltöztetésben a csendőrcsapat. Akkor ösztönszerűleg süvegeltem meg a csendőrség két képviselőjét. Azóta, valahányszor csak találkozom velük, tudatosan teszem. Teszem tiszteletből az egész testület és minden egyese iránt, teszem hála-ból az értem és hazánk javáért vállalt életükért; s teszem büszkeségből, hogy ők már két emberöltő óta a mieink. És amit első helyen kellett volna említenem, teszem abból a megvilágításból, amelybe az a pusztai akácos állította a járőrt s vele az egész m. kir. csendőrség nemzetmentő, történelmi hivatását.

Világos tényként áll előttem, hogy a „magyar ember fája”, ahogy felénk az akácot nevezik, ikerképe a „magyar nemzet csendőrének”. Ráismerek természetrajzáról, rá jellemvonásairól, de leginkább a vállalt életfeladat áldásos önzetlenségéről.

Mindkettőnek a magyar határ: a kecskeméti futóhomok, a békési szik, a somogyi szakadó part, a Cuhavölgy sziklasikátorai az otthona. A bogárhátú falu, a szétszórt tanyavilág az igazi termőföldje.

Mindkettő azért megy ki a pusztára, hogy a futóhomokot megkösse; hogy a szakadó partnak határt vessen; hogy a vízmosásnak meggyét szabjon. Aki járt valaha alföldi akácosban, aki szemtanuja volt valaha a munkának, amelyet az akác gyökerei végeznek, valahányszor a vihar szürke porlovára kap, hogy az egész vidék képét megváltoztassa és a rajta fakadó életet eltemesse; de ugyancsak, aki látott valaha szenvedélyében felvihartzott tömegeket s látta egyszer azt is, mint torpantja meg az ezreket két kakastollas magyar csendőr szilárd szembefordulása: annak nem kell e rokonságot magyarázni. Történelmünkben tudjuk, mennyi volt a futóhomokbucka nemcsak a határban, hanem az élet mezején s mennyit kötött és köt le ma is mindkettő.

De nem elégszenek meg a puszta lekötésével. Az akác, bármily terebélyes koronába bomlik, alig vet árnyékot. Napsugaras az alja is. Azért jut annak, ami védelme alá helyezkedik, nemcsak a védelemből, hanem a napsugárból is. Ahová pedig belát az éltető nap, ott új élet támad. Így mindketten nemcsak a biztonságnak, hanem a nyugodt fejlődésnek is védőszellemei. S ugyanakkor, mikor minden ere-

Csendőrnapi Budapest: Folkuszalvi Folkusházy Lajos altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelőjének fogadása a Böszörményi-úti laktanyában. (Schäffer felv.)

jüket a köznek szentelik, nem szünnek meg egyéni értéküké fejlődni.

Nehéz megállapítani, melyik közülük szerényebb igényeiben s szívósabb vállalt életfeladatához való hűséges kitartásában. Az akác beéri sívó homokkal, kavicsos parttal s nincs az a vihar, forróság, vagy télhidege, amely helyéről kimozdítaná, nincs az az erőszak, amely gyökereit kiirtani bírná. Hogy mivel éri be a csendőr? Akik nem tudják, kísérik el csak egyetlen és csak 24 órás szolgálati útján; figyeljék meg őt a megkísértések, az életveszedelem s a rágalom sötét viharaiban s kitűnik, hogy szerényebb is, szívósabb is példaképénél.

Mindkét jellemvonásuk egy még értékesebb tulajdonságukból: állandó szolgálatkészségükből fakad. Az akác fiatalon és öregen, zölden és szárazon egyformán szolgál. Virága mézet, hajtása, gyökere köt, törzse épít; egésze sűrített tűz; hiszen zölden is úgy ég, mint a fáklya. S a csendőr? A szigorú kényszerlét nála nem kivétel, hanem szabály s munkája köre és területe egyenlő az élet ezernyi igényével. Lelkes készlete épen az a páratlan öntevékenység, amely miatt otthon tekintélyt és tiszteletet, a kultúr világ előtt pedig hírnevet szerzett magának s nemzetének.

Befejezésül még egyet. Nem tudom, kinek elméjében született meg a neve: c s e n d ő r. Bárki volt, meggyőződésem szerint, felsőbb sugallatból merítette. Mert a csend isteni rokonság: a világot gondozó Mindenható ismertetője. A mindenség kormányzása csendben folyik; a tavasz fakadása, a nyár érlelő munkája csendben történik; a lelkek átalakulása az alkotó csend gyümölcse. S mert ez úgy van, azt gondolom, hogy a mai ünnep templomi részének ebben kell kicsendülni.

Kérjük mindnyájan nemzetünk Örök Atyját: adja, hogy az a magyar kir. csendőrség, amely tőle kapta nevét, egészében és egyedeiben ennek a történelmet, egészséges erőt, meglegedett boldogságot alkotó csendnek legyen ne csak őre, hanem hordozója s ezzel sokat szenvedő édes Hazánk olyan kikeletének előkészítője, amelyben élet kel a futóhomokból, védőgát lesz a szakadó partból s újra „Isten virágos kertje lesz Pannonia”.

Itt köszönjük meg Kéthelyiné Wakots Margit úrnőnek, hogy a misén művészi énekszámával önzetlenül, a csendőrség iránti megbeesülésből közre-

Csendőrnapi Budapest: Istentisztelet a budavári helyőrségi templomban. (Schäffer felv.)

működni szíves volt. *Dalisbor Ferenc* úr kísérte orgonán, ezért is hálás köszönetet mondunk. A misét néhai *Fery Oszkár* altábornagy özvegye és Oszkár fia is végighallgatták és megjelentek a *Fery*-emléktábla megkoszorúzásánál is.

A Buda-hegyvidéki református imaházban tartott ünnepi istentiszteleten *vitéz Bátorhegyi Kiss Sándor* m. kir. alesperes, ref. lelkész, az 1. vdd. vezető lelkésze a következő beszédet mondotta:

Ünneplő keresztyén gyülekezet! Testvéreim a Krisztusban, testvérek vagyis, mint magyarok!

Ennek a mai Isten dicsérő és hivatástudatunkat építő ünnepnapnak a tartalmát, a lelkét, a lényegét egy képpé sűrített kis történettel lehet jellemzően kifejezni. Egyik vidéki magyar város utcáján egy vásári alkalommal rohanó szekér száguldott, előtte két szilaj, fékevesztett paripával. A szekéren egy magyar ember, testvérünk, aki minden erejét és ügyességét összeszedve, a száguldó paripák megfékezésére törekedett. Szakadt a szerszám, hullott a veríték, a járókelők ijedten és kiabálva elszaladtak a szekér útjából s már csak egyetlen gyep-lőszár volt épen. Még azt is erősen fogta és tartotta az ember. Kiabáltak felé: ugorjon le! Egyszer csak egy utca kanyarulatánál, falkiszögellés előtt megtorpantak a száguldó lovak. S mikor a rohanó szekér sorsáért aggódók elérték, szemrehányóan kérdezték: miért tette ki magát halálos veszedelemnek, miért nem bízta sorsukra a megvadult paripákat? verítékezve, szótalanul odamutatott a szénával teli szekér derekára, ahol halálos veszedelmekről mit sem sejtve aludt kis fia, apai szívének aggódó szeretettel vigyázott reménysége, életének a holnapja, jövőndője.

A nemzet és benne a társadalom életét fenyegető, lefelé húzó, rontó erőkkal, szenvedélyek elszabadult, fékevesztett erőivel szemben áll a magyar élet szekerén a csendőr. Élete kockáztatásával, se nappalt, se éjjelt nem ismerő védő munkával, úttalan utakon, ködben, napsütésben, viharban és égető hőségben, tiszta fegyverzetten áll a magyar vártán, őrizi és vigyázza mindnyájunk egyetlen kincsét, árnyékba merült jelenünk egyetlen jobb lehetőségét: a magyar jövőndőt. Kemény, szívünkig érő és gyönyörű igazság az a megállapítás, hogy a magyar léttel együtt mindig a halál kockázata jár. A mi életünk s benne e hivatás terhét hordozók élete olyan, mint a kézitusá. Minden erőt, minden igyekezetet, az izmoknak és a gondolatoknak minden rezdülését minden pillanatban a legteljesebb mértékben igénybevevő és felhasználó kötelesség- és feladatteljesítést kíván ez a hivatás. Lehet művelni kényelmesen és csendesen földet, vagy kertet, lehet festeni képet, faragni szobrot, írni verset, vagy regényt, de nem lehet kényelmesen és csendben megvívni egy kézitusát. Ezért olyan egész embert megkívánó, a tiszta építő erők maximumát igénybe vevő mindig a magyarságnak és a magyar embernek az élete. Szakadatlan kockán forgott és kockán forog benne, ami szent, magyar és jövőndő ebben a hazában. Halálos veszedelmek és fenyegetések között kell állni a vártán és örködni, hordozva rettentő nagy bizonytalanságok között is hitünket és magyarságunknak szent terheit s kihozni magunkból minden erőt és minden értéket, hogy vele meg-

védjük a jelen alkotó munkáját, rendjét, javait és meggazdagítsuk velük és általuk a még meg nem született magyar századokat és nemzedékeket is.

Az ezezusi levél írója a szent Igében rámutat arra az erőforrásra, amelyből mindezekhez mindannyian elégséges erőket kereshetünk. Nem kényelmes, hanem harcoss élet a keresztyén élet. Egyszerűségükben is rendkívüli életstílusú emberek élete, akik szomjúhozák a hősiességet egészen önmaguk feláldozásáig, amelyből eddig is s ezután is minden jóirányú változás és minden történelem születhetik. Egy teljes fegyverzetben megrajzolt ókori harcoss képében, tehát katona ember előtt érthető nyelven mondja el az apostol, hogy a külső, a fizikai felfegyverzettség mellett elengedhetetlenül szükséges a lelki felfegyverzettség is s a rontó erőkkal való harcban csak azok tudnak győzni, akik önmagukat százszázalékosan felfegyverzik az isteni erőkkal is. Tusakodásukban élő hitük a védő paizs, amellyel rontó erők minden nyílzáporát kivédik, egész lelkiségük acélkemény az igazságtól és éles fegyverük, amellyel titkokat metszenek át, a léleknek a kardja, amely az Isten beszéde.

Az Istenben és az Ő hatalmas erejében erős keresztyén és magyar ember határozott és biztos szempontokkal rendelkezik, amelyek hozzásegítik az eseményekből és tényekből a fejlesztő és építő szempontok minden körülmények között való érvényesítéséhez. Az ilyen lelkiség rendelkezik azzal a tisztánlátással, amelyre nekünk, a délibábok népének okvetlenül szükségünk van. A valóságlátás elengedhetetlen feltétel olyan ember és olyan nép számára, aki és amely életsorsánál fogva állandó küzdelemben van a látszatokkal, a hazugságokkal, az igazságtalanságokkal s a sokszor közérdek csillogó köntösbőben jelentkező bomlasztó erőkkal. Tudnunk kell, hogy ahhoz, ami volt, hozzá kell venni azt, ami van és azt is, ami lesz, ami jövőndő s a jelen összevissza kavargó eszmeáramlataiból ki kell emelnünk és a mindennapi élet alakító tényezőjévé kell tennünk azokat a krisztusi és magyar konzerváló, de ugyanakkor újjászülő erőket, amelyeket tovább már nem nélkülözhetünk.

Az Istenben és az Ő hatalmas erejében erős keresztyén és magyar ember ismeri kötelességeit a közösség életének kialakítása szempontjából is. Vátlalja szíves örömmel azt a fegyelmezett, következetes, áldozatos építő munkát, amellyel hozzájárul a jobb és különb magyar élet kialakításához. A kollektivitás szempontjából valamennyiünknek elengedhetetlen kötelessége feléje nyúlni minden segítségre szoruló magyarnak és felvenni az elesetteknek, a kenyérteleneknek, a segítségre szorulóknak a gondját és megteremteni azt a magyar közösséget, amely félreteszi az elválasztó szempontokat és céltudatos határozottsággal érvényesíti a magyar testvériségből folyó új életelveket. Érzi, hogy neki Isten ajándékba adta a hitét és a sorsát s a közösség mai sorsában tanítást és felhívást intéz hozzá, hogy újjászületett magyar lelkével ajándék tudjon lenni övéi, nemzete számára.

Az ilyen erőkkal meggazdagodott magyar ember bátran vállalja a hitből és a sorsból származó aktivitást. Nem pihenhet, nem kényelmeskedhet, gondokat kell hordoznia, kemény harcokat kell vívnia, talán kenyérért, a mindennapi éltetésért.

De tudja, hogy ez a harc az erkölesi világrend és a keresztény igazság harca is s a jobb magyarságért és az új honfoglalásért cselekvőképessé kell lennie és egész egyéniséget, benne a legkrisztusibb és legmagyarabb erőket kell bele vinnie a mindennapi életmunkába is; tudni kell, hogy azon a ponton, ahová minket állított az Isten, mirajtunk fordul meg a nemzetünk jövődjé.

Amikor Idvezítőnk könnyet hullatott Jeruzsálem sorsa felett, ezzel a könnyel megszentelte a mi hazaszeretünket is. Tehát nincs ellentétben a keresztényen lelkülettel a lelkünkben teljességgel kibontott és munkába állított magyar fajiságunk és öntudatunk. Nem véletlen, hogy két országalapító magyarnak volt életigazsága ez a bibliai Ige: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? Senki nincsen, bizonyára senki!” A hitnek és a magyarságnak a hűség szolgálata mindig egybeolvadt és elválaszthatatlan volt.

Csendőrnapi Budapest: vitéz Sáray Ferenc ezredes, a budapesti I. csendőrkerület parancsnoka, ünnepi beszédét mondja a Vértanúk szobra előtt. (Bálint Géza örm. felv.)

Az új életért és új világért küzdő Németországban egy, a számunkra is életmentő tanítást adó szobrot állítottak. Hatalmas talapzaton a világ négy tája felé menetelő katonákat ábrázol. Egyik raj megy keletnek, másik nyugatnak. Egyik északnak, másik délnek. S a talapzatban hatalmas betűkkel ez van belevésve: „Mi meghalhatunk, de Németországnak élni kell”.

Örök magyar sorsunk útján menők lelkében, ennek a gyülekezetnek a lelkében, érzem és tudom: láthatatlan, de kitörülhetetlen írással benne él a jövőt mentő lélek és gondolat: „Mi meghalhatunk, de Magyarországnak élni kell”.

Ez a gondolat és érzés Istentől belénk oltott örök magyar erő, amely elsegít majd a Tátraig, el a déli végekig, elsegít a Dornavatraig és az Olt szorosáig, el a Lajtáig, honnan valamikor igazságos Mátyás messzenéző tekintete villant Nyugat felé! A mai magyar életkavargásban és harcban az Isten magyar holnapjának éneke zúg s ez hatalmasabb erő mindennél, ami lánc és gátja volt és akar lenni ennek a magyar holnapnak. „Új szelek nyögetik a bús magyar fákat, várjuk már, várjuk az új magyar csodákat” s ha erősek leszünk az Urban és az Ó hatalmas erejében, ha így felvértezve továbbra is

Csendőrnapi Budapest: Megkoszorúzzák a Vértanúk szobrát. (Bálint Géza örm. felv.)

a régi hűséggel tiszta fegyverzetben áll a magyar csendőr az örök magyar vártán, ezt a csodát valósággá tudjuk tenni és az olthatatlan lánggal égő örök írás a mi nevünket is, mint szent magyar értéket, őrzi meg, hálás utódok számára. Vállaljuk, Testvérek, egészen az önfeláldozásig a megtartó gondolatból folyó örök magyar sorsot és hitet: „Mi meghalhatunk, de Magyarországnak és a magyarságnak élni kell!”

Az istentisztelet után Fonyó László alezredes, a szabályszerkesztő és tanulmányi bizottság elnöke küldöttség élén megkoszorúzta a Hadimúzeumban elhelyezett emléktáblát.

A tisztikar és a legénység 11 órakor a Böszörményi-úti laktanyában fogadáshoz állott fel, s ezen felül díszszázad várta Folkusfalvi Folkusházy Lajos altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelőjének az érkezését. A fogadás megtörténte után vitéz Sáray Ferenc ezredes, a budapesti I. csendőrkerület parancsnoka a következő ünnepi beszédet tartotta a Vértanúk szobra előtt:

Nagyméltóságú Altábornagy Úr!
Bajtársak!

Még lelkünkben csengenek az elmúlt csendőrnapi emlékei, még alig nyelték el az öreg laktanya falai

Csendőrnapi Budapest: Fonyó László alezredes, a szabályszerkesztő és tanulmányi bizottság elnöke küldöttség élén megkoszorúzza a Hadimúzeumban elhelyezett emléktáblát. (Schäffer felv.)

lépéseink visszhangját, amellyel ez előtt az érbe-öntött csendőr előtt tisztelegve elvonultunk s ime: újra itt állunk előtte. Sokan a tavalynak közül, sokan újak, de valamennyien egy évvel öregebben. Naponként talán lassabban, de a maga egészében gyorsan, nagyon gyorsan elfutott felettünk egy esztendő.

És elfutott a testület felett is. De a mi egyéni sorsunk és a testület sorsa, az idők múlásában nem ugyanaz. A mi arcunkra redőket vonnak, izmaink erejét elernyesztik, vállainkat lejjebb nyomják, hajunkba ezüstöt lopnak az évek, — az élet kérelhetetlen szolgálati rendje, mindnyájunk örök egyéni sorsa ez!

A testületnek nem ez a sorsa. Nem szabad, hogy ez legyen. A testület felett is elszállanak az évek, de számára az évek szaporodása nem öregséget, hanem megfiatalodást kell, hogy jelentsen. A mi izmainkból elszálló energiáknak nem szabad a semmiségbe veszniök, hanem át kell szállaniok a mi nagy és szép közösségünkbe: a magyar királyi csendőrség büszke testületébe. Munkánk verejtéke nemcsak a máé, hanem a jövőé is; az utal, amelyet járunk, nemcsak a magunk számára tapossuk, hanem azok számára is, akik utánunk jönnek. Nem szabad, hogy elválasztó árok legyen mult, jelen és jövő között: egységes, örök menetnek kell lennie messze célok felé, amelyeknek nincs végállomása.

Nem fizikai út a testületnek ez az útja, hanem lelki, szellemi út. Jónak, szépnek, nemesnek, katonai életnek, katonasorsnak göröngyös, de nyíleggyenes útja. Ezt az utat nem évekkel, nem is kilométerekkel mérjük, hanem számonkéréssel: mi voltál ma egy éve és mi vagy ma? Több lettél-e tudásban, tapasztalatban, lelki erősségben, önfeláldozásban, elhatározásban. Több lettél-e a Nemzet javainak szolgálatában, amelynek örül állottál? Többet érsz-e az idén, mint tavaly értél?

Ha igennel felelhetsz — előre haladtál az utadon, ha nem: megálltál, vagy visszamentél.

A testület ezen eszmei útjának, az előrehaladás folyamatának a mi számunkra nincs végállomása. De van — mert kell, hogy legyen — pihenője. Ilyen pihenője ez a mai napunk is: a csendőrnapi.

A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legmagasabb kegye, háromszázhatvanégy másoknak áldozott napunk után, nekünk ajándékozta a háromszázhatvanötödiket. Nem a munkátlanság, nem is a vigasztalás léha isteneinek kívánt ezzel ünnepet adni, hanem lelki összeköttetést akart teremteni minden elmult és minden követő esztendő között, ünnepi átmenetet a multból a jelenbe és a jelenből a jövőbe.

Mert sivár az a jelen, amelynek nincs a multban gyökere és reménytelen a jövő, amelyre nem készül a Ma nemzedéke!

Szálljon tehát az első gondolatunk ezen a mai ünnepünkön kelet felé, Erdély gyönyörű, fájó bércei felé, ahol a magyar királyi csendőrség bölcsője ringott, s amelynek csendőrlaktanyáiban az első magyar vezényszó elhangzott. Legyen az első gondolatunk azoké, akik megteremtették, fenntartották és magasra emelték a magyar csendőrséget, akiknek fáradságos, becsületes munkája felépítette azt a szilárd alapot, amelyre nekünk már csak tovább kell építenünk. Tisztelegjünk azok emléke előtt is, akik 1882 december 31-én éjfélkor elsőként léptek ki a

haza csendőrlaktanyáinak kapuján, hogy megkezdjék a jog, az igazság, a becsület, a rend és a közbiztonság örök útját, amelyet azóta is járunk szakadatlanul.

Ők voltak a mi tanítómestereink, útmutatóink s ha most körüljárják a mai csendőrséget, talán sok mindent másként találnának, mint ahogy ők annak idején visszahagyták. Fejlődött, haladt a csendőrség s a fejlődésnek még nincs vége. De haladt a kor, haladtak az idők is azóta. Helytelen volna a multak tiszteletét, a tradíciót abban keresni, hogy minden fejlődést megakasztunk és 1937-ben sem nyúlunk hozzá semmihez, ami 1881-ben helyesnek, jónak és célszerűnek bizonyult.

Am, változzanak, tökéletesedjenek a csendőrség szervezeti elvei és eljárási módszerei; fejlődjék, tökéletesedjék az ismeretköre, szélesüljön a látóköre, hívjon segítségül tudományt, technikát, modern haladást, hogy a közbiztonsági szolgálatban hazájának és nemzetének minél több és jobb szolgálatára lehessen: de a magyar csendőr hűsége, becsülete és vitésége semmit se változzék. Mert ebben aztán van és kell, hogy legyen tradíció; ebben a modern idők nem járnak előtte a régiek, ezen a téren az idők haladása nem építeni, hanem rombolni igyekeznek.

Magasra emelem Előttetek, Bajtársak a régi egyszerű, becsületes, nagybajszú öreg magyar csendőr tisztas alakját és azt mondom: modern köntösben is ilyenek legyétek és maradjatok!

Ha a multból a jelen felé közeledünk, ha tekintetünket reáfordítjuk a jelennek ezernyi feladatára, problémájára, önkéntelenül is azt kell kutatnunk: helyén áll — közülünk mindenki? Helyén van-e az esze, a szíve és markában-e a puskája. Akármerre tekintünk is magunk körül: erjed, forr, izzik az egész világ; Kelettől-Nyugatig ádáz tusában áll egy sötétszándékú, alattomos ellenséggel: a bolsevizmussal. Nekünk nem kell Spanyolországba mennünk borzalmakért, magunknak is vannak tanulságaink, halottaink, rettenetes emlékeink, amelyek éber vigyázásra intenek. Mi nem hírből, nem könyvből ismerjük az egész művelt emberiségnek ezt a veszedelmét, hanem saját magunk keserű sorsából: mégis megrendülve figyeljük, mint csapnak fel a lángjai itt is, ott is, mint jelzik átkozott útját a halottak ezrei, meggyilkolt asszonyok és gyermekek holttesteinek garmadája, feldúlt tűzhelyek, felégett városok pusztulása!

Természetesnek tartjuk, hogy mindenütt, ahol pillanatnyira felülkerekedik, elsősorban a csendőrségre veti magát a legádázabb dühével; jelszava, hogy csendőrnek pedig nincs kegyelem. Mi is azt mondjuk tehát: nincs kegyelem. Tízezernyi magyar csendőr felel érte, hogy ebben az országban többé nem fognak gazemberek uralkodni. Egyszer volt Budán kutyavásár, jaj annak, aki még egyszer megkísérli!

A jelen legfőbb feladata a testület hírnevének, munkánk általános elismerésének a megtartása, napról-napra, újra meg újra való kiérdemelése. Ebben egynek kell lennie előjárónak és alárendeltnek egyaránt. Ebben nincs különbség az egyén és az összesség között, mert egyesek érdemeiből, teljesítményeiből tevődik össze az összesség érdeme, teljesítménye.

Csendőrnapi Budapest: Díszmenet a Böszörményi-úti esendőrlaktanya udvarán, a m. kir. esendőrség felügyelője előtt.
(Schäffer felv.)

Ha valahol, a csendőrségnél igaz a Szolgálati Szabályzat örök szép mondása, hogy minden egyes megleli a maga dicsőségét az egésznek dicsőségében. Minél ragyogóbban, minél mocsoktalanabban hordja mindenki külön-külön a maga csendőregyenruháját és kakastollját, annál büszkébben viseli az összesség is.

Súlyos megpróbáltatásokkal, nélkülözésekkel telt napokból tevődik össze minden magyar ember számára ez a szomorú korszak, amit jelennek nevezünk. És akármilyen bajnak, bármelyik nyomorúságunknak okát keressük is, mindig ugyanaz a százszor átkozott fekete szó mered elénk: Trianon! Tízennyolc éve fojtogat minket a gyűlölet, tízennyolc éve pökhendiskednek velünk olyan nációk, amelyeknek csak a hátát vagy a feltartott kezét láttuk s amelyek most nagy melldőngetéssel pirulás nélkül győzőknek nevezik magukat. De semmi sem tart örökké! Bármennyire sivár is a jelen, a jövő nem reménytelen! A hajnal hasad már s a körvonalak egyre élesednek. Tízennyolc esztendei megpróbáltatás, megaláztatás és keserűség után ma már látjuk, hogy Trianon nem örök sorsa a magyarnak!

Most pedig Bajtársak, szálljunk el gondolatban ahhoz az ezernyi csendőrsírhoz, amelynek valóságban vagy gondolatban való felkeresése a csendőrnapi egyik kegyeletes rendeltetése. Gondoljunk azokra, akiknek azért kellett meghalniuk, mert csendőrök voltak. Voltak, akiket a békeszolgálat ragadott ki soraink közül, akik orgyilkosok és büntetéseket kezétől estek el a közbiztonság védelmében,

voltak, aki a nagy világháborúban csapataink élén haltak hősi halált és voltak, akik a vörös tébolyrak váltak áldozatos vértanúivá. Nincs közöttük első és nincs utolsó: egyformán nagyok, egyformán hősök ők, akik vérükkel pecsételték meg a szent fogadalmat, hogy becsülettel élnek és halnak!

Minden időkben voltak csendőrök, akik még az élet áldozatát sem sokallották, ha a kötelesség szavára kellett hallgatniuk. Kell az ilyen ragyogó példa, kell a hősök glóriás alakja, hogy előttünk járjon, utat világítson, mert nélkülük nincsen katonaszemély, nincs önfeláldozás.

De nem elég a hősokeket csak tisztelni, nem elég róluk csak megemlékezni, hanem vallani és ápolni kell az eszméket is, amelyek mellett ők hitet tettek és amelyért meghaltak. Ha az Isten kegyelme megérniünk engedte is ezt a mai napot, nincs és ne is legyen közöttük senki, aki ha kell, gondolkodás nélkül nem követi az Ő példájukat!

A magyar csendőr szobra előtt hőseink és vértanúink lábaihoz helyezem a csendőrség koszorúját.

Legyen ez a koszorú jelképes kifejezése mindazoknak az érzéseknek, amelyeket szavakba öntöttem. Fejezze ki mindnyájunk kegyeletét, háláját, csodálatát és soha el nem múló emlékezését a testület halottai iránt. És nekünk, akik tisztelve haladunk el előtte, legyen mindig emlékeztetőnk, hogy a hősök munkája nincs még befejezve. Elveszett minden, amiért Ők meghaltak és reánk hárul a visszacszerzés szent kötelessége. Juttassa eszünkbe ez a

szobor a hősök üzenetét, hogy: ne csak ünnepeljétek, hanem kövessetek is, ha kell!

Búcsúzzunk tőlük ezzel az ígérettel. Legyen áldott az emléküik, áldott a föld, amelyben pihennek és örökeletű a haza, amelyért meghaltak. És virágozzék még nagyon sokáig hírben, dicsőségben a magyar királyi csendőrség!

Ezután a díszszázad díszmenetben vonult el a m. kir. csendőrség felügyelője előtt. A díszmenet befejezése után vitéz Szinte Gábor alezredes, a felszerelési anyagraktár parancsnoka küldöttség élén megkoszorúzta a Fery-emléktáblát, Abafalvy Sándor alezredes pedig másik küldöttséggel a Farkasréti temetőben fekvő Fliesz György hősi halált halt csendőrhadnagy sírját koszorúzta meg.

Az ünnepséget a tisztí és altisztí étkezdeben bajtársi ebéd fejezte be. Kormányzó Ur Ő Főméltóságát a tisztí ebéden a m. kir. csendőrség felügyelője, az altisztí ebéden pedig vitéz Seebergi Sasváry József őrnagy élte.

A csendőrnapról a budapesti napisajtó is megemlékezett.

Kakastollí.*

Allt egyszer egy lovas
A Maeotis partján.
Hullározó sast figyelve,
Szíve, lelke lánggal telve,
Napsugár a kardján.

Ragyogó szempára
Mély tüzeket ontott.
Tiszta lelkét, ha kitérta,
Tekintete végigjárta
A nagy horizontot.

Ezerév után is
Sas repül az égen...
Szárnyalása megigéző:
Mozdulatlan, messzenéző
Lovas áll a végen.

Kakastollas csendőr:
Szent magyar az őse!
Hol az ég, föld ölelkező,
Tanya, puszta, erdő, mező,
Országutak hőse.

Meglengeti tollát
A szelek fuvalma.
Szeme, arca meg se rebben:
Örök nézés... mi van ebben?
A jelen nyugalma...

Múltak dicsősége,
Jövő reménysége...
Az a hit, hogy feléledünk:
Magyar sorsunk, bús életünk
Büszke legénysége!

Egy lépés a mélytől,
Kettő a magastól:
Mozdulatlan áll a rögre
S megoltalmaz mindörökre
A magyar kakastollí!

Dr. Liszt Nándor.

* Az Esti Ujság február 17.-i számából.

Portyázás.

A falukutatók mind sűrűbben járnak az országot s mi örvendünk nekik, mert írásaikkal erősítik a városi közvéleményben az egyetemes magyar sorsközösség tudatát és akaratát. Ez a tágasabb városi látókör is kell ahhoz, hogy a magyar jövő csakugyan szebb és jobb legyen. Persze a falukutatók sokszor nem ütnek oda a szeg fejére, de ezt nem is vesszük zokon, kivéve a nagyobb tévedéseket. Nem irhatjuk alá például egyes falukutatóknak azt a felfogását, hogy a falusi középosztály és a nép között a középosztálybeliek közömbössége, kényelemkeresése és önzése miatt szakadék tátong. Ha az így volna, nagy baj volna, de nincs így. A falusi középosztály nem ezt érdemli a városi közvéleménytől. Mert jut a jegyzőnek a falu gondjából annyi, hogy fuldoklik benne, jut az orvosnak is, aki a sivár utcákat és házakat zaklatott lélekkel járva többet gyógyít ingyen, mint pénzért. De jut a tanítónak is, aki a maga lelkéből ad lelket, emberi tartalmat és formát a sokszor elvadult kis magyaroknak. És jut a nép gondjaiból a falusi középosztály minden más tagjának is, mert mindegyiknek a hivatása találkozik valahol a falu gondjaival. Aki másként akarná odakint csinálni, az nem verhetne gyökeret, mert a maga életlehetőségéhez nem találná meg a kapcsolatot azokkal, akik között él. Ez olyan világos, mint a nap és olyan egyszerűen igaz, mint a számtan. Másként nem is lehet. Hát akkor ne bántsák a falusi középosztályt. Szívvel, idegeivel, agyával át- és átéli a falu minden baját. Tudja nagyon jól, mik a bajok és tennivalók, de eszközei nincsenek hozzá. A falusi intelligencia nemcsak átfut a falun, hanem benne tölti az életét. Természetes, hogy a nap minden órájában nem öntheti szavakba és betűkbe, amit folyton és folyton maga is átél. Távolról sem közömbösséget jelent ez, hanem éppen az ellenkezőjét: a falusi életközösség csendes, szótlanul beletörődő elfogadását és vállalását, ami városi mértékkel mérve nem kis áldozatokat jelent. Lemondást kultúráról, sok civilizációs kényelemről, amit a városiak megkapnak. És jelent ezeknél is nagyobb áldozatot: a nép gondjaihoz tapadva, abba süllyedten kell az egész életet tölteni, ami a városi embernek nem probléma. Újságból olvasni távoli nehéz sorsokról és benne élni ezekben a sorsokban: nem mindegy.

Ne bántsák hát a falusi középosztályt, mert igaztalanul bántják. Keserves ör hely az odakint s hogy a falusi nép sorsa mégiscsak javul és fog remélhetőleg erőteljesebben javulni, ezt elsősorban éppen a középosztály faluba temetkezett őrszemeinek kell megköszönnünk. A jegyző, orvos, tanító háza körül a szép virágoskert látszat csupán. A nép gondja, baja betölti ezeket a szerény polgári

otthonokat s még egy-egy színházi estére sem lehet belőlük az egyetemes falusi gondokat száműzni. Ott kísért a nép jaja a zongora húrjain és a nyomott csendben, amibe ezek a falusi polgári otthonok odakint mostanában belemérik. Csakhát kifelé nem sokat beszélnek róla. Sem a falu felé, sem a város felé. A falu felé azért nem, mert szavak nem zavarhatják el a felhőt, a város felé pedig azért nem, mert a falusi középosztály nemcsak lemondani tud igényekről, de — hallgatni is tud róluk. Ezt a hallgatást pedig nem félreérteni, hanem dícsérni kell.

Egy öreg nyugdíjas bajtársunk mesélte. Látogatót kapott vidékről. Egy régi alárendeltjét. Öreg bajtársunk megszokta ezeket a látogatásokat, mert bizonyos ismeretek felől értékes útmutatásokat ad a hozzá fordulóknak. Azt hitte, most is ezt kívánja a látogató. De nem ezt akarta. Sőt egyáltalában nem akart semmit. Ő csak fenn járt a városban, hát a maradékidejét arra szánta, hogy régi előjáróját felkeresse. Nem akart mást, csak további jó egészséget kívánni s aztán utazott vissza az állomáshelyére.

Csillogó szemmel mesélte el ezt nekünk az öreg nyugdíjas. Ez az egyetlen önzetlen látogatás valószínűleg megfiatalította. Mosolygós lett az arca, keményebb tartású a dereka. Érezni lehetett minden mozdulatán és szaván, hogy hát akkor ő mégis csak számít valamit, még mindig nem hintette be elfújhatatlan porral a nyugdíjas élet magánya. Még vannak emberek, régi bajtársak, akik számolnak vele. Nem mint előjáróval, hanem ennél is többet adnak neki: mint emberrel.

Eleinte csodálkozva hallgattuk az öreg nyugdíjast, mert hiszen józan ésszel nem gondol az ember arra, hogy másként is lehet, de az ő nagy-nagy öröme és visszatért élethite felnyitotta a szemünket: mennyi nyugdíjas öreg bajtárs él itt körülöttünk, sőt közöttünk s mi hogyan megyünk el mellettük talán nem is közömbösen, de figyelmetlenül. Beletemetkezve a mindennapok munkájába, gondjaiba. Ha már ilyen apróságok az emberi életben ennyire nagy szerepet visznek, adjuk meg nekik ezeket az apróságokat. Ez különben csak előleg lesz önmagunk számára, mert ki az, aki egyszer nem megy nyugdíjba közülünk?

Italozó fiatal csendőrökről olvasunk a mai számunkban. Atkozott alkohol! Hiába a tengernyi prédikáció, az elriasztó példák sokasága. Hiába a biztos tudat, hogy egyetlen leittasodásba belesántul a csendőr egész élete, ha ugyan egyáltalában köztünk maradhat. Mindez hiába, mert az alkohol ördögének még mindig vannak áldozatai. Részeg kocsisok garázdálkodása a kocsmában: lehet-e ennél hitványabb, közönségesebb képet festeni? Hát ha most a kocsis helyébe a csendőrt tesszük, mit mondjunk a képre? Miféle csendőrök ezek? Jött-ment emberek közöttünk, akiket a véletlen sodort abba a tisztességbe, hogy tollas kalapot, kardot viselnek kapa, kasza helyett, ami szintén tisztességet adó két szerző, de a kard és a tollas kalap mégis több náluk. Ébredjenek rá végre az italra hajlamos bajtársak, hogy a végzetüket hordozzák magukban, ha idejében ki nem seprűzik magukból. Ébredjenek rá,

Csendőrnapi Egerben.
(Gonda Márton törm. felv.)

hogy a csendőrség összessége akkora erőt, akkora megbecsültetést, akkora súlyt jelent ebben az országban, hogy aki ebből részesülhet, mindennap köszönje meg Istenének és sorsának. A csendőr olyan közösségnek a tagja, amely előtt megnyílnak a legelőkelőbb ajtók, amely előtt a sajtóban is kifejeződő köztudat annyiszor tiszteleg. A csendőr nemcsak egyenruhát húz, amikor közénk bejut, hanem az emberi ranglétra magas fokára juttatja őt a csendőrség, ez a tisztelői által annyit tisztelt, ellenségei által annyira remegett hatalmas és díszes testület. Ne csak azt a hat-hét bajtársat nézzék az italozó csendőrök, akik egy-egy örsön együtt élnek. Nézzék a közel ezer örsöt, nézzék ennek az országnak az egész területét, ahol mindenütt leng a sokezerneki kakastoll. Ne csak az örs tagjának érezzék magukat, hanem emeljék fel magasabbra a szemüket, lássák meg végre: mit jelent a csendőrség tagjának lenni s akkor lehetetlen, hogy ezt a tömörkedést és hatalmat, aminek ők is részesei, néhány fröccs kedvéért kockára tegyék. Atok és átok az ital és ocsmányság jár a nyomában, ettől pedig a csendőrség még a csizmáját is óvja. Érthető, ha legelső sorban az italozó tagjainak köt utalapot a talpa alá. Akkor aztán ihatnak búbánatukban, ha lesz miből.

Régóta figyeljük, hogy ahol a csendőrség sportversenyen indul, többnyire a legelső között végez. Nem azt akarjuk ebből kihozni, hogy tehát a csendőr minden versenyen induljon. Hagyjuk most a sportkérdést, ami különben is megszűnt vitás mivoltában, hanem beszéljünk arról, hogy ezek a sporteredmények miből indulnak ki és min nőnek nagygyokká. A csendőrség ereje, fegyelme mutatkozik meg a sportok tükrében is. Mert a sportoknak is az erő és a fegyelem az alaptételei. Nem véletlen, hogy mi olyan jól szerepelünk, ahol versenyben elindulunk. És ez a meggondolás sokkal örvedetesebb eredménye a győzelemnek, mint az egyébként szintén örvedetes tulajdonképpeni sportsiker. Újabb oldalról látjuk megvilágítva, hogy helyes úton járunk, amikor az erőt és fegyelmet tartjuk életünk alapkövének. Ebből jöttát nem engedünk semmiféle finomkodások és modernségek csábító szavára sem. Köszönjük sportolóinknak nemcsak nagyszerű sikereiket és az azokat megelőző szorgalmas munkájukat, hanem azt is, hogy eredményeikben újabb bizonyosságot lettek az erő és fegyelem örökérvénye és örökértéke mellett.

A hadsereg-síverseny eredményei.

A versenyeket február 16-tól 19-ig tartották meg a Mátrában. 16-án a 12 km-es távbeszélő és műszaki síjárőrversenyt tartották. Ezen természetszerűleg csendőr nem szerepelt. 17-én a 20 km-es síjárőrversenyt tartották meg. A csendőrséget 2 — egy pa-

vitéz Sónyi Hugó gy. tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka beszédet intéz a versenyzőkhöz.

rancsnok és 3 csendőrből álló — járőr képviselte. Összesen indult 41 járőr. A csapatok által kiállított járőrök közül első lett a csendőrség „B” csapata, melyet Lengyel László főhadnagy vezetett. A járőr tagjai Rácز János, Nyilasi Béla és Kerékgyártó József csendőrök. A másik járőr 9. lett. Vezetete Székessy István főhadnagy. A járőr tagjai: Viski Zoltán, Bakos János és Erdész Ferenc csendőrök. A terep különösen a verseny útvonalának első 3 km-es szakaszán igen nehéz volt, igen meredek, köves talajú, szálerdőben vezetett. Ezután a terepszakasz után kellett a járőröknek célba löni. A cél 3 darab 120—150 méterre lévő léggömb volt, melyek a földtől 50—60 cm. magasan voltak kikötve és a szél lengte őket. Az eredmény mégis igen jó volt.

Erről a versenyről Lengyel főhadnagy úr nyomban a verseny után levelet írt nekünk. A levélben frissen él még a küzdelem heve és az önfeláldozás, ahogyan a járőr tagjai megfeszítették erejüket s egymást támogatták, hogy a csendőrségnek itt is elismerést szerezzenek. Példaadásul közöljük a levél egyes részleteit:

„Hát Istennek, idén sem vallottunk szégyent. A legutóbbi hadsereg-síversenyen elért 1. helyünket sikerült idén is kivívniunk. A versenyben elindult mindkét járőrök tagjai tisztában voltak a beléjük helyezett bizalommal s ennek becsületesen meg is feleltek. Az egyik járőr parancsnokságom alatt 2 óra 14 perc 59 másodperc alatt elsőnek érkezett be, míg a másik járőr Székessy főhadnagy úr vezetésével a 9. helyre futott be. Ha a 9-iknek helyezett járőr a löfeladatban mind a három léggömböt lelövi, úgy kb. a 4—5. helyet érte volna el az időeredménye alapján. Minden le nem lött léggömb öt perc hátrányt jelentett s így a másik járőrünk kissé hátrább került.

Maga a verseny nem a legkiválóbb hóviszonyok között folyt le. A hó nagyon vizes volt, de ez minden járőrt egyformán sújtotta.

Az én járőröm 24.-nek indult. Az elindulás után nagy hegyre kellett felkapaszkodni, majd kb. 2½ km-es rohanás

után elértük a löteret. Itt azonnal reánk került a sor. Sikerült mind a három léggömböt lelőni s így semmiféle időhátrányt nem kaptunk. Innen az utunk továbbra is sziklák között vezetett tovább, úgy, hogy si nélkül futottunk, hátunkon a sikkal. Majd elértük a rödlí pályát, ahonnan már sin folytathattuk az utunkat. Nagy lesiklás következett, sajnos, szomorú eredménnyel, mert a járőr egyik tagja — Nyilassy csendőr — a rödlípálya végén nagyot zuhant. A száját felrepesztette és kisebbfokú agyrázkódást szenvedett. Innen kezdve kb. 6 km-en keresztül nem emlékezett vissza semmire. Csak ment a többi síléc után. Mivel nem tudott lépést tartani velünk, Rácз cső. egy 5 m-es kötlél segítségével 6 kilométeren keresztül húzta. Így volt lehetséges, hogy mégis tovább tudtunk menni. Rácз cső. igazán kitelt magáért s sok része van a győzelemben.

Szépen ment a járőr az egész úton. Ahol csak megjelentünk, mindenütt csodálkoztak, hogy már itt tartunk s zajosan serkentettek a további küzdelemre. Több járőrt sikerült megelőznünk a mi legnagyobb örömünkre. Bezzeg az elhagyott járőrök nem örültek így! Hosszú rohanás után elértük már a 16., 17. km-t s bizony a nagy megerőltetés kezdett kiütöközni rajtunk. Főleg Rácз csendőrön, ki kettő helyett is dolgozott, hisz szegény Kerékgyártó cső.-t húzta. De egy kis buzdítás és mentünk tovább.

Végre elértük a céll. Örömmel újságolták a reánk váró bajtársaink, hogy idáig 1. helyen vagyunk, mert a legjobb időeredményt értük el. Igen nagy volt a boldogságunk! Sikerült megvédeni a tavalyelőtti elsőségünket (tavaly nem volt verseny) s bebizonyítani, hogy a legutolsó győzelmiünk nem a véletlennek volt köszönhető, hanem a céltudatos munkának, a nagy akaratnak, amely a járőr minden egyes tagját eltöltötte. Meg akartuk mutatni, hogy mi csendőrök nem vagyunk utolsók, ha kell, megálljuk a helyünket még ezen a téren is!

Indul a csendőrijárőr...

Céllövés síjárőrverseny közben.

Büszkék voltunk az elért eredményre s a jelenlévő Folkusházy altábornagy úr látható öröme fokozta bennünk ezt a büszkeséget.

A másik járőr is derekasan megállta a helyét s ott tudomásom szerint Székessy fhdgy. úr tett ki magáért. Ő ugyanis minden tréning nélkül ugrott be parancsnoknak, mivel az eredetileg kijelölt tiszt megbetegedett. Hogy így is végigfutotta a 20 km.-t, az igen nagy teljesítmény volt.

Február 18-án a lesiklóversenyt tartották meg. Ez két futamból állott. Az első futam gyorsasági lesiklás, a második ügyességi lesiklás (slalom). Benevezett a versenybe 74 tiszt, 11 karpaszományos, 87 legénységi állományú egyén. A csendőrséget két tiszt és hat csendőr képviselte. Ebben — az őt megillető osztályban — 4. lett *Körmöczy Nándor* g. főhadnagy és 10. lett *Lengyel László* fhdgy. A legénységi versenyzők közül — az őket megillető osztályban — 6. lett *Nyilasi Béla* csendőr és 12. *Kerékgyártó József* csendőr.

Február 19-én tartották a 18 km.-es sí-futóversenyt. Benevezett 65 tiszt, 7 karpaszományos és 79 egyéb legénységi állományú egyén. A csendőrséget egy tiszt és hat csendőr képviselte. A legénység közül a megfelelő osztályban *Rác János* csendőr a 3., *Nyilasi Béla* csendőr a 4., *Kerékgyártó József* csendőr a 9. helyen végzett.

A lesikló- és a 18 km.-es futó versenyszámokban elért eredményeket mint összetett versenyt is elbírálták. Ebben — a megfelelő osztályban — *Nyilasi Béla* csendőr 4., *Kerékgyártó József* csendőr a 7. és *Viski Zoltán* csendőr 10. helyezést ért el.

A versenyen megjelentek *vitéz Sónyi Hugó* gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, *vitéz Rapaich Richárd* lovassági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnokának helyettese, *Folkusházy Lajos* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, *Kertész Jenő* ezredes, a miskolci VII. csendőrkerület parancsnoka és még számos katonai és polgári előkelőség.

A járásőrmesterek öltözete azonos volt a hadapródtiszt-helyettesekével. Ha mint őrsparancsnokok mentek szolgálatba, ugyanúgy voltak felszerelve és felfegyverkezve, mint a többi csendőr, de azzal a különbséggel, hogy akkor is a gyalogtiszti kardot viselték. Ha mint járásparancsnokok mentek szolgálatba, akkor úgy voltak öltözve és felszerelve, mint a hadapródtiszt-helyettesek menetöltözetben; vagyis fekete sapkában és forgópisztollyal.

KATONAI ISMERETEK.

A repülőkről.

Írta: HAZAI IMRE őrnagy.

Az utolsó öt évben megindult lázas fegyverkezési versenyben, szinte szemünk előtt nő és izmosodik mind hatalmasabb arányokban a világ államainak légi hadereje. Ebben az ismertetésben nagyvonásokban mindazt felemlítjük, amit a repülőkről tudnunk kell.

A repülők hivatása: felderítés, harc, légi szállítás és összeköttetés. A hivatásból eredő különböző feladatokat a felderítő, bombázó és vadász századok oldják meg. Ugyanúgy kötelekekbe szervezik, mint a földi erőket. Legkisebb harcegység a raj (2—5 gép). 3 raj alkot egy századot, 2—3 század egy osztályt, 2 osztály egy ezredet és 2—4 osztály egy dandárt.

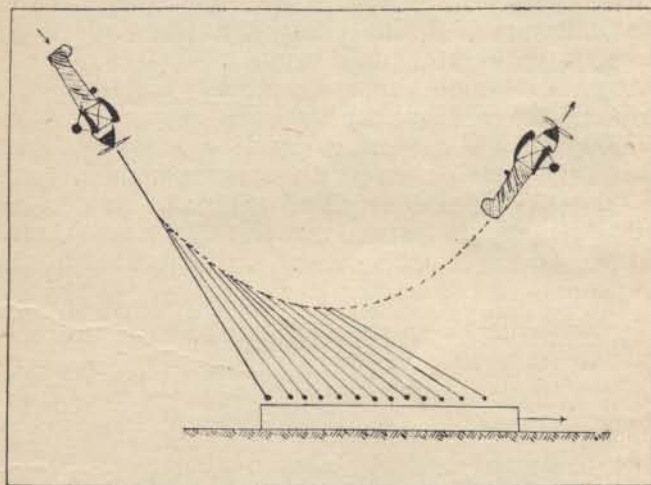
A legtöbb államban a légi erőn belül

a felderítő gépek az összerő 50%-át,

a vadászgépek az összerő 30%-át,

a bombázó gépek az összerő 20%-át alkotják.

A felderítő repülők a távoli, közeli és harefaelderítést végzik, kifürkészik az ellenség legrejtettebb helyzetét. Munkájukat nappal, vagy éjjel végzik. Nappali repülésnél 3000 m magasból 4—5 km. széles területet tudnak áttekinteni, de a legértékesebb adatokat fényképezés útján szerzik. Egy felderítő egy repüléssel sorozatfelvevő segélyével 150 km. hosszú és néhány km. széles terepsávot tud lefényképezni.

1. ábra. Géppuszkatámadás menetoszlopra zuhanó repüléssel.

Az éjjeli felderítés csak tiszta holdvilágos időben biztosítja a látást. Utak, vasútak forgalma jól megfigyelhető. Részletek megállapításánál a repülő világító bombát használ. Az éjjeli felderítő gépek több motorosak nagy utazó sebességgel és hangtompítóval. Többnyire fényszórával is felszerelik.

A bombázók éjjel és nappal hajtanak végre támadást élő és holt célok ellen. A bombavetés különböző módjait ismerjük:

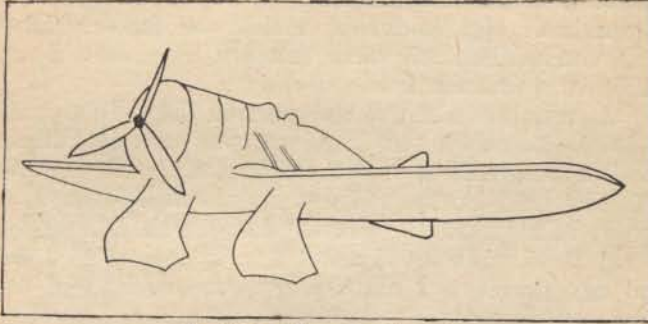
a) 3—7000 m. magasból oldják ki a bombát és a célzás bombacélzó készülékkel történik,

b) a gép nagy magasságból (3—5000 m.) zuhanó repüléssel megtámadja a célt és a cél felett

100–200 m. magasságból ejti le a késleltető berendezéssel ellátott bombát.

c) a cél megközelítése alacsony repüléssel közvetlenül a föld felett, kioldás a cél felett 30–100 m. magasan.

A repülő b) és c) esetben célzó készülék nélkül rákormányoz a célra. Legnagyobb hatást a b) és c) eset alkalmazásával lehet elérni.

2. ábra. Olasz vadászgép.

A nappali bombázók együttesen zárt kötelékben támadnak, igen nagy magasságban (7000 m.-ig) tekintélyes sebességgel (óránként átlag 300 km) repülnek.

Az éjjeli bombázók kihasználva a sötétség nyújtotta előnyt, alacsonyabban repülnek (4000 m.-ig), sebességük kisebb (átlag 250 km.) és támadásaikat egymást követve egyenként hajtják végre. Az éjjeli bombázókat a nagy teherbíróképesség és a megnövekedett hatótávolság jellemzi.

A bombázó gépek leghatalmasabb példánya az olasz Caproni 90 PB. típus, melyet 6 drb. 1000 lóerős motor hajt, összsúlya 450 q, sebessége óránként 210 km., 2200 km.-es útra visz magával üzemanyagot, azonkívül 150 q bombát.

A megtámadott fél a bombázást a földről elsősorban a légvédelmi tüzérséggel igyekszik megakadályozni. Ez ellen a repülő a kígyórepüléssel védekezik s 2 km.-en felüli magasságban nehezen is található el. A légvédelmi géppuska és gépágyú hatását a repülő azzal kapcsolja ki, hogy kerüli azt a légréteget (1500 m.-en alul), ahol ezek tüze hatásosan veszélyeztetheti.

A repülők robbanó, gyújtó, gáz, világító és ködbombát használnak.

A robbanóbomba lehet repesz-, vagy aknáhatású. A repeszhatású bombát főleg élő célok ellen alkalmazzák, az aknáhatásút pedig, mely nagy légnyomásával pusztít, főleg rombolásra. A robbanó bombák súlya 10 kg.-tól 20 q-ig terjed.

A gyújtó bombákat városok, raktárak, érésben lévő gabonaföldek felgyújtására használják. Súlya 1–50 kg. Egy repülő több száz tüzet is előidézhet.

A gázbombák különböző nagyságban készülnek. Egy négyzetkilométer területre 200 q gázbombát kell vetni, ha az ellenséget valamely terület elhagyására akarjuk kényszeríteni.

A bombázás erkölcsi hatása egyaránt nagy, úgy a hátrországban, mint a hadrakelt seregnél. Különösen nagy eredménnyel jár a folyton ismétlődő éjjeli támadás, amelynél a lakosság nyugtalanítása a pánikig fokozható.

A vadászrepülők nappali és éjjeli légi harc, felderítő és bombázó gépek kísérésére, városok,

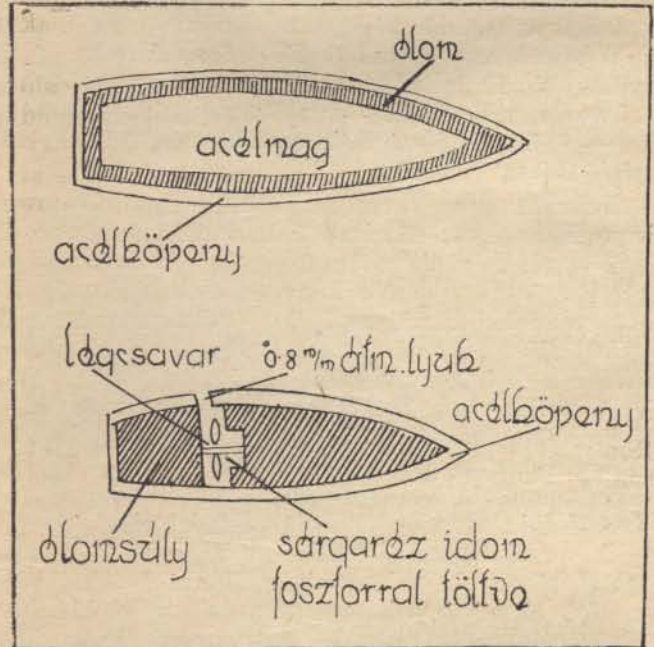
építmények oltalmazása légi támadás ellen és támadás földi célokra.

Az egy- és kétüléses vadászok egészen 9000 m. magasságig működnek. Ezt a nagy magasságot azonban az emberi szervezet csak egészen rövid ideig bírja, úgy, hogy a vadászgép teljes harképességével csak 5000 m.-ig számolnak.

A vadászgép ellenfele a bombázó, ennek leküzdése kemény feladat elé állítja. Nappali bombázókkal szemben azok nagy repülési magassága, sebessége és fölényes fegyverzete miatt sok eredményt nem tudnak elérni. Éjjeli bombázók elhárításánál azonban a vadászok fényszórók segítségével, hatásosan tudnak közreműködni.

Repülők fegyverzete: A repülők legáltalánosabban használt fegyvere a géppuska. Tűzgyorsaságuk 1000–2000 lövés percenként. Megkülönböztetünk merev beépítésű géppuskákat, melyek csak előre tudnak hatni és mozgathatóan beépített géppuskákat, melyekkel minden irányba lehet tüzelni. A tűzhatás és tűzgyorsaság fokozására a géppuskákat párosával is alkalmazzák; ezek az úgynevezett iker-géppuskák.

A repülőgépek az ellenséges repülőgép megrogálására és földi célok ellen acéltüskés lövedéket, általában repülőgép ellen pedig nyomjelző löszert használnak. (A nyomjelző löszert foszfortalommal bír, mely a eső elhagyása után meggyullad, a röppályát vékony füstesíkkal mutatja és a célba csapódva tüzet idéz elő.)

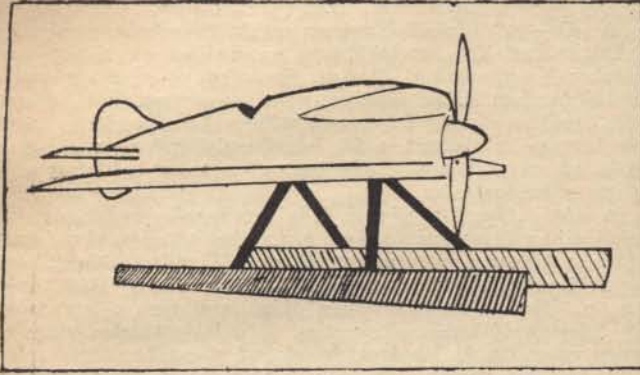

3. ábra. Acélmagú (felső) és nyomjelző (alsó) töltény.

Nagy ellenállású fémekkel szemben a géppuska löszert gyenge hatású. Az ellenséges gépet úgy kell eltalálni, hogy azon törés keletkezzék és megszűnjék a kormányozhatósága. Tehát oly lövedékre van szükség, mely a páncélt átüti és a célban robban. Ily célra a repülőgépekbe nehéz géppuskát és kis űrméretű gyorstüzelő ágyút építenek be.

Különleges repülőgépek: A repülőgép sebesség növelésének legfontosabb akadálya a levegő ellenállása. Köztudomású, hogy mennél magasabban emelkedik a repülő, annál ritkább légrétegbe ke-

rül, ahol nemcsak a légellenállás kisebb, hanem a légköri viszonyok is kedvezőbbek (többnyire szélcsend és derült ég). Tehát nagy magasságban (10.000 m.-en felül) lényegesen nagyobb sebességgel lehet repülni. Számítások szerint a sztratoszféra repülőgépek óránkénti sebessége közelebb lesz az 1000, mint az 500 km.-hez. A kísérletek azt bizonyítják, hogy az ilyen repülőgépeket különleges

4. ábra. Olasz vízi versenygép.

motorral kell ellátni, a személyzet pedig fűthető és oxigénnel mesterségesen táplált kabinban nyerve elhelyezést.

Egész külön irányt jelent az óriásgépek építése, melyeknek segítségével 15—35 főből álló különítményeket szállítanak az ellenséges arcvonal mögé, melyek itt hidakat és más fontos építményeket robbantanak, majd más helyről ugyancsak légi úton indulási helyükre visszatérnek.

A repülőgépeknek csapat szállításokra való igénybevétele a gyarmati hatalmak részéről mind általánosabbá válik. Így Anglia nem egy ízben kiterjedt gyarmatainak veszélyeztetett pontjain légi úton odaszállított zászlóaljakkal állította helyre a rendet.

Ide tartozik még a forgószárnyas repülőgép, melyet lapunk egy korábbi számában már ismertettek.

Az üzemanyagról: A motorok részére szükséges ásványi hajtóanyagok (benzin, nyersolaj) Európában csak Lengyel-, Orosz-, Németországban és Romániában fordulnak elő számottevő mennyiségben. A többi ország behozatalra szorul. Így például Magyarország évi szükséglete kb. 4000 vagon.

A behozataltól való függetlenítés gondolata szorította rá a vegyészeket a szén cseppfolyósítására. Németország már 1930-ban 50.000 vagon benzint állított elő szénből.

Fontos üzemanyag még a szesz, melyet mezőgazdasági terményekből (gabona, burgonya) állítanak elő.

Gazdasági és katonai szempontok miatt ma már minden állam arra törekszik, hogy a motorok hajtóanyagát belföldön, az előbb említett mesterséges úton állítsa elő.

Az európai államok repülőgépállománya és személyzete.

Az erre vonatkozó adatokat pontosan megállapítani nem lehet, ezért fogadjuk el a Népszövetség alábbi nyilvántartását:

Állam	Repülőgép darab	Személyzet	
		tiszt	legénység
Anglia.....	1900	4000	30.000
Franciaország.....	3100	2000	37.000
Olaszország.....	2000	1800	28.000
Lengyelország.....	1300	650	11.000
Oroszország.....	2000	12.000	
Csehország.....	900	500	5.500
Jugoszlávia.....	800	600	10.000
Románia.....	700	450	11.000

Mibe kerül a légi erők fenntartása.

A katonai repülés fejlesztése hatalmas összegbe kerül.

Például 1932-ben költségvetésileg (nem említve az egyéb tételeknél elrejtett összegeket, melyeknek nagysága ismeretlen) az egyes európai államok erre a célra a következő összegeket állították be:

Franciaország	700 millió pengő
Anglia	600 „ „
Németország	60 „ „
Olaszország	225 „ „
Csehország	16 „ „
Jugoszlávia	22 „ „
Románia	35 „ „

Ezek a hatalmas összegek érthetők, ha tudjuk, hogy az együléses vadászgép beszerzési ára kb. 40.000—70.000 P, egy kétüléses felderítő gép 35.000—90.000 P-be kerül, egy többmotoros bombázó gépért 120.000—300.000 P-t kérnek a gyárak.

Csendőrnapi dísz a balassagyarmati laktanyában.

Minden szükségletet alapul véve, egy 300 gépből álló légierő beszerzése kb. 160 millió pengőbe kerül, az üzemi költség évente kb. 100 millió pengő, míg a fenntartási költségek kb. 50 millió pengőre rúgnak.

CSENDŐR LEKSZIKON.

28. kérdés. Mikor adhatja be a vitézi Székkapitány előtt esküt tett és vitézi jelvénnel (okirattal) ellátott várományos a nősülési engedély iránti kérvényét?

Válasz. A vitézi Székkapitány előtt esküt tett és vitézi jelvénnel (okirattal) ellátott vitézi várományosnak ugyanazon jogai és kötelezettségei vannak, mint a vitézek Főkapitánya (Kormányzó Úr Ó Főméltósága) által „avatott” várományosnak.

Ezek alapján természetes, hogy a Székkapitány előtt esküt tett vitézi várományos nősülési engedély iránti kérvényét 18-ik életévének betöltése után adhatja be. (Lásd: Nős. Szab. 13. §.)

A székkapitány által esetenként (évente) felesketett vitézi várományosokat a vitézek Főkapitánya időközönként (3–5 évenként) ünnepélyes keretek között „avatja” (üti) vitézé.

29. kérdés. Kaphat-e özvegyi ellátást annak a ny. csendőregyének a felesége, akivel férje tényleges korában esküdött meg, majd tőle elválván nyugdíjas korában újból elvette?

Válasz. Ha a csendőregyén nyugállományba helyezése után ugyanazt a nőt veszi feleségül, akivel még a tényleges állományban kötött házasságát a bíróság jogerősen felbontta, úgy a gyakorlat szerint az özvegy részére az özvegyi ellátást — az ez irányban előterjesztett kegyelmi kérvény alapján, a pénzügyminiszter és a minisztertanács előzetes hozzájárulása után, kegyelemből — rendszerint folyosítják. E gyakorlatot úgy a katonai, valamint a polgári nyugdíjtörvény alapján nyugdíjazottakra alkalmazzák.

Az özvegyi ellátást az özvegynek kegyelmi úton, a férj elhalálása után, az Államfőtől kell kérni. Tanácsos az ilyen kérvényeket a nyilvántartásra hivatott gazdasági hivatal útján benyújtani, mert akkor elintézésük gyorsabb.

30. kérdés. Közgazdálkodást vezető alakulathoz tartósan vezényeltet el kell-e látni táska-élelemmel? Ha kap táská-élelmet, akkor milyen napibetétet kell fizetnie? Ha nem kap táská-élelmet, akkor a külszolgálatban töltött napokra követelheti-e a napibetétje visszafizetését?

Válasz. A „Cs—20.” jelzésű Határozványok 24. pont 2. bekezdése szerint a tartósan vezényeltet, — ha közbiztonsági szolgálatot teljesítenek —, rendes napibetétet fizetnek. Tehát pl. az osztályparancsnoksághoz irodai segédmunkási szolgálatra tartósan vezényeltet felemelt napibetétet fizetnek. De nem is lehet másként, mert a 24. pont 3. bekezdésében foglaltak alapján a nem közbiztonsági (külső) szolgálatra beosztott rendes tagok is felemelt napibetétet fizetnek.

A napibetét rendeltetése — a 20. pont értelmében — a közgazdálkodás napi szükségleteinek fedezése. A 22. pont szerint pedig a napibetétet — többek között — úgy kell meghatározni, hogy jó és bőséges élelmezést biztosíthasson.

A 24. pont 2. bekezdése 1. sorában foglaltak értelmében a közbiztonsági szolgálatra beosztott tartósan vezényeltet a rendes tagokkal azonos elbírálás alá tartoznak a napi étkezés megtérítése tekintetében. A 25. pont szerint viszont a táská-élelemért a rendes tag a közgazdálkodásnak semmit sem fizet. Ebből következik az, hogy ha a közgazdálkodás a rendes tagjait ellátja táská-élelemmel, úgy a közbiztonsági

(külső) szolgálatra tartósan vezényeltet is el kell látnia táská-élelemmel. Viszont, ha a közgazdálkodás a rendes tagjait sem látja el táská-élelemmel, mert arról saját maguk gondoskodnak, akkor a tartósan vezényeltet sem tarthat erre igényt. Ez természetes is, mert a napibetét összege a közgazdálkodás által a tagoknak nyújtott élelmezés mennyiségéhez és minőségéhez igazodik. Tehát a külszolgálatot teljesítők — a táská-élelem szolgáltatása nélkül — kisebb összegben meghatározott napibetétet tulajdonképpen a saját zsebükből egészítik ki oly összeggel, mint amennyi a táská-élelem beszerzéséhez szükséges lenne a közgazdálkodásnak.

A „Cs—20.” jelzésű Határozványok 29. pontja sorolja fel azokat az eseteket, amelyekben a napibetétet — részben vagy egészben — vissza kell fizetni. Ezek között nem szerepel a külszolgálatban állók által el nem fogyasztott napi étkezés után esedékes napibetét visszatérítése. Ezen a címen senki sem támaszthat igényt a 28. pont rendelkezése szerint a hó elején az egész hónapra egy összegben előre befizetett napibetétje visszafizetésére.

A régi „Cs—20.” jelzésű Határozványok ismerték a külszolgálati órák aránya után a napibetét visszafizetésének, illetve a hiányzó órák száma után való ráfizetés lehetőségét (L.: I. fejezet 5. pontját és a III. fejezet 13. pontját). Azonban ez túlbonyolult számítással járt, ami nem állott arányban a közgazdálkodásnak esetleg jutó jelentéktelen előnnyel. Eppen ezért az új Határozványok ezt elhagyta.

A fent kifejtettek alapján a közbiztonsági szolgálatra beosztott tartósan vezényeltet csak rendes napibetétet fizet a közgazdálkodásnak és ennek ellenében őt is olyan élelmezéssel kell ellátni, mint a rendes tagokat. Ha a rendes tagok táská-élelmet kapnak, úgy a tartósan vezényeltet is el kell azzal látni minden ráfizetés nélkül. A külszolgálatban eltöltött napokra az előre befizetett napibetétet a tartósan vezényeltet még akkor sem követelheti vissza, ha táská-élelmet nem kapott.

Ha a közbiztonsági (külső) szolgálatra tartósan vezényeltetnek a felemelés nélkül fizetett rendes napibetét ellenében való élelmezése elviselhetetlen terhet jelentene a közgazdálkodásnak, akkor a 21. pont 3. bekezdésében foglaltak alapján kérni lehet a szárnyparancsnoktól a napibetét felemelését. A Határozványokban adott szabályozások nemesak a közgazdálkodás, hanem a vezénylési pótdíj élvezetében nem álló tartósan vezényeltet anyagi érdekét is egyformán védi. De egyébként is a bajtársiasság helyes értelmezéséhez hozzátartozik az egymás anyagi érdekeinek kölcsönös tiszteletben tartása is. Ha a közgazdálkodások tagjai ezt nem tévesztik szem elől, akkor mindenkor meg fogják találni a gyakorlati életben felvetődő és a Határozványokban részleteiben és az összes lehetőségekre nem szabályozott eseteknek a kölcsönös megértésen való méltányos megoldását. Alapjában véve a közgazdálkodások kérdéseinek ez a legfőbb szabálya.

31. kérdés. A gyanúsított kihágást követ el. Foglalkozása pincérnő, alkalmazása helyét gyakran, rövid időn belül változtatja, az idézést nem lehet neki kézbesíteni. Elfogható-e azon a címen, hogy állandó tartózkodóhelye és rendes foglalkozása nincs (Szut. 312. B. 8. p.)?

Válasz. A Szut. idézett pontjának esetében elfogást csak akkor lehet foganatosítani, ha a gyanúsítottnak sem állandó tartózkodóhelye, sem rendes foglalkozása nincsen. Ha valakinek akár állandó tartózkodóhelye van, bár rendes foglalkozásának nem minősíthető, akár rendes foglalkozása van, bár állandó tartózkodóhely nélkül, az elfogás nem szabályszerű. A két feltételnek együttesen kell fennforognia. Ha megállapítható, hogy valaki eselédfoglalkozást úz, ebből él is, de helyét gyakran változtatja s így a hatósági idézések kézbesítése részére körülményes, még nem ad alapot az elfogásra.

32. kérdés. A gyanúsított külföldi pénznemek vásárlásával foglalkozik s azokat az ú. n. zűgforgalomban értékesíti. Mily büncselekmény gyanúja terheli?

Válasz. A jelenleg fennálló jogszabályok szerint külföldi fizetőeszközök csak a Magyar Nemzeti Bank engedélyével szerezhetők vagy használhatók fel. E tekintetben már az 1931. július 17-én életbelépett 4100. M. E. 1931. sz. rendelet 7. §-a tartalmazott rendelkezéseket, amelynek helyébe 1931. augusztus 15-én a 4550. M. E. 1931. sz. rendelet 4. §-a lépett. E rendelkezéseket kiegészíti a külfölddel való fizetési forgalom ellenőrzése és szabályozása tárgyában kiadott és 1931. augusztus 8-án életbelépett 4500. M. E. 1931. sz. rendelet. E jogszabályok rendelkezései szerint tilos a Magyar Nemzeti Bank engedélye nélkül: 1. külföldi fizetőeszközökben fizetést teljesíteni; 2. pengőösszegeket külföldi fizetőeszközökre át-

váltani; 3. pengőt külföldre kínálni (kiajánlani) vagy külföldre átutalni; 4. belföldi vagy külföldi pénzt (pengőértékre, vagy külföldi értékre szóló csekket, váltót, utalványt, takarékbetétkönyvet, pénztárjegyet) vagy egyéb pénzhelyettesítő eszközt az országból kivinni.

A magánosok birtokában levő külföldi fizetőeszközök (ú. n. devizakészletek) beszállítását a 4951. M. E. 1931. sz. rendelet rendelte el 1931. szeptember 19-én. E rendelet szerint a Magyarországon lakó természetes személyek és az itt székelő jogi személyek kötelesek szeptember 30-ig bejelenteni a tulajdonukban levő külföldi fizetőeszközöket (a váltópénz kivételével), amennyiben ezeknek értéke 200 P-t meghalad, továbbá a külföldi pénzürtékre szóló, külföldiekkel szemben fennálló követeléseiket és az 1931. július 14-ike után szerzett külföldi értékpapírokat, ha ezeknek értéke 1000 P-t meghalad. A rendelet szerint a bejelentőkötelezettség alá eső külföldi fizetőeszközöket, követeléseket vagy értékpapírokat 200, illetve 1000 P értékén felül — bizonyos mentességi esetek kivételével — a Magyar Nemzeti Bank felhívására, pengőben nyújtandó ellenérték fejében a Bank rendelkezésére bocsátani. Az 1931:XXXII. t. c. 1. §-a, illetőleg ennek a §-nak végrehajtása tárgyában kibocsátott 7310. P. M. 1931. sz. rendelet 1931. december 25-én a 4950. M. E. 1931. sz. rendelet alapján bejelentendő és még be nem jelentett külföldi értékek bejelentésére újabb 15 napos határidőt állapított meg.

Az 1931. december 31-én kibocsátott 6970. M. E. 1931. sz. rendelet szerint az 1931. szeptember 15-ike után szerzett külföldi fizetőeszközök, külföldi pénzürtékre szóló követelések és értékpapírok közül a rendelet hatálybalépéséig szerzettek 15 nap alatt, a később szerzettek pedig a szerzéstől számított 8 nap alatt a Magyar Nemzeti Banknál bejelentendők és ha mentességi ok nincs, a Bank felhívására pengőért a Bank rendelkezésére bocsátandók; ez a rendelet nem ismeri a rendelkezésre bocsátás kötelezettsége alól mentes 200, illetve 1000 P-ös minimumokat. A 6970. M. E. 1931. sz. rendelet kiegészítése az 1932. január 30-án kiadott 380. M. E. 1932. sz. rendelet, amely a bejelentő és rendelkezésre bocsátó kötelezettséget kiterjesztette azokra a követelésekre, amelyek a bejelentésre kötelezett javára valamely pénzintézetnél oly módon keletkeztek, hogy a pénzintézetnél vagy annak külföldi banknál levő számlájára a bejelentésre kötelezett javára külföldi fizetőeszközöket fizettek be vagy külföldi pénzürtékre szóló követeléseket utaltak át. Ez a rendelet továbbá feljogosította a Nemzeti Bankot, hogy bizonyos esetekben a 6970. M. E. 1931. sz. rendeletben megállapított bejelentő határidőktől eltérő bejelentő határidőt állapítson meg; egyúttal kimondotta, hogy a korábbi intézkedésekkel a rendelkezésre bocsátó kötelezettség alól mentesített követelések és értékpapírok jövedelme, nemkülönben a mentesített értékpapírok kisorsolása vagy beváltása folytán befolyt összeg is bejelentő és rendelkezésre bocsátó kötelezettség alá esik.

A külföldi fizetőeszközök és követelések bejelentésével összefüggő kötelezettség szándékos és gondatlan megszegését vagy valótlan adat bejelentését az 1931:XXXII. t. c. 2. és 3. §-a büntettként és vétségként bünteti. Az eljárás a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik.

Ha azonban valaki az ismertett jogszabályokkal ellentétben például külföldi fizetőeszközökkel üzérkedik (ilyenek az ú. n. zúgforgalom résztvevői), vagy nyerészkedő szándékkal egyéb oly eseményt követ el (l. I. bek.), amely a magyar pengő nemzetközi árfolyamának csökkentését idézheti elő az 1922:XXVI. t. c. 1. §-ába ütköző büntetést követ el. E büntetést elbírálása kizárólag a kir. büntető törvényszék (Budapest) hatáskörébe tartozik. A kir. bünt. törvényszék mint uszorabíróság jár el. Az uszorabíróság kétfokú; az elsőfokú bíróság ítéletét a m. kir. Kúria, mint végső fokon eljáró bíróság bírálja felül. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen csak bizonyos meghatározott esetekben lehet semmisségi panasszal élni. Az idevonatkozó eljárást az 1920:XV. t. c. 9. §-a, valamint az 5950. M. E. 1920., a 6150. M. E. 1923. és a 6770. M. E. 1925. sz. rendelet szabályozza.

Az idevágó bűncselekmények súlyát a köznek okozott kár és a károsító esemény erkölcsi vonatkozásai alapján állapítja meg a bírói gyakorlat. A Nemzeti Bank szakvéleménye elsősorban irányadó a tényállás felderítésénél, a bűncselekmény megállapításánál és mérlegelésénél. Főleg azok a cselekmények kerülnek szigorú elbírálás alá, amelyeknél az üzérkedés, a jogtalan anyagi haszonra irányuló célnál állapítható meg és a fizetőeszközökkel visszaélés foglalkozásként jelentkezik. Ahol a közérdek sérelme nem forog fenn, az elbírálás meglehetősen enyhe.

A fennálló jogszabályok eléggé bonyolultak s a Magyar Nemzeti Banknak szakvéleménye a nyomozás tárgyává tett esemény jogi és közgazdasági jelentőségét tekintve jogi

forrásnak mondható. Ezért, valamint azért is, mert az idevágó bűncselekmények fontosabb része amúgy is a (budapesti) kir. bünt. törvényszék kizárólagos hatáskörébe tartozik, a csendőr helyesen jár el, ha a tudomására jutott, gyanúra okot adó ténykörményeket jelentésbe foglalja s jelentését az ügy mélyébe való behatolás nélkül a budapesti kir. ügyészséghez megküldi. A budapesti kir. ügyészségnek külön osztálya (az ú. n. valutaügyészség) szerkeszt ezekkel a bűncselekményekkel kapcsolatosan érdemleges indítványt.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Hamis alibi leleplezése.

írta: DINGA JÁNOS tiszthelyettes (Kajár).

1935 január 7-én a kora reggeli órákban Tényő község elöljárósága küldönccel, írásban arról értesítette a kajári örsöt, hogy a községháza egyik ablakát ismeretlen tettes betörte s az így keletkezett részen az irodahelyiségbe hatolt. Az irodában több íróasztalfiókot feltört és a vezetőjegyző íróasztala fiókjában elhelyezett 3 darab 10 és 4 darab 1 pengőt, valamint 1 Browning-gyártmányú, 410.560 gyári számú ismétlőpisztolyt egy tár hozzávaló töltennyel együtt ellopott.

Azonnal két járőrt vezényeltem ki az ügy nyomozására. Eligazításkor a járőrvezetőknek azt a meghagyást adtam, hogy az egyik járőr a helyszínen talált állapot változatlan megőrzéséről gondoskodjék, a másik pedig a falusi szóbeszédet hallgassa ki és a községben portyázva, puhatoljon.

A két járőr eligazítása és elindítása után az esetet a már ismert esonka adatok alapján távbeszélőn a székesfehérvári nyomozó alosztályparancsnoknak bejelentettem és helyszínelő kiszállást kértem.

A szakaszparancsnoknak is bejelentettem az esetet és kértem a helyszínre való kiszállását. Ezután magam is felszereltem és Tényőre siettem. A helyszínre érve, a járőrök jelentését fogadtam, majd a helyszínt nagy általánosságban áttekintettem.

Időközben megérkezett az alosztály helyszínelője, Majoros törzsőrmester v., aki a helyszínt előbb lefényképezte, majd lerajzolta. A helyszínleírást közösen szerkesztettük meg. Az általános helyszíni szemle után megejtettük a részletes szemlét, a következő eredménnyel:

A községháza Tényő község északkeleti kijáratánál, párhuzamosan a törvényhatósági úttal épült, 6 ablakkal az utcára. Előtte léckerítés, a léckerítésen egy kapubejárat van, amely állandóan nyitva áll. A behatolás a negyedik ablakon keresztül történt, amely a főjegyző irodájából nyílt. Az ablakok kifelé nyílóak és kívül sarkosak. Az alatt az ab-

lak alatt, amelyen a behatolás történt, a földön egy 5 méter hosszú, gömbölyű fenyőfarúd, úgynevezett nyomórúd volt, amelynek egyik végén mésznyomok látszottak. A rúd meszes végétől 150 cm.-re körbefutó surlódási nyomok voltak láthatók. A két külső ablak az ablaktokból kihúzott sarokvasaival együtt a kertben levő fenyőfák egyikéhez volt támasztva. Az ablak függőleges keresztvasa kifelé görbülve, az ablaktokból teljesen ki volt húzva. Az ablak baloldalán 1 méterre az ablak magasságában a falon, benyomódás és vakolathiány volt. A belső ablakok egyike ki volt törve és mindkettő ki volt nyitva.

A földön fekvő nyomórudat az egyik csendőr — meszes végével a falon levő benyomódásba helyezte és az ablak magasságába felemelte. A nyomórudon körbefutó surlódási nyomok a kihúzott keresztvas kifelé görbülő részével jutottak egy irányba. A helyszínelő törzsőrmester nagyítóüveg segítségével megvizsgálta a rudon körbenfutó surlódási nyomokat és a keresztvas görbületét, amelyeken kötélfoszlányok voltak láthatók. Ebből az adatból megtudtuk, hogy a tettes a nyomórudat kötéllal odakötötte az ablak keresztvasához és a rudat emelőként alkalmazva, minden zörejt nélkül kihúzta a tokjából a keresztvasat. Így akkora hely támadt, hogy ott egy felnőtt be tudott jutni.

A helyszíni szemle eredménye azt a benyomást keltette bennünk, hogy a cselekményt gyakorlott bűnöző követhette el. Megállapításokat folytattunk abban az irányban is, hogy a tettes miért választotta éppen a főjegyző irodájából nyíló ablakot a behatolásra és honnan tudhatta azt, hogy az a főjegyző dolgozó helyisége. A főjegyzőt újból kikérdeztük. Előadta, hogy a község tulajdonát képező szeszfőzde díját, mintegy 2000 pengőt, az íróasztala fiókjában tartotta, előadása szerint azért, mert a pálinkafőző felek a főzés befejezése után rendszertelenül járnak hozzá a főzdei díjat kifizetni. Mivel ilyenkor a legtöbb esetben nem volt jelen a községi pénztáros, akinél, mint ellenzárosnál, a második kulcs volt, a pénzt nem tudta a Wertheim-szekrénybe tenni, hanem egyelőre bezárta a saját íróasztala fiókjába. Amikor aztán a községi pénztárnok a község házában egyéb pénzügyek rendezése végett megjelent, a fiókjában volt pénzt is elhelyezték a páncélszekrénybe. A 2000 pengőt a cselekmény előtt 3—4 nappal tették oda be.

A járőr ennek tudatában abból a feltevésből indult ki, hogy a tettes vagy helybeli, vagy a közeli szomszéd községek valamelyikéből, azok közül való lehet, akik a szeszfőzdet használták, mert ezeknek kellett leginkább a pénz hollétéről tudni. Ezért a járőr a községi vezetőjegyző bevonásával a szeszfőzde használóinak névjegyzékét — az esetleg gyanuba jöhető személyek megállapíthatása végett — átnézte, de ott gyanúsítható személyt felfedezni nem tudott, mivel a főjegyző a jegyzékben feltüntetett egyénekért szavatolt és mindenkit teljesen megbízható kiscgazdának írt le.

Így nem maradt más hátra, mint a szokásos büntetettek között gyanúsítható személy után kutatni és azok alibijét megvizsgálni. Az elkövetés idejét nem sikerült pontosan megállapítani, csupán annyi volt nyilvánvaló, hogy a cselekményt a tettes este 22 óra és reggel 6 óra között hajtotta végre.

Meghagyásom szerint az egyik járőr a helybeli, vagyis tényői Barát* György szokásos büntetett ment el igazoltatni, a másik járőr pedig velem együtt a szomszéd Sokorópátka községben lakó és vagy 5—6 idegen nyelvet beszélő, minden hájjal megkent Ijjas Lajos szokásos büntetett alibi-jének megvizsgálásához fogott, aki az idegenlégiót is megjárta.

Ijjas az alibi igazolása céljából feltett kérdéseinkre fölényesen és örömmel mondogatta a járőrnek, hogy hála Isten, most aztán van jó tanuja az alibire, mert különben „meghurcolnák”. Azt mondta a járőrnek, hogy ha neki nem hisznek, hát csak menjenek el Szép Gergelyhez Sokorópátkára. A kérdéses éjszakát ugyanis Szépéknél töltötte, mert Szépnek borjazni készült a tehene, egész reggel 4 óráig Szépéknél volt és ott Szépékkal elkártyázva, a tehénre vigyáztak.

A járőr kikérdezte Szépet, aki előadta, hogy Ijjas január 7-ére menő egész éjjel, azaz reggel 4 óráig nála volt. A tehene borjazóban volt, ezért virasztott s ő kérte fel a nála este beszélgetés végett megjelenő Ijjast, hogy maradjon ott és majd elkártyázzanak. Ezt bizonyítani tudja szomszédokkal és ha kell, erre meg is esküszik. Előadta még, hogy Ijjas sehogy sem lehet a betörés tettese, mert amikor tőle elment, már reggel 4 óra volt. Még Ijjas hívta fel az időre az ő figyelmét is és ő ekkor a konyhában, a szekrényen levő ébresztőórát megnézte és az csakugyan 4 órát mutatott. Ha ekkor ment volna el Ijjas betörni, sehogy sem lehetett volna már reggel 7 órára megint nála a lakásán, mert Sokorópátka Tényőhöz 10 kilométerre van.

A járőrnek ezt el kellett ugyan fogadnia, de Ijjas túlbiztos viselkedése és alibije gyanút keltett, úgyszintén az a körülmény is, hogy Ijjas hívta fel az alibi-tanu figyelmét az időre. Ezért Szépet részletesen még egyszer kikérdezte, nevezetesen, hogy Ijjas este mikor jött hozzá, kik voltak ott jelen, meg szokott-e máskor is nála fordulni, amikor éjjel a borjazni készülő tehenet kiment az istállóba megnézni, Ijjas is kiment-e vele s ha nem, azalatt hol volt és kivel? Ekkor tudtam meg, hogy Ijjas vagy 4—5 ízben is egyedül maradt a konyhában, amikor Szép a lámpával kiment az istállóba megnézni a tehenet. Ijjasnak ilyenképpen bőséges alkalmá nyílt arra, hogy az órát a saját céljainak megfelelően beigazítsa.

Az alibi megbízhatatlansága azonban egyelőre csak gyanu volt. Kikérdezésekkel a nyomozás ügyét nem tudtuk előbbre vinni, ezért más eszközhöz folyamodtam, hogy az Ijjas ellen felmerült gyanu alátámasztásához szükséges adatokhoz juthassunk. Elhatároztam, hogy B. egyénnel fogom figyeltetni Ijjast. Erre a célra megfelelő B. egyént szerveztünk be, akit pontos utasításokkal láttunk el.

Két nap múlva Ijjas a Sokorópátkáról heti-piacra bejáró kocsi egyikén Győrbe ment. Ezen az útna egy másik kocsi felülve, a B. egyén is elkísérte, mert Ijjas útját gyanusnak vélte. Alig érték Győrbe, Ijjas első dolga volt, hogy a pápai vám bejáratához közel levő vendéglőbe bemenjen. A B. egyén követte. Ijjas a vendéglőben asztalhoz ült és 2 deciliter bort rendelt; a B. egyént nem vette észre,

* A neveket megváltoztattunk. (Szerk.)

mert a B. egyén úgy viselkedett, mintha Ijjas nem érdekelné, közben azonban állandóan figyelte. Ijjas előbb a többi vendégekkel beszélgetett, majd a vendéglőssel bocsátkozott eszmeeserébe. A B. egyén látta, hogy Ijjas pisztolyt vesz elő, majd, mint észrevétlen figyelő, hallotta, hogy Ijjas a pisztolyt hosszabb rábeszélés és alkudozás után a vendéglősnek 16 pengőért eladta. Ijjas azt mondta a vendéglősnek, hogy erdőőr és pillanatnyilag meg van szorulva. Öltözéke egyébként a vendéglősben tényleg azt a hitet kelthette, hogy Ijjas valóban erdőőr. A vendéglős a pisztoly árát nyomban ki is fizette. Ijjas még 2 deciliter bort rendelt, azt megitta, azután eltávozott a vendéglőből.

Ijjas távozása után a B. egyén azonnal a vendéglőshöz ment és közölte vele, hogy Tényő község-házába ismeretlen tettesek 2—3 nappal ezelőtt betörték, a vezetőjegyző pisztolyát is ellopták és hogy a lopással az az ember van gyanúsítva, akitől az imént a pisztolyt vásárolta. A vendéglős erre azzal a megjegyzéssel, hogy a főjegyzőt jól ismeri, készségesen megmutatta a pisztolyt. A B. egyén a pisztoly számát megnézte és összehasonlította a nála papírszeleten feljegyzett számmal. Nagy örömmel látta, hogy a pisztoly azonos a keresettel. Ezután telefonon rögtön értesítette a kajári örsöt az eredményről.

Az eredmény tudomásulvétele után a legközelebbi vonattal járórt küldtem Győrbe a pisztoly őrizetbevétele és a B. egyénnel való érintkezés végett. A B. egyént ugyanis az örs tagjai is ismerték. Meghagytam a járőrnek, hogy menjen Ijjas után és fogja el, már amennyiben a B. egyén meg tudja mondani, hogy az merre vette útját. Ellenkező esetben a pisztollyal vonuljon be.

Abból a feltevésből kiindulva, hogy Ijjas hazajön a vásárról, egy járőrrel Tényőre mentem és figyeltük a piacról hazatérő kocsikat. Tudtuk, hogy vasúton nem jön, mert akkor az utolsó állomástól még jó darabot kellett volna gyalogolnia. Ijjas tényleg az egyik kocsin ülve, igyekezett hazafelé. Sikertől őt elfognunk. A község-házára kísértük. Még útközben, anélkül, hogy kérdeztük volna, azt mondta, hogy nem ő a bűnös, nem ő tört be, az eladott pisztolyt csak eladásra kapta Barát György tényői lakostól. Erre hirtelen azt a kérdést adtam fel neki, hogy mi van a 16 pengővel. Elmondta, hogy abból bizony már 8 pengőt elköltött. Itt megint kilátszott a ló lába, de mert Barát is szokásos büntettes, azt gondoltam, hogy közösen hajtották végre a betörést.

Nyomban járórt küldtem Barátért. Megérkezése után azonnal alapos kikérdezés alá vontam, de hallani sem akart arról, hogy a pisztolyt ő adta volna át Ijjasnak. Azt azonban beismerte, hogy a betörés előtt körülbelül egy héttel egy este ott járt nála Ijjas és sok mindenről beszélgetve, előhozta, hogy jó volna egy kis pénz szerezni valahol. Erre ő azt mondta Ijjasnak, hogy lehetne, mert a községi jegyző íróasztalfiókjában van vagy 2—3000 pengő. Ezt onnan tudja, hogy a kocsmában hallotta, amint a gazdaemberek helytelenítették, hogy a jegyző a szeszfőzdepénzeket az íróasztal fiókjában tartja. Ijjas erre javasolta, hogy a betörést együtt kövessék el, ő azonban nem állt kötélnek, mert a felesége beteg volt.

Barát ezen előadása kapcsán újból kikérdeztem Ijjas és eléletartam, hogy mit adott elő Barát. Ijjas erre felhagyott a tagadással és részletesen beismerte a betörést, majd az elkövetési módot nyomban be is mutatta. Előadta továbbá, hogy azért fogta rá Baráttra, hogy tőle kapta a pisztolyt eladásra, hogy, mint a betörés értelmi szerzője, ő se vigye el szárazon.

Baráttal való beszélgetése óta állandóan a betörés gondolatával foglalkozott. Amikor egyik este Szépéknél volt és többiben egyedül maradt, mert Szép a borjazóban lévő tehene után nézett, az az ötlete támadt, hogy Szépék ébresztőóráját előre igazítja és így alibit biztosítva magának, a betörést elköveti. Ez sikerült is. Az órát apránként vagy négy órával előbbre igazította olyankor, amikor Szép kiment az istállóba.

Amikor az előreigazított óra 4-et mutatott, felhívta Szép figyelmét erre és azt mondta, hogy hazamegy. Szépéknek is azt ajánlotta, hogy fekiudjenek le, mert tudta azt, hogy ha Szép lefekszik, felébredése után az lesz az első dolga, hogy kiessen az istállóba a tehénhez és nem fogja az órát megnézni. Ez így is történt. Ő Szépéktől hazaszaladt, ott magához vett egy kötelet és harapófógót és rögtön Tényőre ment. Oda érve, az első ház udvarába bement és a szalmakazalhoz állított nyomórudak egyikét magához vette, vállon a község-házához vitte s a Barát által megjelölt ablak alatt letette. A két külső ablakot harapófógóval a kívülre eső sarkaiból kiemelte és azokat a kertbe, az egyik fenyőfához letette. A magával hozott kötéllel összekötötte a nyomórudat és az ablak keresztvasát, azután a rúd másik végét a falnak támasztva, a keresztvasat kihúzta. Ezután a belső ablakok egyikét betörte, az így keletkezett résen benyúlva, a reteszt — csak egy volt a közepén — letolta és bebújt a helyiségbe. Ott az asztalfiókokat a harapófógó nyelvvel feltörte és a 2000 pengőnyi pénzt kereste, de azt bizony nem találta meg. Az említett tárgyakat magához véve, Sokorópátkára hazament. Amikor hazaért, fél 6 óra volt. Nem fekiudt le, hanem megmosakodott, kitisztálkodott és újból Szépékhez ment azzal a céllal, hogy ott, mihelyt alkalma nyílik, az órát visszaigazítsa. Ez sikerült is, mert amikor Szépékhez ért, közülük senki sem volt a konyhában. Az órát hamar visszaigazította 7 órára és azután szíves jóreggelt köszöntéssel kereste Szépéket, akiket az istállóban talált. Szépék rögtön azt kérdezték tőle, hogy nem tudja-e, hány óra van. Ez a kérdés nagyon kapóra jött. Rögtön megmondta, hogy éppen most nézte meg az órájukat, azon 7 óra van. Ebből azt is tudta, hogy Szépék reggel nem nézték az órát és így nem is tudják, hogy ő azt előre — és most vissza — igazította. Ezért mondotta olyan boldogan, hogy most aztán jó alibije van. A szegény Szép pedig, amikor a csalálintaságot tudomására hoztuk, majdnem a föld alá bújt szégyenletében, hogy akarátán kívül tanuskodott Ijjas mellett oly erősen és még a nyakát is le hagyta volna vágni, hogy nem Ijjas a tettes.

Ijjas, mint visszaeső bűnözőt, a győri kir. törvényszék 3 évi börtönbüntetésre ítélte.

A leírt nyomozás az alibivizsgálatra nézve igen jó tanulságot nyújt. Egyrészt egy ravasz szokásos

bűnöző ügyes trükkjét ismerteti, amelynek segítségével hamis alibit igyekezett magának biztosítani, másrészt arra figyelmeztet, hogy az alibi megvizsgálásánál alaposan és körültekintően kell eljárni. Az alibi-tanunak azt az egyszerű állítását, hogy a gyanúsított ettől-eddig vele volt, nála tartózkodott stb., sohasem szabad minden további nélkül alibi-igazolások elfogadni. Az igazolási szándékolt időtartamot részleteire bontva, pereről-perere meg kell vizsgálni, annak megállapítása érdekében, hogy nincs-e igazolatlan hézag, amelyet a gyanúsított akár a cselekmény elkövetésére, akár — amint az ennél az esetben történt — az alibi-tanu félrevezetésére használhatott fel. Az a tény, hogy a gyanúsított alibi-tanujának a figyelmét valamely időpontra egyenesen felhívta, mindig gyanus. Ilyenkor az alibi-vizsgálatnál fokozott alapossgal és óvatossággal kell eljárni.

Érdekes példát nyújt ez a nyomozás ügyes B. gyéneke értékére és helyes alkalmazására is.

A pozsonyi mártírok emlékezete. Tizenhét évvel ezelőtt, február 12-én, a megszálló cseh csapatok hét magyar életet oltottak ki Pozsonyban. A mártírok lelkiüdvéért, mint minden esztendőben, az idén is gyászistentisztelet volt a budai várkőpótlóban. A szent beszédet *Folba* János pápai prelátnak, tábori főesperesnek mondotta, rendkívül mély hatást kelteve a templomot megtöltő közönség lelkében. Utána *Mészáros* János dr. érseki helytartó szolgáltatta a szentmisét. A mise alatt *Tausz* Ferenc orgonaművész és *Jaczkó* Gyula gordonkaművész játszott több művészi számot.

Fegyverhasználat. Erdőkövesd községben február hó 11-én egy táncmulatságon több legény összeverekedett, amiért a községi bíró a pétervásárai őrs állományába tartozó *Kassai* János és *Csörgő* István csendőrökből állott járőrt a mulatság szétoszlására kérte fel. A szétoszlás alkalmával *Nagy* Simon, *Nagy* András, *Tar* Mihály és *Nagy* Károly erdőkövesdi lakosok, több társukkal a járőr tagjai felé üvegpalaokat dobáltak, míg mások a kerítés léceit tördelve egymást buzdították a járőr megtámadására. *Tar* Mihály a táncmulatság helyiségében *Kassai* János csendőrhöz ugrott és lefegyverezési szándékkal szuronyát meg akarta ragadni. *Kassai* csendőr löfegyvert használt. *Tar* Mihályt a lövedék fején találta és azonnal meghalt. A járőr tagjai az üvegszilánkoktól 2-3 napon belül gyógyuló sérülést szenvedtek. *Nagy* Simont és társait az őrs őrizetbe vette. A kivizsgálás folyamatban van.

Fogollyszökötés. A lajosmizsei őrs lopás gyanúja miatt elfogta *Nagy* Károly 26 éves, nagykorúsi lakost. A gyanúsított február 18-án 10 óra 30 percek a kecskeméti vasútállomásnál

az öt kísérő *Nagy* József törzsrőmestertől megszökött. *Nagy* törzsrőmester a szökés megakadályozása céljából ismételt, amikor puskája elsült. A lövedék senkiben sem tett kárt. A kivizsgálás folyamatban van.

Dicséretetek. *A budapesti I. kerület parancsnoka dics. r. okirattal látta el: Szabó* Miklós tiszthelyettest, egy gyilkosság tettesének fáradságot nem ismerő, igen szakszerű nyomozással, igen célirányos intézkedésekkel, a tettesek személynének igen helyes következtetéssel való kiderítéséért, az igazságszolgáltatás kezére juttatásáért és az elítéltetéshez szükséges bizonyítékok szakszerű beszerzéséért. — *Nyilvánosan megdicsérte: Barna* Kálmán törzsrőmestert, *Bólya* János őrmestert egy gyilkosság tettesének fáradságot nem ismerő, szakszerű nyomozással az igazságszolgáltatás kezére való juttatásáért és *Bardócz* Ernő csendőrt egy gyilkosság tettesének kinyomozásánál járőrvezetőjének fáradságot nem ismerő és szakszerű támogató segédkezéséért. — *A székesfehérvári II. kerület parancsnoka dics. r. okirattal látta el: Molnár* Imre tiszthelyettest azért, mert 1936 április 5-én virradóra *Mészáros* István és társai, bakonybéli lakosok kárára betörés útján elkövetett 321 pengő értékű ékszer-, ágy- és ruhaneműek ellopása ügyében, mint bakonybéli őrsparancsnok, gyorsan és céltudatosan intézkedett, — kik a lopott tárgyakkal erdőkön, legelőken és szántóföldeken keresztül, más megye területére, 60 kilométerre távoztak — helyes érzéssel, alapos szaktudással és leleménységgel párosult kimagasló körültekintéssel, 100 órai fáradságos nyomozással 6 kőborcigány személyében kiderítette, azokat a hatóság kezére juttatta és a bűnjeleket előkerítette; *Sipos* Kálmán törzsrőmestert, mert 1936 április 5-én virradóra *Mészáros* István és társai, bakonybéli lakosok kárára, betörés útján elkövetett, 321 pengő értékű ékszer-, ágy- és ruhaneműek ellopása ügyében, mint járőrvezető az őrsparancsnok irányítása mellett, de önállóan is kiváló odaadással, körültekintéssel és leleménységgel folytatott 171 órai fáradságos nyomozással az ellopott tárgyak előkerítésében és a tettesek kiderítésében eredményesen közreműködött; *Sarang* Lajos törzsrőmestert, mert 1936 április 5-én virradóra *Mészáros* István és társai, bakonybéli lakosok kárára, betörés útján elkövetett, 321 pengő értékű ékszer-, ágy- és ruhaneműek ellopása ügyében, mint járőrvezető — az őrsparancsnok irányítása mellett — részben önállóan is helyes érzéssel és körültekintéssel folytatott 111 órai fáradságos nyomozás során az ellopott tárgyak előkerítésében eredményesen közreműködött; *Dukai* János törzsrőmestert, mert az érdi örskörletben 1933. évi január hó 1-től 1934. évi augusztus hó 18-ig elkövetett sorozatos betörések lopások tettesének kiderítésénél, mint járőrvezető, kiváló szorgalommal, lelkiismeretességgel és nagy körültekintéssel működött. 16 lopás büntetett, 1 lopás vétségét, 14 orgazdaságot és 1 bűnpártolást derített ki. Ezekért 7 egyént elfogott és 47 egyént feljelentett. *Nyilvánosan megdicsérte: Pánczél* Adám törzsrőmestert, mert 1936. évi április hó 5-én virradóra *Mészáros* István és társai, bakonybéli lakosok kárára, betörés útján elkövetett, 321 pengő értékű ékszer-, ágy- és ruhaneműek ellopása ügyében, mint járőrtárs, járőrvezetőjét 171 órán át tartott nyomozás során, fáradságot nem ismerő kitartással támogatta, miáltal nagyban hozzájárult a tettesek és az ellopott tárgyak kézrekerítéséhez; *Buzás* István csendőrt, mert 1936 április 5-én virradóra *Mészáros* István és társai, bakonybéli lakosok kárára, betörés útján elkövetett, 321 pengő értékű ékszer-, ágy- és ruhaneműek ellopása ügyében, mint járőrtárs, járőrvezetőjét 111 órán át tartó nyomozás során, fáradságot nem ismerő kitartással támogatta, miáltal nagyban hozzájárult az ellopott tárgyak előkerítéséhez. — *A szegedi V. kerület parancsnoka dics. r. okirattal látta el: Hajdu* Sándor törzsrőmestert, mert 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, különösen mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatatlan buzgalommal és kitartással igen jó eredménnyel működött. Továbbá, mert őrsparancsnokát a szolgálat ellátásában mindenkor odaadóan támogatta.

KORÁN
VÁSÁROLJON
IDEJÉBEN
VESSEN...

TERMÉSZETESEN:
MAUTHNER MAGOT
ÁRJEGYZÉK DIJTALAN

MAUTHNER ÖDÖN R.-T.
BUDAPEST, VII.,
ROTTENBILLER-UTCA 33

Sporteredmény. A *Honvéd Tiszti Vívó Klub* előkelő közönség jelenlétében tartotta meg február 14-én vívőversenyét, amelyen *vitéz Bakó László* csendőrszázados is indult és a törversenyben a második helyezést érte el. Ez a kiemelkedően szép sporteredmény nemcsak a versenyző, hanem a csendőrség részére is elismerést jelentő siker.

Csighy Sándor százados: Trianoni könnyek című verseskötete telve magyar fájdalommal, de magyar hittel is. Irredenta versek, Szépek és igazak. Itt-ott kiesít rásuhint a költészet ostorával a fajtájára, de ebben is igaza van s azután már biztat, simogat. Joga van ehhez is, ahhoz is, mert ezekben a versekben a költő és a magyar föld sorsa összeolvad. Minden sorából érezzük, hogy nem rímeket keres, hanem ennek a végzetes sorsközösségnek ad hangot, ennek az összeforrtságnak a hangja tör ki belőle. Az irredenta versek nagy tömegében *Csighy* százados versei gyöngyszemek, mert ismételjük: benne él a költő lélete, szenvedése, egész trianoni magyar-mivolta. Csak egy, hazájához írt, kis szakaszát idézzük itt:

*Felkinálok újból szívem poharát:
emelje ajkához csonka földed...
Nem akarok tovább élni,
gaz, aki él, ha téged megöltek.*

A csonka-haza és fia így ölelkeznek közös sorsban. Mi is ezt tesszük a mindennapjainkban s hogy bírjuk erővel, kellemek az ilyen versek. Megrendeléseket a szerkesztőség továbbítja.

Megittasodás. Az aszódi őrs állományába tartozó *Ujvári Sándor* csendőr február 2-án engedélyt kapott az Iparos-körben tartott műkedvelő előadás megtekintésére. *Ujvári* csendőr az előadás befejezése után nem tért vissza a lak-tanyába, hanem több polgári egyén társaságában borozgatva megittasodott, majd az egyik cigány hegedűjét összetörte és botrányos magaviseletet tanúsított. Emiatt az Iparos-kör vezetősége zárórát rendelt el, *Ujvári* csendőr az Iparos-körből a Széll Pál-féle vendéglőbe tért be, ahol köpenyét, kardját, majd zubbonyát is levette a székeket, asztalokat felborogatta. Később a kardját is kihuzta és azzal hadonászott. Mi-

vel botrányos magaviselete miatt itt már nem szolgálták ki, a Haskó-féle kocsmába távozott s ott egy poharat tört el. Innen ismét visszatért a Széll-féle vendéglőbe, ahol a kerítésen bemászva bebocsátását kérte, de elutasították. A kivizsgálás folyamatban van. — A bakonyszombathelyi szakaszparancsnok február 12-én elfogta a bakonycsernyei őrs állományába tartozó *Kemény István* csendőrt, mert február 7-én, szabadsága alkalmával, *Bakonyszombathely* községben megittasodott és az utcán közbotrányt okozott.

A Ludovikás Levente 1936. évfolyamát éppen olyan érdeklődéssel és gyönyörködéssel forgatjuk, mint az eddigi köteteket. A ludovikások katona-tudományos, szépirodalmi és általában művészeti munkálkodásának ez a mindenévi beszámolója méltán lehet egyik büszkesége a korszerű tisztnevelésnek. Helyesen írja *Móra László* hadnagy, hogy ma tekintélyt és elismerést szerezni csak komoly munkával lehet. Mindenkinek többlet kell tanulnia és tudnia, mint amennyit csak a mindennapos szakfoglaltsága megkövetel. Azt írja, hogy a tiszt a Haza szerzetese s hogy ennek az eszményi feladatának eleget tehessen, többek között az irodalmat és művészetet is ismernie, de azonfelül gyakorolni is kell, mert ezek a nemzeti előrehaladásnak igen fontos tényezői. Igaza van. A tisztnek világosan kell látnia, hogy ezt a két hatalmas eszközt kik tartják kézben s milyen irányban viszik velük a nemzetet. Mert az irodalom és művészet befolyása alatt a nemzet útja nemcsak felfelé, hanem lefelé is vezethet, ha ezek a szellemi eszközök nem aravallók kezébe jutnak. Ezért kell, hogy a tiszt az irodalomban és művészetekben otthon legyen s azoknak ne csak olvasója és szemlélője, hanem eszelekvő részese legyen. Ez a célja a ludovikások Leventekörének s valóban komoly szolgálatot tesznek a nemzetnek azok, akik ezt a tennivalót idejében felismerték és oly szépen elindították a fejlődés útján, mint az évről-évre megjelenő *Ludovikás Levente* azt mutatja. Az évkönyvet *vitéz Szombathelyi Ferenc* és *Schindler Szilárd* ezredes, főcsoportparancsnokok irányításával most is *vitéz Rózsa József* százados, a Ludovika Akadémia tanára szerkesztette. Lelkes munkájának újabb sikere ez.

Csendőrségi Közlöny 4. szám. Személyes ügyek. **Ministeri rendeletek.** A tényleges szolgálati állományba felvettelt: *Arvai Géza* budapesti I. kerületbeli várakozási illetményekkel szabadságolt tiszthelyettes. — Állandó nyugállományba helyeztetett: *Tókos János* pécsi IV. és *Létai János* debreceni VI. kerületbeli tiszthelyettes. — Várakozási illetményekkel szabadságoltatott: *Szénási András* pécsi IV. kerületbeli alhadnagy és *Tóth László* I. szegedi V. kerületbeli tiszthelyettes. — **Szabályrendeletek:** Nyugállományú csendőr havidíjasok nősülésére vonatkozó belügyministeri körrendelet módosítása. — Tisztjelöltek (zászlósok) egyenruházatának módosítása. — Az osztrák háborús emlékérem megszerzési határidejének újbóli meghosszabbítása. — Érvénytelenített *Pinczés Zoltán* alvezede részére a csendőrtiszti tanfolyamok paranesnoksága által 1933 december 23-án kiállított és elvesztett, őrnagyi rendfokozatra szóló csendőrségi személyazonossági igazolvány és *Budaházy Antal* őrmester részére a debreceni VI. kerületi paranesnokság által 1933 december 3-án 16627. szám alatt kiállított és elvesztett személyazonossági igazolvány.

Egy új motorkerékpár

jelent meg most, mely bár még a legrosszabb úton is két személy közlekedésére alkalmas, igen olcsó áron kerül forgalomba, úgy hogy ez a gép a M. Ktr. Csendőrség tanjai részére, szélesebb körben hozzáférhetővé válik. Egy örömmel üdözölhető az új 200-as MÉRAY-PUCH motorkerékpár, mely a grasi Puch gyár motorjainak beépítésével, Magyarországon készül. A MÉRAY és PUCH-gyár hírneve biztosíték arra nézve, hogy egyáltalán feltétlenül egy kiváló minőségű járművet hoznak piacra. Az új 200-as MÉRAY-PUCH-nak az elterjedése magyar munkásoknak jutlat kenyeret.

Újrendszerű hűtorhittel!

A magyar kir. csendőrség tagjai lakásukat berendezhetik.

Váltó és előleg nélkül 30 egyenlő havi részletre,

vagyis minden 100 pengő után 3.33 pengős részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

**KARDOS TESTVÉREK
BUDAPEST, VII., WESSELÉNYI-UTCA 18. SZÁM.**

A CSENDŐR
VÁSÁROLJON

MÁREER

EGYENRUHÁZATI
INTÉZETÉBEN
BUDAPEST
VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.
TELEFON: 139528

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

45 év óta fennálló szakképzett
egyenruhásabóság és sapkaműhely

Pénzjutalmazás. A m. kir. budapesti folyamőr Csajkás- ezred parancsnokság *Lőrincz János* budapesti I. kerület állományába tartozó próbacsendőrt, volt folyamőr rajost 1933 október 5-től 1936 szeptember 30-ig teljesített szolgálatáért 100 pengő pénzjutalomban részesítette.

Ki tud róla? *Bagaméri József* csendőrt keresi *Máté József*, Budapest, Király-utca 73. földszint 6.

Ki a legszorgalmasabb? c. pályázatunk eredményének a kihirdetése során a harmadik díj nyertesét *Oláh Ferenc* csendőrnek írtuk. Neve helyesen: *Alló Ferenc* csendőr.

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Tribon ruházati r. t. (Budapest, VIII., Üllői-út 14.) tavaszi árjegyzék-mellékletét.

SZEMÉLYI HIREK.

Új őrsparancsnokok. A székesfehérvári II. kerületben: *Gyöngyösi József*, *Selmezi József* törzsrőrmester (vizsgázott) és *Szürös József* tiszthelyettes; a pécsi IV. kerületben: *Igali Ferenc* és *Ujvári József* törzsrőrmester (vizsgázott); a debreceni VI. kerületben: *Kása György*, *vitéz Kéki Gyula*, *Békési János* és *Tamás Géza* törzsrőrmester (vizsgázott).

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: *Szabó János* II. törzsrőrmester *Katona Ilonával* Jászladányban; a székesfehérvári II. kerületben: *Rédei Mihály* törzsrőrmester (vizsgázott) *Balogh Agnessel* Zalabesnyőn, *Keszthelyi György* törzsrőrmester *Sótongyi Annával* Toponár községben és *Molnár Gyula* II. törzsrőrmester *Turnár Margittal* Erdősokonyán; a pécsi IV. kerületben: *Lázár Ferenc* törzsrőrmester *Varasdi Karolinával* Szombathelyen, *Tihanyi József* I. törzsrőrmester *Szekfű Piroskával* Kiskunmajsán, *Bekő Gyula* törzsrőrmester *Varga Ilonával* Kisteleken és *Várhalmos György* törzsrőrmester *Kárpáti Ilonával* Dunapatajón; a debreceni VI. kerületben *Harmati János* törzsrőrmester *Molnár Klárával* Penészleken.

Családi hírek. Született: *Karácsony József* századosnak *Sarolta-Eva-Anna* leánya, *Körösmezei Miklós* századosnak *Edít-Terézia* leánya; a budapesti I. kerületben: *vitéz Kiss András* II. törzsrőrmesternek *András-Ferenc* fia és *Gombos Sándor* törzsrőrmesternek *Magdolna-Lenke* leánya; a szombathelyi III. kerületben: *Pomozsi Lajos* törzsrőrmesternek *Gyula-Károly* fia, *Bajsz József* I. törzsrőrmesternek *Imre* fia, *Balaton Károly* törzsrőrmesternek *Izabella-Mária* leánya, *Kovács Kálmán* I. törzsrőrmesternek (vizsgázott) *Margit-Anna* leánya; a pécsi IV. kerületben: *Szabó Imre* I. törzsrőrmesternek *Imre-Lajos* fia, *Varga János* III. törzsrőrmesternek *Margit-Piroska* leánya, *Botló Vince* törzsrőrmesternek *Árpád* fia, *Kovács István* V. törzsrőrmesternek *István-László* fia és *Csatos István* törzsrőrmesternek *Aranka* leánya; a szegedi V. kerületben *Mészáros István* törzsrőrmesternek *Edith* leánya; a debreceni VI. kerületben *Kiss Sándor* II. törzsrőrmesternek *Ilona* leánya; a miskolci VII. kerületben *Kádas Imre* törzsrőrmesternek (vizsgázott) *András* fia. Meghalt: *Csatos István* pécsi IV. kerületbeli törzsrőrmesternek *Aranka* leánya.

Halálozások. *Molnár Imre*, szombathelyi III. kerület állományába tartozó törzsrőrmester szervi szívbajban *Székesfehérvárott* és *Demeter Sándor* nyugállományú törzsrőrmester *Szolnokon* elhunyt.

Vásároljunk

BÚTORT Steiner és Franknál
KAPOSVAR, FŐ-UTCA 12

Kedvező fizetési feltételek!

A legegyszerűbb és legdrágább kivétel elsőrendű minőségben. Jutányos árak.

42 éve a világot uraló eredeti angol **The Champion** kerékpárokat havi P. 20.— és saját készítésű kítűnő **Royal Star** kerékpárokat 180.— P-érthavi 16.— P. részletre, **kerékpáralkatrészeket** **NAGYBANI GYÁRI ÁRBAN.** **LÁNG JAKAB ÉS FIA** kerékpárnagykereskedés, Budapest, VIII., József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1. 69.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja reá a kézirat oldalára piros írónnal: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlannal kézírással nem foglalkozunk. A kéziratokban semmilyen rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymutatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különlenyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegűleg legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy útjegyű számot választani. Annak, aki jellegét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi hírvonaton” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másiktól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bösörmeényi-út 21. szám.”

Ujpesti Fém- és Lőszerszámvereték Gyár

Lőrincz-utca 21-23.

Telefon :
2-954-38.

Előírásos sarkantyúk és az összes hadfelszerelési csatok állandóan raktáron!

Tahi. Helyesen járt el. Semmi oka a kibékülést keresni, az a másik fél dolga, ha sértve is érzi magát.

Szakaszpók, Kovács II.-őrm. Lexikonban felelünk.

Várni. A legénység előléptetésére vonatkozó rendelkezés összes mellékletével együtt érvényben van. Ennélfogva könnyen kiszámíthatja, hogy előléptetésre mikor kerül sorra. Mi e kérdésre pontos választ adni nem tudunk, mert nem írt meg minden adatot, pl. azt se, szolgált-e vagy sem a honvédségnél. Már nem egyszer kértük olvasóinkat, hogy kérdéseikkel kapcsolatban a lehető legteljesebb képet adják viszonyaikról, a saját érdeklükben, mert anélkül nem tudunk eleget tenni kötelességünknek, annak, hogy mielőbb és lehetőleg minél teljesebb segítséget nyújtsunk a hozzájuk fordulóknak. Jövőben is természetesen készséggel állunk rendelkezésre.

Szebb jövő. Tegyen feljelentést az ottani járásbírósnál. Ilyen nevű nyugdíjas, ilyen rendfokozattal nincs nyilvántartásban.

55.555. Hogyan kellett volna eljárnia az utazásnál, amikor a vasúti arcképes igazolványa érvényesítés céljából fel volt terjesztve? Az 1932. évi Csendőrségi Lapok 747. oldalán „Máv.” jelige alatti üzenetünkben már ismertettük a teendőket. A kalauz helyesen járt el, de csalásról szó sincs.

Felszabadulás 2. Nem tévedés, mert lehetnek esetek, amikor tényleges szolgálat teljesítésére azokat benedik.

12.345. A folyó évi őrsparancsnokképző iskolába való jelentkezés feltételei még nincsenek megállapítva.

R. I. gy. cső. Tevel. Lexikonban felelünk.

P. M. Kerta. A sorrend a következő: tábornok, altábornagy, tábornosnagy, tüzérségi tábornok, lovassági tábornok, gyalogsági tábornok, tábornagy, de az utóbbi csak háborúban elérhető rendfokozat. A tábornokokat méltóságos, a többieket nagyméltóságú cím illeti. A királyi ház tagjai kivételek. Szolgálatban a tábornokot „Tábornok Úr!”, az altábornagyot „Nagyméltóságod” megszólítás illeti.

Kassa. I. Ugy véljük, nem szükséges újból hangsúlyozni azokat a fontos szempontokat, amelyek egy nőstülési kérvény elbírálásánál minden előjárót a legszigorúbb állásfoglalásra köteleznek. Olvassa el a folyó évi február 1-i számunk 66. oldalán kezdődő cikket, amiből Ön is feleletet kap arra, lehet-e oly családdal összekötöttést fenntartani, amelyeknek az arájával igen közeli rokonságban álló tagja többszörösen büntetett. Ott arra is megtalálja a tanácsot: mitévő legyen. 2. Szóváltottuk, az elmaradt példányt meg fogják kapni. 3. Nagyon esodálkozunk azon, hogy még február 16-án (levele keltje) sem olvasta az új nőstülési szabályzatot. Aligha van még hasonló bajtárs, különösen azok között, akik mint Ön is, menyasszonyjelöltjükéről írnak és beszélnek. Nem hisszük, hogy e fontos rendelkezés Önt ne érdekelte volna — már régóta. Az eddig elmondottakon kívül azért se hisszük, hogy nem tudja róla, mert a Csendőrségi Közlönyben közzétett rendeleteket fel kell olvasni s ezt a rendeletet is azzal adták ki — mintegy újesztendei ajándékok. Ekkora tájékozatlanságra és kényelmisségre csak az lehet a válaszuk.

Kínese csendőr. 1. Egészen mindegy, hogy a dr. címet a név előtt vagy után írják, bár a magyar az ilyesmit inkább név előtt használja. 2. Lexikonban adunk választ.

Helytelen. Bizony helytelen, ha valaki, bárki kisajátítja magának az újságot, amelyre Önök fizetnek elő, ő maga pedig állással sem járul az előfizetéshez. A Cs-20. Utasítás 152. pontja megmondja, kinek mennyi a joga e tekintetben. Sérelmes helyzetüket kihallgatáson adják elő.

F. S. K. Az elemi iskola négy osztályát végzett fiúgyermekeket veszik fel a m. kir. reáliskolai nevelőintézetek első évfolyamába. A feltételeket az április vagy május havában megjelenő pályázati hirdetések tartalmazzák. Ezt a községi előjárásához is járó hivatalos lapban (Budapesti Közlöny) megtalálja, kísérje figyelemmel. Kőszegen, Sopronban és Pécsen vannak ilyen intézetek.

Elekes törm. I. A Szut. határozottan előírja. 2. Nincs oly rendelkezés, amely szerint a bérautó (taxi) belsejét is kötelező volna kivilágítani.

Kastély. Lexikonban felelünk.

Tiszamenti. Olvassa el a múlt évi Csendőrségi Lapok 546. oldalán „Egy ny. törm.” jelige alatti üzenetünket.

36—145. Ha a betűsoros tárgymutatóban egyik betű lapjai beteltek, ragasszon be betélapot, ezt kaphat ott, ahol a tárgymutatót vette. Nem kell újat vennie.

Mit tegyek. Tiltó rendelkezés nincs, de nem ajánljuk ezt a megoldást, mert mit tesz, ha Önt áthelyezik. Viszi az anyját is? És mit tesz, ha a tanfolyamra fogják vezényelni? Bizonyos, hogy anyagiakba kerül anyja eltartása, de mondja, mit csinált addig, amíg nem volt csendőr, azaz, amíg nem kapott ennyi illetéket? Elhiszi, hogy nagyon sokan vannak sokkal nehezebb helyzetben s mégis hálások a sorsnak? Olvassa el az 1931. évi Csendőrségi Lapok 818. oldalán „Elmult a nyár” jeligére adott üzenetünket. Ha máskor ír, állomáshelyét és a levele keltjét is tüntesse fel.

Beesület. 1. A nőstülési kérvényét nem adhatták vissza indokolás nélkül. Ezt nem hisszük. Ezelőtt másfél éve kapta vissza és csak most érdeklődik afelől, hogy mi lehet az oka a visszaadásnak? Ilyen komoly ügyben ez mintha kissé könnyelműségnek látszanék. Őrsparancsnoka bizonyára közölte azt Önnel, de ha még se történt volna meg — amit nem hiszünk — kérje kihallgatáson s az ott közöltek alapján szabja meg további elhatározását. 2. A csendőr a Szut. 201. pontja szerint öltözködik, ha elhagyja a laktanyát. A bélyeg a lap javára írjuk.

77.777. I. A m. kir. honvédség és egyéb fegyveres testületek tagjainak pótdíjáról és egyéb intézkedésekről szóló 1930. évi XXVI. törvényeikk 2. §-a értelmében az e törvény alapján rendszeresített csendőrségi pótdíj csak azoknál képez nyugdíjba beszámítható javadalmazást, akiket a) a szolgálatban valósággal eltöltött negyven év után, vagy b) életük

HÁZHELY SZERZÉS

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét szép fővárosunk eddig még gyéren lakott (hajdan elsőrangú szőlőtermő), szépfekvésű, Óbuda, Ürömhegy, Aranyhegy, Csúcshegy, Péterhegy és Táborhegy területeire. Kevesen ismerték még fel, hogy ezek a területek a főváros levegő-étéskamrái. — ezeken a területeken keresztül özönlik be a püsi hegyekből az ózondús levegő, mely a fővárost táplálja.

Azok az érdeklődők, akik most vagy nyugalomba vonulásuk után itt a fővárosban akarják megalapítani családi otthonukat, most még 4—10 pengőért tudnak négyszögölenként telket vásárolni. Itt a telek nagysága 500 négyszögöltől fölfelé kezdődik, mert csak ilyen telekre adja meg a főváros az építési engedélyt. Ezeken a területeken tehénészettel, gyümölcs-termesztéssel, kertészettel, méhésztettel, baromfi- és nyultenyésztéssel kitűnően lehet foglalkozni, mert az ide kivonuló nyaralók és az idegenforgalommal ideözönlő idegenek között a termelvényeket magas, jó árakon lehet értékesíteni. Ezeken a területeken az óbudai híd, — a római fürdőnél tervezett Stadion megépítésével olyan fejlődési folyamat indul meg, hogy a négyszögölenkénti árak pár év alatt lényegesen emelkedni fognak.

Az itteni telektulajdonosok megbízásából 250 házhely eladásával vagyunk megbízva. Ennél jobb befektetés el sem képzelhető. Ha összejön 100 megbízható telektulajdonos, akkor az építkezést olcsón, részletfizetésre is megoldhatóvá tesszük. Ha a ház felépül, minden házat jó áron bérbe lehet adni. Ha az üres telekre fákat ültetünk, már több az értéke, ha egy kis weekend-házat csinálunk még több, ha pedig egy rendes lakást építünk, akkor már jóval többre emelkedik a telek értéke.

Nekünk, itt lakó polgároknak az a célunk, hogy ide ne a nemkívánatos spekulánsok kerüljenek, hanem a rend és a nyugalom szolgálatában kifáradt és a budai híres gyógyfürdőkben öreg napjaikva reumás bajait gyógyítani akaró egyének, akik megérdemlik, hogy szép fővárosunk területén éljék le öreg napjaikat.

Érdeklődőknek csak válaszbélyeggel ellátott levélre válaszolunk.

Varga József bányamester, bányabérlet, Budapest, III., Külső-Bécsi-út 21703—7. hr. szám. Telefon: 1-633-73.

hatvanadik évének betöltése után, vagy e) mint mindennemű szolgálatra alkalmatlanokat felülvizsgálat útján nyugalomba helyeztek. Minthogy Ön mint rokkant, népfelkelési szolgálatra fegyver nélkül alkalmas osztályozással került nyugállományba, ezért a csendőrségi pótdíj helyett csak 20 P 40 fillér étkezési pénz volt nyugdíjába beszámítható. A fenthivatkozott törvényszakas újabb értelmezése szerint a mindennemű szolgálatra alkalmatlan kifejezés alatt csak az illető szolgálati ágban, tehát a csendőrségnél csak a mindennemű csendőri szolgálatra való alkalmatlanságot kell érteni. Ennélfogva kérheti a m. kir. belügyminiszter úrtól nyugdíjának a csendőrségi pótdíj beszámításával való újbóli megállapítását, illetve felemelését, visszamenőleg nyugállományba helyezését idejétől kezdődően. Abban az esetben, ha kérelmével netalán elutasítanak, az ellen panasszal fordulhat a m. kir. közigazgatási bírósághoz. Hasonló esetben nyugállományú rendőr és nyugállományú határőr panaszának a bíróság helyet adott és kötelezte a minisztert a pótdíj beszámítására. — 2. Az 1934. I. t. c. 8. §-ának harmadik bekezdése és e törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1630—1934. M. E. számú rendelet 13. §. harmadik bekezdése értelmében azoknak a csendőrlégénységi egyéneknek nyugállományba helyezése esetén, akik az V. vagy VI. lakáspénzosztályba tartozó állomáshelyen teljesítettek utóljára tényleges szolgálatot, a lakáspénzt annak a lakáspénzosztálynak megfelelően kell megállapítani, amely lakáspénzosztályba tartozik az a város (község), amelyben a nyugállományú egyén a nyugállománybahelyezéstől számított egy éven belül véglegesen tényleg letelepedett. Azonban a lakáspénzt akkor sem lehet a IV. lakáspénzosztálynál magasabb lakáspénzosztály szerint megállapítani, ha a nyugállományú egyén a IV. lakáspénzosztálynál magasabb lakáspénzosztályba tartozó helységben telepedett le véglegesen. A letelepedést (átköltözést) helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni, amelyből az is kitűnik, hogy az átköltözés mikor (év, hó, nap) történt. A magasabb lakáspénz folyosítását e helyhatósági bizonyítvány csatolásával a nyilvántartó csendőrgazdasági hivatal útján a m. kir. belügyminiszter úrtól kell kérni. — 3. A járásbíróságnál tehet feljelentést az adós ellen.

Csontos karabélyom. 1. A kerékpár-pályázatért kapta. 2. A papírnak csak az egyik oldalára, vagyis a hátlapra nem, mert így könnyebben és biztosabban megy a nyomdában a szedés. 3. Jó vers, közöljük. Ne féljen tőlünk, mi csak a megörögzött, de annál tehetségtelenebb versfaragókat üldözzük. Küldje csak a verseit, ez is a esiszolódás, fejlődés egyik útja, mert a maga írását senki nem tudhatja igazán elbírálni. Csak egyre kérjük: legyen a leveleiben is egyszerűbb és csendőrebb. Rövid kis levelében négyszer írja: tisztelettel és mély tisztelettel. Módjával rendben van ez, de a túlzás már civilek. Mi nem az udvariasságot keressük a levelekben, hanem itt is a katonás hangot, persze közvetlenebb formában.

Jelige. Lexikonban válaszolunk.

Les. Klisének homályos a kép. Nagyobb hiba azonban, hogy a beállítás nem teszi valószínűvé a valóságos lest, mert a látóhatár végéig terjedő üres havas mezőn nincs mit lesni. Lehet, hogy a terep a valóságban és a másik oldalon mást mutat les szempontjából is, de ez a képen nem látható. Arra ügyelni kell a felvételeknél, hogy azt mutassák, amit tényleg meg akarunk örökíteni.

Zágon. 1. Nagyon sok a kézirat. A kiegészítő adatokat hozzáfűzzük. 2. Nem látjuk az előjegyzésben, hogy 1925-ben bejelentette volna az adatait, vagy ha igen, az alkalmasak közé sorolták volna. Egyelőre nem lehet pótlejelentést tenni, később azonban sor kerülhet rá.

Hullámter. A pályázat többi anyagával együttesen bíráljuk el. Hogy a többi milyen, azt csak Ön tudhatja, mindenestre küldje be mint tanulságos nyomozást. Majd elbíráljuk.

B. őrm., Felsőíreg. 1. Utánajártunk a dolognak. Amit ott kényelem tekintetében javítani lehet, megteszik. Egyébként ami az irodai munkaruhát illeti, ott arra szükség van. Más-képpen pedig nem fogták föl Önök kissé érzékenyen a kapott utasításokat? Ebben mi nem tehetünk igazságot, mert nem voltunk ott, de a levél adataiból egyáltalában nem látunk mást, mint legfeljebb ridegséget, de gorombaságot nem. Parancsban viszont az udvariasságot ne keressük. 2. Megvetni való ember, aki ilyet tesz, ha csakugyan megtörtént az eset.

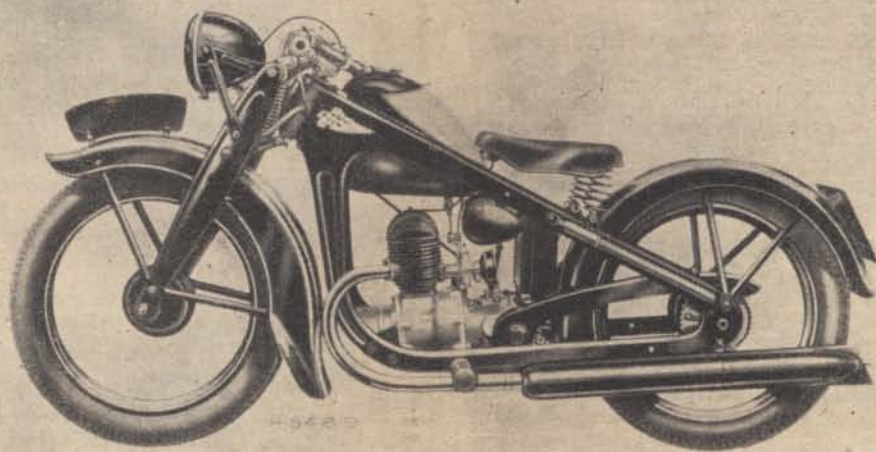
A motoros világ 1937. évi
LEGNAGYOBB SZENZÁCIÓJA a

200-as Méray-Puch motorkerékpár

A csendőrség tagjainak úgy szolgálati célokra, valamint magánhasználatra

Kiváló!

2 személy részére bármilyen túrára alkalmas

40 Wattos
világító berendezéssel együtt,
alegkedvezőbb
fizetési
feltételek
mellett

P 980.-

Kapható két helyen: BUDAPEST,

Puch

művek, V., Lehel-utca 25. sz.

Méray

motorkerékpárgyár V., Zápolya-utca 15/17.

Azért attól nem kell tartani, hogy az emberek most már ennyire általánosítanak. Sajnos, előfordul az ilyesmi másutt is.

Tiszamenti 555. Szláv eredetű név, bár egy ilyen nevű család 1631 november 12-én magyar nemességet kapott s ezt annak idején Borsod megyében ki is hirdették. Palicsi volna helyette a jóhangzású magyar név.

Visszajáró mult. Ezen most már nem lehet változtatni, de a céggel újból közöljük a kifogásait. Igen csodálkozunk, mert ez úgynevezett világmárka és magunk is tudjuk tapasztalatból, hogy kiváló áruja van, de évek hosszú során át másoktól sem érkezett panasz, inkább dicséret. Annál inkább kell, hogy az ön esetét ismételtelen szövé tegyük.

F. F. eső, Tarján. Szegény kocák, olyan fájdalmasan néznek a szalma alól, hogy nincs szívünk klisen megörökíteni. A másik gondolat jó, de havas udvaron fehér galambokat nem szabad fényképezni, mert a hó így elnyomta, elnyelte magát a témát. Egyébként elég jó felvételek, küldjön máskor is.

Izsák. Hogy lehet ez vitás? Olvassák el az új szabályzat vonatkozó pontját, világosan megmondja, hogy Ön téved, mert a régi szabályzat adataira hivatkozik. 2. Lexikonban kap választ.

98765. 1. Lexikonban felelünk. 2. A táboribarna társasági sapka rózsájának anyaga kávébarna selyem.

KÉZIRATOK.

Dinga thttts. Megpróbáljuk átdolgozni.

Igazolvány. Közöljük. De jövő írásában kerülje az ilyeneket: „Egy halvány fénysugár belefúrta erőtlen világát a sűrű vaksötétbe s ernyedten, létován veszett el az éjszakában, mint előretörő emberi elme a holnap rejtelmes ígéréteiben.“ Honnan vette ezt a szörnyűséget? Beszéljen és írjon egyszerűen és ne erőltetett szóvirágokkal.

Szeged. Közöljük.

Ipolyság. Közölni fogjuk.

1885. Jó, közöljük.

FEHÉR BÉLA m. kir. államvasuti órás
ÓRA-, ÉKSZERŐZLETE ÉS MŰHELYE
SZOMBATHELY, KÖZEGI-UTCA 8. SZÁM ALATT
Kívánatra vidékre választékot vételkötelezettség nélkül küldök.
Előnyös részletfizetési feltételek.

Olasz gyártmányú

OLIVETTI

ÍRÓGÉPEK

Precíziós, hordozható,
egyesítik a legújabb, legmodernebb gépek
minden kiválóságát

Magyarországi vezérképviselőt

SCHAEFFER VILMOS ÉS TÁRSA

Budapest VI., Andrásy-út 40

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

DEHMAL
ZONGORA,
PIANÍNÓ,
HARMÓNÍUM

BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT 19

Több évi hitel. Szállítás, csomagolás díjtalan. Állami alkalmazottaknak nagy fizetési kedvezmény. Keresztény vállalat. Az ország legnagyobb szakvállalata.

Felszabadulás. Annyira jellegzetes a tót-magyar beszédkeverék, hogy aki nem hallotta derék tótjainkat, az nehezen értené meg egyébként ügyesen összeállított mondanivalóit. Ezért nem közölhetjük. Ha fantáziából ezt meg tudta írni, fog közölhető is küldeni s azt várjuk is.

Bánkúti törm. Jónak látszik, átdolgozva közölni fogjuk.

Bolla Mihály. Nem közölhetjük. A tanfolyamokon bővebb ismertetést adnak.

Kezdő. Sokszor tíz azoknak a parancsolatoknak a száma, amelyek a csendőr lépteit irányítják. Nehéz volna ezekből azt a tízet kiválogatni, amelyek csakugyan a legfontosabb és így joggal viselhetné a csendőr-tízparancsolat elnevezést. Egyik régebbi évfolyamunkban egyébként mi is megpróbálkoztunk vele. Különbösen amit ön innen-onnan összeírt, nagyon szép és helyes. Most már csak az a tennivalója, hogy tartsa is be. Versei nem közölhetők. Nem biztatjuk a verselésre. Inkább olvasson s ha a vers felé húzza a szíve, közben verseket is nézegethet.

Moson vármegye. Mai számunkban olvashatja azokat a beszédeket, amelyek a csendőrnapot méltatják. Bizonyára Ön is gyönyörűségét találja bennük s így belátja, hogy különben dicséretesen átértett és megírt soraira nem kerülhetett sor.

19.524. A második verse határozottan érdekes és szép. Közel sem hibátlan, de a ritmusa jó, gondolatmenete kerek és csattan. Ha csendőrtárgyú volna, nem sok fésülés kellene, hogy szívesen közöljük. Megpróbálkozhatik, kíváncsiak vagyunk. Egyébként levelére az a megjegyzésünk, hogy minél jobb verset küld valaki, annál több szerénységgel és mentegetőzéssel teszi — mint Ön is —, viszont a csapnivaló versek frónál Petőfinek sem lehetett több önbizalma. Ilyen hunent dolog a költészet.

A piros tinta. No hiszen, ha a próbacsendőr ilyen mond, kap is egyet. Hogy gondolja, hogy ezt a valószínűtlen tréfát közölhessük?

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbait a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

SÁGI GYULA ÉS FIAI

dívatnagyrúháza

Székesfehérvár

Alapítva 1853-ban.

Határozottan rakatartó teheremű, szövet, vászon, szőnyeg, női kelengye, stb ajánlja a m. kir. csendőrség tagjainak

Kedvező fizetési feltételek

Szőnyeg, vászon, kelengye, szövet, selyem, paplan, függöny, stb. szükségleteinket bizalommal beszerezhetjük

KERTÉSZ MANÓ

cégnél. **KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 13.** (megyeházzal szemben) Múltányos árak mellett kedvező fizetési feltételek. — Leleküldéses postai kiszolgálás! Levelezőlap-hívrásra megbízottam mintagyűjteményemet bemutatja.

Alku nélkül bútor szabott áron:

NAGY ZSIGMOND
VI., Lázár ucca 3.

Árak a bútoron.

Bűnöző nők.

Írta: ERNST ENGELBRECHT bűnügyi rendőrbiztos
(Berlin). (5)

Most már úgy látszott, hogy a Gottfried szívéhez vezető út erősen megrövidült.

Legnagyobb fokú kétségbeesése nemcsak az egész városban keltett mély részvétet, hanem még Gottfried is nagyon megsajnálta, figyelmes és kedves volt vele szemben, de házasságáról most sem akart komolyan beszélni.

Hogy az elképzelt akadályokat teljesen elhárítsa, Gesche még egy utolsó eszközhöz folyamodott. Öreg atyjának meg kellett halni. Odaadó gyöngédséggel ápolta úgy, hogy az öreg Timm egyszer így szólt hozzá: „Te vagy az az angyal, aki életben tartasz.“

Gesche azonban inkább azon volt, hogy angyal minőségében atyját minél előbb a mennyországba juttassa. A szokásos limonádé gyorsan és feltűnés nélkül végezte dolgát. Előbb azonban még izgalmas komédiázást kellett a nagybetegnek végigszenvedni. Gesche éjjelenként felriadt álmából, hisztérikus sírógörcsökben fetrengett és megjárta, hogy rémképeket lát; Isten azzal bünteti, hogy szeretteit egymás után szólítja el mellőle. Ezt az állandó izgalmat és feszült lélegkört a beteg nem bírta sokáig és hűdéses betegség következtében meghalt. Az előzőleg beadott méregital következtében az előhívott orvos a beteget súlyos görcsök között a földön fetrenve találta, így érthető, ha a bekövetkezett halál okául szélhűdést állapított meg.

Most már csak az ötvenes Henrich volt hátra, mert a beshiális anyja nem tudott kieszelni semmiféle okot és módot az egészséges és erős gyermek elpusztítására.

Apró méregadagokat adott be neki időnként, minék következtében a gyermek állandóan betegeskedett. Az öreg doktor bácsi, ki eddigi diagnózisával akarattalul is elősegítette az állatias anya gaztetteit, az előadott panaszok alapján bélesa-

varodást állapított meg és néhány nap múlva új sírt hantoltak be.

A halálesetek ilyen sorozata végül is gyanakodókká tette a legjobb szomszédokat is, de senki sem merte az istenfélő és jóhírű Gesche asszonyt a családtagok kiirtásával megvádolni. A városban azonban tovább is suttoztak az emberek és végül is a halálnak ez a szakadatlan aratása Gottfriedban is gyanút ébresztett. Halálos félelmében Gesche mindent feltett egy lapra és a kis Henrich hulláját exhumáltatta és felboncoltatta.

Talán a sors gyászos iróniája volt, vagy talán a pokol segítése, tény az, hogy tényleg bélesavarodást állapítottak meg a sebészek s ezzel feleslegessé vált a mérgezési tünetek megvizsgálása.

Ezek után a gyilkos nő már nyugodt volt. Nagy élvezetet talált a jótékonykodásban, gyermekei emlékére gyermekegyleteket alapított és a város szegényeinek bibliaórákat tartott.

A komédia koronája az volt, hogy egyszer csak súlyos beteg lett és Gottfried útján — kit különben is betegsége komoly voltáról szeretett volna meggyőzni — közeli halálát hírsztelte. Mindenáron vonakodott, hogy orvost hívasson, mert szerinte Isten azért verte meg betegséggel, hogy bebizonyítsa övéi elhúnytánál való ártatlanságát. A valóság az volt, hogy Gesche borzalmasan reszketett az orvostól. Külseje a virágzó és egészséges asszony benyomását keltette, de ez csak külszín volt, mert az állandó idegölő félelem hűs-nélküli esontvázzá alakította át.

Vastagon felkent festék, amelyet saját maga készített, kiszált vonású arcának egészséges színt kölcsönzött. Testi összeroppanását, melyet különösen Gottfried előtt titkolt, aggodalmasan egy halom alsóruhával leplezte.

Későbbi elfogatása alkalmával az egészséges kinézésű és terjedelmesnek látszó polgárasszonyról a büntetőintézetben levétköztetése alkalmával tizenhárom alsószoknyát és tizenegy egyéb alsóneműt szedtek le. A kozmetikai szerek eltávolítása után az ápolónők előtt egy gilisztavékonyosságúra leszányodott reszkető esontváz állt.

Betegsége elég hosszú ideig tartott és sikerült a brémaiak vegyes érzelmű, de mindenre alkalmas érdeklődését felszínen tartani. De mire a várva-várt istenítélet bekövetkezhetett volna, a mártírnő meggyógyult.

Nyert ügye volt. A gyanakvás általában megszűnt és a „sokat szenvedett asszony“ iránt általános részvét nyilvánult meg úgy, hogy Gesche a lakosság szeretetének középpontjába került. Erről az időről később így nyilatkozott:

„Sírnom és nevetnem kellett azon, hogy milyen jók voltak hozzám az emberek és mennyire szerettek. Ilyen élvezetes óráim soha többet nem lesznek, ha csak később nem a mennyországban.“

Talán most sikerült volna Gottfriedet a házasságra rávenni, ha váratlanul be nem toppan évekkel ezelőtt külföldre

Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelégedésre kiváló

hangszereket

REMÉNYI MIHÁLY

Öfensége dr. József Ferenc kir. herceg és a
m. kir. Zeneművészeti Főiskola szíllőjénél.

Budapest. VI., Király-utca 58-60. Kérjen árjegyzéket!

Új és újjáalakított

író- és számológépek

HEGEDÜS Budapest, Szabadság-tér 7. sz.

Telefon: 12-32-90.

Katonai térképek, szolgálati könyvek

-161e könyvkereskedés
GRILL GERGELY R. Rt.-nál

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 2. sz.

Ön által megszabott időre terjedő előlegnélküli
hítel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bátorek, szalonok, matracok és sodronyok, szőnyeg-
árak, futó- és ebédlozónyogok, dísztárgyak és az
összes vászonárak, abroszok, ágyneműdamasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

Lakásberendező vállalat, VI. Andrássy út 66

IRÓGÉPEK, VARRÓGÉPEK, GRAMOFÓNOK, LEMEZEK
RADIÓK, CSILLAROK, VILLAGOSVÁSALÓK, STB. VILLA-
MOSSÁGI CIKKEK LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA.
Szakszerű javító-műhely. ● Kedvező fizetési feltételek.

MOLNÁR ARTUR

villanyszerelő és
műszerész Pécs, Széchenyi-tér 15.
TAKARÉKOSSÁGI HITELKÖNYVECSKÉRE
VÁSÁROLHATÓ. A csendőrség megbízható bevásárlási forrása

A m. kir. csendőrség
kedvelt bevásárlási helye

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

CSENDŐRSÉGI SZAKÜZLET
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsoráng. Mintacsomagot
bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

vetődött fivére. Lezúllva, fillér nélkül állított be, abban a reményben, hogy nővérénél kedves fogadtatásra talál. Gesche belülről reszketett a dühtől, mert a váratlanul visszatérő számításait keresztelte és ez a visszatérés nemcsak neki, de Gottfriednek is kellemetlen volt. Fivérének örökségi igényei kényelmetlen helyzetbe hozták, de egy haláttel, melyért a kiéhezett fivér könnyes szemekkel mondott köszönetet, elintézte ezt az esetet is.

Hogy a közvéleményt újból fel ne zaklassa és a gyanút elterelje, egészen különös leleményességgel járt el. Fivére még külföldi tartózkodása alatt gényes kiutéseket kapott a lábán. Nővére mindennap elment a gyógyszerárba és minden számbajövő receptet felíratott és elkészíttetett, amit erre a betegségre ajánlottak. A kenőcsök és főzetek közé azonban hamut és piszkot kevert, hogy így gyulladást vagy mérgezést idézzon elő. És amikor fivére hosszas szenvedés után meghalt, az orvos tényleg vérmérgezést állapított meg.

Gottfried még ezek után sem akart a nősülséről komolyan beszélni, lehet, hogy minden vonzalma mellett is gyanút fogott.

Hogy érzelmeit áthangolja, más eszközöz folyamadott. Gottfried jelentéktelen mennyiségű mérget kapott, amelyet Gesche aggodalmasan és reszkető kézzel kevert ételébe. Az odaadó ápolás annyira meghatotta a beteget, hogy végre belement abba, hogy jegyet váltsanak.

Ez a Gottfried, aki eddig is ártatlan előidézője volt számtalan gyilkosságnak és akinek a nővel szemben tanusított közönye miatt az asszony későbbben sem irtóztott a bünténytől, hamarosan megúnta a menyasszony hisztériás rajongását.

Végül is megkísérelte, hogy az ígérteit visszavonja és Gesche könnyeivel és kitöréseivel szemben hideg és közönyös maradt. Gottfried magatartása felett érzett düh és az a félelem, hogy gyanút fogott, megint csak arra készítették, hogy a méregpohárhoz nyúljon. Mielőtt azonban véglegényét is eltette volna láb alól, őrzőgő komédiákat rendezett előtte, megjátáztotta a lelkendező szerelmest, amivel elérte, hogy a férfi, aki már az utolsó lehetetlenül tartott, legbenső énjében is meggyőződött rajongó odaadásáról. A gyorsan odahívott pap összeadta őket.

Voltak azonban olyanok, akik látni vélték, hogy Gottfried az esketési szertartás után fájdalmas kínok közt fetrengve a jegygyűrűt dühösen földhöz vágta. Gesche tagadta ezt és állította, hogy a gyűrű véletlenül gurult a földre.

„Ha talán észre is vett valamit előbbeni gonosz cselekedeteimből — írja később feljegyzéseiben — mégis biztosan tudom, hogy megbocsátott nekem és harag nélkül távozott az éltök világából.“

Keserves csalódást jelentett a gyilkos nő számára Gottfried hagyatéka, mely sok ezer tallér ... adósságból állott. A csalódás és bánkódás aláásták egészségi állapotát. Kendőzéseimél mindig újabb és újabb eszalafintaságra volt szüksége,

hogy testi fogyatékoságát elrejtse. A leleplezéstől való állandó félelmét túlzott jótékonykodással, koldusoknak, betegeknek, szabadult bűntetteseknek szinte toladó formában nyújtott segélyezésével igyekezett ellensúlyozni.

Segíteni... Folyton csak segíteni, ez lebegett szeme előtt. A szenteskedő magaviselet és a hozzátartozói után bánkódó s búsuló özvegy szomorú sorsa újra megindította az embereket és a szomszédok változatlan tisztelettel és szeretettel emlégették, holott az anyagi gondolkodású özvegy ekkor már újabb kiszípolozási tervvel foglalkozott. A hozzátartozóitól megfosztott nő egyre-másra köleszöntött ki bibliákat és vallásos iratokat anélkül, hogy azokból akár egy betűt is elolvasott volna. Különböféle ürügyek alatt oltárterítőket csalt ki és szent célokra pénzt gyűjtött.

Az volt róla az általános vélemény, hogy Isten csapásait igaz keresztényi türelemmel és istenfélelemmel alázatosan viselte. Ez sok tisztelőt és hódolót szerzett neki, kiknek élén egy Dolge nevű szabómester állott, aki szívesen késznek nyilatkozott arra, hogy örökségi ügyekben segítségére lesz. Adósságot ellenében magas kamatra tekintélyes összegeket bocsátott Gesche rendelkezésére. Ez mentette meg a haláltól, mert Gesche bizonyára eltette volna láb alól, hogy adósságait elüntesse, de az adóslevelek egytől-egyik rokonok kezén voltak s így a szokásos művelet eredménytelen maradt volna. Dolge sohasem inkasszált személyesen, hanem követeléseit behajtás végett mindig egy harmadik személynek adta át. Az özvegy ezeket a személyeket pokoli ellenségeinek és sanyargatóinak tekintette. Mindegyik az életével játszott, ha a késedelmes adóst pörrel fenyegette és egyik-másik hitelező tényleg egészen váratlanul meghalt.

Előbbi — Kopsis nevű — kedvese egy nagyobb követelésének behajtását ügyvéd útján szorgalmazta, aki az adósság kifizetését erélyesen szorgalmazta és mellesleg néhány odavetett megjegyzést is tett bizonyos gyanús dolgokra.

„A nagy szenvedő“, ahogy általában nevezni szerették, fájdalmas levélben válaszolt. A válasz dagályos hazudozásnak mesterműve volt:

„Ma már másodsor fenyeget meg engem azzal, hogy szorongatni fog. Ó doktor úr, Isten majd megerősít engem, mindenre el vagyok készülve. Jó és nyugodt lelkiismerettel szívesen megjelenek ott, ahol ön óhajtja, hisz utóvégre az igazságról bátran beszélhet az ember. Levelei aláásták egészségemet és egyedül hordozom azt a súlyos terhet, amit azokban nekem írt, mert nincsen kivel megoszom. A mindenható Isten a tanum, hogy életemben senkit sem ajándékoztam még meg bizalmammal, de most vasárnap a gyóntató szentatyához bizalommal őszinte leszek. Szívem lesz a panaszos, szegény vagyok, de becsületesen és tisztességesen küzdöttem át magamat az életen. Ó milyen könnyen tévedhetünk az emberi szív

A két

elválaszthatatlan!

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE
SEZLONOK TAKARÓVAL
EBEDLŐSZÖNYEGEK P 65-161
P 28-161
Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehéreművásznak, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosüzlet
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény

A csendőrnék nélkülözhetetlen
óra- és ékszereműt a

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi rt.-nál
Budapest, IV, Eskü út 3. vásárolja!

Részletfizetési kedvezmény!

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és
RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

megítélésében. Milyen fájdalmas, ha mások félreismerik az embert, és ferde megítélésnek van kitéve, mint én az ön levelei hatása alatt.

Mit gondol rólam ügyvéd úr? Hát meg mernék-e ön előtt jelenni, ha olyan volnék, mint amilyennek ön levelében jellemez és amilyen sohasem voltam és bizonyára soha nem is leszek. Ó, bár látna a szívembe. Egy fájdalmas, soha be nem gyógyuló sebet ütött rajtam. Nem vagyok olyan nemtelen, mint ahogy ön gondolja, csak érdemtelenül szerencsétlen vagyok. Nálamnál senki sem sírt több kétségbeesett könnyet és lám mégis élek. (Folytatjuk)

Nyomozási pályázatunk

elbírálása a szokottnál több időt vesz igénybe, az eredményt a legközelebbi számunkban közöljük.

Keressük a legjobb gazdálkodásvezetőt.

(Pályázat.)

A pályázaton résztvevő közzgazdálkodásvezetőknek a következő kérdésekre kell válaszolniuk:

1. Milyen állapotban, mennyi vagyonnal vették át a közzgazdálkodást és mennyi a vagyon ma?
2. Mi volt a legutóbbi hét érendje?
3. Mit adott erre a télre a tavalyi kerti termésük? Mi a tervük a kerttel erre az évre? Milyen nagy a kert?
4. Mi most az állatállományuk?
5. Hogyan és honnan szerzik be a nagyobb mennyiségben szükséges élelmiszereket és a tüzelőt?
6. Meg vannak-e velük elégedve a közzgazdálkodás tagjai? Ha igen, ezt a tagok a pályázaton aláírásukkal igazolják, akinek viszont panasza van, írja rá szintén a pályázatra, mit és miért szeretne másként?

A legjobb gazdálkodásvezetőt értékes és hasznos emlékléggel jutalmazzuk. Határidő április 1, az eredményt az április 15-iki számunkban fogjuk közölni.

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Alapított: 1875.

NEUBART SÁNDOR

órák és ékszer-ész. Oklevéllel kintüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-U. 23.

MERCEDES IROGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

IROGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

Különleges fizetési kedvezmény a m. kir. esendőrség tagjai részére. Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegforrás. Ebédlő- és futószőnyegek, szelvények, paplanok stb. Agymű és fehérmű vásznak. Női és férfi divatszövetek.

12, 18, 24 havi előleg nélküli részletfizetésre
LAKÁSBERENDEZŐ-nél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5, sz. Telefon: 1-271-77.
Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat mintákkal.

Ki mit tenne?

e. pályázatunkban megírtuk, hogyan járt Simon őrmester az uzsonnával, mozival, meg a báli mulatsággal s megkérdeztük olvasóinkat, ki hogyan eszelekedett volna a helyében.

A pályázatok alaposan elbánnak Simon őrmesterrel. Meg-

mossák a fejét derekasan. Meg is érdemi. Legtöbben azt a gyámoltalanságot vetik a szemére, hogy néhány órán belül egymásután kétszer is kénytelen helyzetbe került. Ha má a mozijegyknél nem volt eléggé szemfüles, akkor a bálban kellett volna előre elrendeznie a dolgokat úgy, hogy Takácsék kétszeres vendéglátása vizonzás nélkül ne maradjon. Utólag az ilyesmit helyrehozni hiba nélkül nem lehet, mert hiába visz aztán ajándékot, erről sokan nem tudnak oyanok, akik tudják, hogy a esendőr mozijegyt és báli mulatságát Takács gazda fizette. Ezt legfeljebb a családnál lehet valahogy helyrehozni, kifelé már nem, már pedig annál nincs lealázóbb, mint ha azt mondják valakiről, hogy „potyán” eszik, iszik és mozizik. A esendőr különösen nem olyan ágról-szakadt ember, hogy ilyesmire szüksége legyen. Bizonyára Simon őrmester sem akarta ezt, de elgyámoltalankodta a dolgokat, nem volt előrelátó.

A pályázók általában így fogták fel a kérdést s különösen jól indokolták ezt az alább felsoroltak, akik közül a sorslúzás Beke József II. biharugrai őrsbeli őrmesternek kedvezett, övé a jutalom. A többi kiemelkedően jó pályázatot a következők küldték be:

Bakk József t.őrm. (Tarpa), Balogh Ferenc eső. (Lippó), Balog József őrm. (Felsőíreg), Bardócz Árpád eső. (Hódmezővásárhely-központ), Bolla Mihály t.őrm. (Szilvásvárad), Bujáki Ferenc t.őrm. v. (Kunszentmárton), Elekes János t.őrm. (Tapolca), Enyedi András őrm. (Kunágota), Garaczi Antal eső. (Apátfalva), Illés Mihály t.őrm. (Bihartodra), Kincses Mihály eső. (Pusztamérges), Kosaras József eső. (Zomba), Pálmai Péter t.őrm. (Erdősokonya), Solyom József prb. eső. (Salgótarján), Süveges András eső. (Bogács), Szabados József eső. (Székesfehérvár), Szabó Dénes eső. (Perkát), Vass Ferenc eső. (Csolnok-Augusztatelep), Váróczi László eső. (Tököl), Virág András őrm. (Kenderes).

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V. Eötvös-tér 1 Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérműt és minden felszerelést. ● Vidéki megbízottak!

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szíjazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.